OM AZONOSÍTÓ: 200962

A KISKUNFÉLEGYHÁZI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

6100 KISKUNFÉLEGYHÁZA, MEZŐSI KÁROLY U. 2.

2026.09.01-től visszavonásig

TARTALOM

I. Bevezető

1. A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda jellemző adatai
2. Nevelési alapelveink
3. Óvodai nevelésünk általános célja
4. Gyermekkép
5. Óvodakép
6. Az óvodai élet szervezeti keretei és működési rendje
7. Tervezés és az óvoda dokumentumai

II. Óvodai nevelésünk általános feladatai

1. Az egészséges életmód alakítása, egészségnevelés
2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés
3. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés

III. Tevékenységek az óvodában

1. Játék
2. Verselés, mesélés
3. Ének, zene, népi játék, tánc
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
5. Mindennapos mozgás
6. A külső világ tevékeny megismerése
   - Természeti-, társadalmi-, technikai környezet megismerése, fenntarthatóságra nevelés
   - Matematika
7. Munka jellegű tevékenységek
8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

IV. Ünnepeink, hagyományaink

V. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

VI. Gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

1. Gyermekvédelem az óvodában
2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, valamint különlegesen tehetséges gyermekek nevelése
3. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének elvei

VIII. A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése

IX. Az óvoda kapcsolatai

1. Szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének formái
2. Kapcsolat társintézményekkel

X. Tagóvodák nevelési specialitásai

Érvényességi rendelkezések

Legitimációs záradék

Törvényi megfeleltetés

I. BEVEZETŐ

1.A KISKUNFÉLEGYHÁZI NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata Képviselőtestülete a közoktatásról szóló 1993. évi LXXI. Törvény 102. § /2/. bekezdésében foglaltak figyelembevételével határozatot hozott a város 9 óvodájának integrációjáról.

2007. augusztus 1-től Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda névvel új óvoda jött létre. Az intézmény székhelye a Dózsa György utcai Napköziotthonos Óvoda. Az óvoda tagintézményei:

- Bercsényi utcai Óvoda
- Kossuthvárosi Óvoda
- Százszorszép Óvoda
- Bankfalui Óvoda
- Móravárosi Óvoda
- Szegedi úti Óvoda
- Móra utcai Óvoda
- Nagyszőlő úti Óvoda

A tagóvodák vonatkozásában a jogutód intézmény a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda lett.
Pedagógiai programunkban biztosítani szeretnénk annak lehetőségét, hogy a tagóvodák saját nevelési gyakorlatuk szerint működjenek. Közös alapelveink, céljaink, feladataink és tevékenységeink meghatározása mellett tükrözni szeretnénk az egyes óvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculatot, amely színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

Szemléletegyesítő elveink, célkitűzéseink, feladataink, összeegyeztetve kerültek megfogalmazásra. Csak olyan célokat, elveket fogalmaztunk meg, melyek koherensek az Országos Alapprogram és a helyi köznevelési koncepció céljaival, megfelelnek a törvényi elvárásoknak, figyelembe veszi Magyarország Alaptörvényének értékeit.

2. NEVELÉSI ALAPELVEINK

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Nevelőmunkánk a családi nevelés elsőbbségét elismerve segíti és kiegészíti azt. A család mellett, partnerként veszünk részt a nevelési folyamatban.

Nevelő-fejlesztő munkánk alapját egyetemes emberi értékek adják, mindenkori társadalmi igényeknek és a gyermekek érdekeinek figyelembe vételével.

A társadalmi elvárásoknak megfelelően alapelvünk, hogy olyan viselkedési jellemzőket és ismereteket alapozzunk meg gyermekeinkben, amelyek a demokratikus jogállamban biztosítják a későbbi stabil, egészséges életvezetést, a mindenkori társadalmi elvárásokhoz történő alkalmazkodás képességét.

Mint nevelési intézmény, ellátjuk az óvó-védő, szociális, nevelő- és személyiségfejlesztő funkciót. A gyermekek jogait biztosítjuk és védjük – a gyermekeknek joga van a törvények nyújtotta védelemre, gondozásra, nevelésre, szeretetre és megértésre, gyermek voltának elismerésére és képességei fejlesztésére. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Óvodáinkban a gyermeket tisztelet, szeretet, elfogadás és megbecsülés övezi, nevelésünk során gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről. Minden gyermek egyenlő eséllyel részesül színvonalas nevelésben.

Nevelésünk a személyiség teljes kibontakoztatására irányul az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátását, a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelését.

A gyermek fejlődését önmagához viszonyítva elemezzük. Esélyt adunk a fejlődésben lemaradásokat mutató gyermekek, illetve a gyorsabb ütemben fejlődő gyermekek számára. A befogadó /inkluzív/ pedagógiát, mint szemléletet elfogadjuk.

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, összességében és egységesen is tükröződjön a területi elhelyezkedésből, a tagóvodák hagyományaiból adódó lehetőségek kihasználása. Nevelőmunkánk során megőrizzük és ápoljuk a hagyományokat.

Fontosnak tartjuk azon képességek- és készségek alapozását, amely az információs társadalom által megkívánt személyiségjegyek kialakulását segítik, többek között a kommunikációs készség fejlesztését, a gyors problémafelismerő és döntési képesség alapozását, a konfliktusok kezelésének képességét. **(kommunikáció, csapatszellem, kreativitás, kritikus gondolkodás**)

Kiemelten kezeljük, ezért olyan elemeket építünk programunkba, amelyek pozitív irányba alakítják a gyermekek saját egészségükhöz és a természeti és társadalmi környezetükhöz való viszonyát.

Példaértékűen nevelünk az elfogadására és tiszteletére: kulturális, etnikai, nyelvi, vallási és képességbeli különbségek elfogadására, törekedve a különböző szociális, kulturális, esetlegesen nyelvi hátrányok egyensúlyozására, szem előtt tartva az önazonosság megőrzését, ápolását, társadalmi integrálását.

Nevelési elképzelésünk lényege, hogy az óvodai nevelést egy egységes folyamat első intézményi szakaszaként értelmezzük, amelynek törés nélkül kell folytatódnia az iskolában, illetve az azt követő élet során.

Valljuk, hogy a gyermek érdeklődő, befogadni akaró, az önmegvalósítás szándékával rendelkező lény.

Az óvodai nevelést egységes, komplex folyamatnak tekintjük. A nevelés alapja a játék, mint az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége, a személyiségfejlesztés alapvető eszköze, létfontosságú a gyermek minden napján. Elemi pszichikus szükséglet és örömforrás egyben.

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő alternatívákat kínálunk. Építünk az óvodáskorú gyermekek sajátos tevékenységeire, mint a játék, Mindennapos mozgás, verselés, mesélés, Ének, zene, népi játék, tánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, külső világ tevékeny megismerése, munka jellegű tevékenységek, Tevékenységekben való tanulás.

Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell. Képességfejlesztésünk a szabad játékon és a tevékenységeken keresztül szerzett tapasztalatszerzésen alapul.

A fokozatosság elvének betartásával igyekszünk a nevelés és tanulás egymásra épülését biztosítani. A nevelés és fejlesztés együtt kell, hogy haladjon, előkészítve az élethosszig tartó tanulást. Hozzájárulunk a kulcskompetenciák fejlesztéséhez.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a felzárkóztatás kiemelt jelentőségű nevelőmunkánkban.

Nevelőmunkánkat az igényes sokoldalúság jellemzi. Minden óvodai alkalmazott gondoskodó gyermekszeretetével, szaktudásával, a mintaadó viselkedésével, értékközvetítő a gyermekek és családjaik számára. Mindenkinél – gyermek, család, alkalmazott, partner – igyekszünk erősíteni azt a hitet, hogy fontos és értékes.

Nevelésünk pedagógiai, pszichológiai kiindulópontjai:

- az óvodáskorú gyermekek pszicho-szociális jellemzői, életkori sajátosságai,

- kisgyermekkorban az értelmi, érzelmi és szociális képességek együtt fejlődnek a motorikus képességekkel.

Ezen elméleti alapokra építve valljuk, hogy az óvodás életkor kiemelt jelentőségű a személyiségfejlődés szakaszai közül.

A város óvodái által elfogadott értékekre, elvekre építünk, bízunk a szakmai összefogásban, mellyel új értékeket teremthetünk. Ez ad megerősítést és hitet a következő évek munkájához.

3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS CÉLJA

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, összességében és egységesen is tükröződjön a városi sajátosságokból adódó lehetőségek kihasználása. Figyelembe vettük a helyi társadalmi elvárásokból felmerülő feladatokat, alkalmazva a már több éve jól bevált, működő nevelési-fejlesztési gyakorlatokat, módszereket, amelyeket helyi adottságaink lehetővé tenne.

Célunk:

- az óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, a hátrányok kiegyenlítése, az életkori-, és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.
- olyan biztonságos környezet megteremtése, hogy személyi és tárgyi feltételeink egyaránt segítsék a gyermekek egészséges fejlődését.
- a családokkal való együttműködés kialakítása, a családok segítése.
- a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportokban, mely érzelmi biztonságot, derűt sugároz a gyermekek felé, hogy testi, szociális és értelmi képességeik optimálisan fejlődhessenek.
- az óvodából kilépő gyermekek olyan fejlettséggel rendelkezzenek, melyek alkalmassá teszik őket a befogadó intézmény elvárásainak való megfelelésre.
- Az ember **fejlesztése** saját **belső vezérlésű önalkotó (önépítő, önfejlesztő) képességeire** épül, melynek konstruktív folyamatát minden pedagógiai eszközzel támogatni kell.

- A családi nevelés elsődleges szerepe és kötelessége mellett az olyan pozitív pedagógiai klímában történő nevelést tartjuk kívánatosnak, melyben a pedagógusok segítik, olykor pótolják a **gyermekek sokoldalú fejlesztését**, képességeik kibontakozását, **saját maga és közössége javára.**

4. GYERMEKKÉP

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok és az érés sajátos törvényszerűségei, valamint környezeti hatások határozzák meg, – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának

- A családokkal együttműködve a gyermekek egyénenként változó testi, lelki szükségleteit kielégítve, a spontán érést hangsúlyozva, olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik az óvodáskor végére készen állnak az iskolába lépésre. Gyermekközpontú óvodai nevelésünk befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Óvodáinkba járó gyermekeink:

- életmódja egészséges, kedvükre mozoghatnak.
- tevékenyek, biztonságban érzik magukat.
- bíznak önmagukban, együttműködőek, érzelemvilágúk, fantáziájuk gazdag.
- képesek a különbözőségek elfogadására, a szeretetre.
- érzelmileg kötődnek szülőföldjükhöz, nemzetükhöz.
- könnyen kommunikálnak, gazdag szókinccsel beszélnek, önálló véleményük van.
- tudnak alkalmazkodni, eligazodni a világ dolgaiban.
- önállóak, a szabályokat betartják.

- nyitottak, rácsodálkozóak a világra, óvják, védik környezetüket.
- adottságaikat, képességeiket optimálisan kihasználják, szocializációra magas szinten képesek.
- a közvetlen tapasztalatszerzés során alkalmazni képes tudás birtokába jutnak.

5. ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A családi nevelés kiegészítője az óvoda a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi feltételei biztosítják a gyermekek nevelésének, fejlődésének optimális feltételeit, segítik a környezettudatos magatartás kialakítását, s ezáltal a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba /kisiskolás korba/való átlépés belső pszichikus feltételei.

Biztosítjuk, hogy óvodáinkban az óvó – védő, szociális és nevelő – személyiségfejlesztő funkciók érvényesüljenek, segítve ezzel az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a hátrányok kiegyenlítését az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Törekszünk arra, hogy minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s ezáltal meglévő hátrányai csökkenjenek.

A játékban történő tevékenykedtetés során gondoskodunk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásáról.

6. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZETI KERETEI ÉS MŰKÖDÉSI RENDJE

Nyitvatartási idő:

1. Az óvoda a szülők igényei és a fenntartó engedélye alapján napi tíz órát nyitva van. Reggel 8-ig, illetve délutáni időszakban nevelőmunkát segítők is elláthatják a gyermekeket.

Munkarendet az éves munkaterv melléklete tartalmazza.

A csoportok kialakítása a beiratkozást követően a gyermekek eloszlását életkori, fejlettségi szintet figyelembe véve történik vegyes és osztott életkorú csoportokba.

A napirend

Napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Gyermekekre nagy hatással van a feszültségmentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvónő érzelemgazdagsága, az óvoda egész életének átgondoltsága.

A napirend folyamatos, megfelelő időtartamú keretet ad a játékban szerveződő és a rendszeresen visszatérő párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységeknek.

Rugalmasan szervezhető és alakítható csoportonként. Kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, szükségleteit, a csoport összetételét, összehangolva a többi óvodai csoport napirendjével, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre

A pihenőidőt, az étkezésre, tisztálkodásra, öltözködésre szánt időt a gyermekek szükségletei szerint alakítjuk. Az azonos időpontban és intervallumban való ismétlődések nyugalmat, folytonosságot, a rendszeresség érzelmi biztonságot teremt a számukra.

Napirendünk a maga rugalmasságával és folyamatosságával lehetőséget biztosít az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre. Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

A legtöbb időt a gyermekek önálló kezdeményezésén alapuló szabad játék kapja, emellett a nap folyamán az óvodapedagógus által kezdeményezett, korcsoportonként változó időtartamú foglalkozások is szervezendők.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

Általános napirend:

07 - 12.00 óráig JÁTÉK, differenciált tervezett tevékenységek**, 5-35 perces csoportos foglalkozások**

Szabad játék

Játékba integrált egyéni, mikrocsoportos és frontális tevékenységek

- Testápolási teendők, tízórai
  Verselés-mesélés
- Rajz, festés, mintázás, kézimunka
- Ének , zene, népijáték, tánc
- Környezetben szerzett élmények, matematikai tartalmú tapasztalatok rendszerezése
- Szervezett mozgásos játékok

JÁTÉK A SZABADBAN

Séták, mikrocsoportos tapasztalatszerzések

Énekes játékok az udvaron

Mindennapi mozgás

Testápolási teendők

12.00 - 15.30. óráig E b é d

Testápolási teendők

Pihenés, alvás mesével, altatóval

Testápolási teendők

Uzsonna

JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN, VAGY A SZABADBAN

Mozgásos játék vagy részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján

15.30-17.00 óráig Szabad játék, nevelési időn túl szervezett tevékenységek

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. A csoportok napirendjét a csoportnapló tartalmazza.

A hetirend a csoportok zökkenőmentes, összehangolt működését segíti. Ez rögzíti a minden héten rendszeresen végzett, időhöz kötött, visszatérő tevékenységeket.

7. TERVEZÉS ÉS AZ ÓVODA DOKUMENTUMAI

Tervezés

Nevelőmunkánk tudatos tervezést kíván. A csoportban dolgozó óvodapedagógus tervezi meg a gyermekek óvodai nevelését, az óvoda programja alapján, az intézményi éves munkaterv figyelembe vételével

Nevelési terveiket időszakokra lebontják és elkészítik tematikus terveiket.

Ez összehangolt, átgondolt munkát kíván, amely megköveteli az együttműködést és az aktivitást az óvoda dolgozóitól.

Az óvoda dokumentumai

Az óvoda dokumentumai tartalmazzák az óvoda működését, tartalmi munkáját.

- Az **Alapító okirat** készítését és felülvizsgálatát a közoktatási törvény írta elő. Elfogadása a törvényi előírásoknak megfelelően történt. Az óvoda speciális feladatait tartalmazza.
- **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja**
- A **Szervezeti és Működési Szabályzat** – biztosítja a szervezet előírás szerinti működését. A megfogalmazásban dominál a szervezet működésére vonatkozó feladatok kiemelése. Az SZMSZ-ben leírt ünnepek, kapcsolattartási formák egyeznek a helyi nevelési programban szereplő ünnepekkel, kapcsolattartási formákkal.
- **Az Óvoda Pedagógiai Programja** a szakmai elvárásnak és a helyi igényeknek megfelelően készült, jóváhagyásuk a törvényi előírásoknak megfelelően valósult meg. A PP és az SZMSZ eszmei egysége tükröződik a dokumentumokban.
- A **Továbbképzési Program** és a többi dokumentum összhangja megvalósult. A dolgozók elképzelése és a továbbképzési program közös pontban találkozik, megegyezik a pedagógiai program kiemelt feladataival.
- **Házirend**, amely szabályozza az intézmény sajátos belső rendjét

A program működését tervező, elemző és értékelő dokumentumok:

- Az intézmény éves **munkaterv**e – Tervezési időkerete: 1 év. Ez a dokumentum hidat képez a program és az óvodapedagógus gyermekcsoportokra elkészített terve között. A feladatok tartalma megegyezik a dokumentumokban szereplő tartalmakkal.
- **Csoportnapló** – OVIkréta rendszeren keresztül tartalmaz minden olyan információt, amely a csoport életszervezésével, fejlesztésével kapcsolatos. Ez a dokumentum

tartalmazza a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás- és szabályrendszert, a jeles napokhoz, évszakokhoz tervezett tevékenységi témaköröket, tematikus tervet, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat, és a napi események feljegyzését.

- **Felvételi és mulasztási napló** rögzíti a gyermekek adatait és a hiányzásokat. (OVIkréta)
- **Egyéni fejlettségmérő dokumentum – Anamnézis-** Tartalmazza a gyermek anamnézisét, a gyermekek képességszintjét és a fejlesztési elképzeléseket. (Ovikréta)
- A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
- A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

II. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI

1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGNEVELÉS

TESTI EGÉSZSÉGNEVELÉS

Mozgásfejlesztés
EGÉSZSÉGVÉDELEM (PREVENCIÓ testi , lelki értelmi nevelési feladatok),
Egészséges életmód, egészségmegőrzés EGÉSZSÉGFEJELSZTÉS
Életvezetési készségek fejlesztése
Biztonságos környezet
Életvezetési készségek kialakítása, LELKI EGÉSZSÉG NEVELÉS,

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.” – ONOAP –
Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, egészségügyi szokásrendszerük kialakítása

Óvodáinkban a gondozás alapja az óvodapedagógus és a gyermek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. Az őszinte és hiteles viselkedés tapintatot, elfogadást közvetít a gyermek felé.

Folyamatos megfigyeléssel segítjük az egyéni jellemzők, sajátosságok feltárását. Év elején a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezzük a hangsúlyt. Megismerjük a gyermekek egyéni igényeit, családból hozott szokásait.

Az egyéni sajátosságok figyelembe vételével és a fokozatosság betartásával törekszünk arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket.

Az óvodában dolgozó felnőttek példamutató magatartásukkal segítik az egészségügyi szokások kialakítását. Az óvodapedagógusok - a pedagógiai munkát segítő munkatársakkal - megállapodnak a szokásrendszer kialakításának pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében.

A **testápolási, tisztálkodási** szokások alakításában is fontos a felnőttek példamutató magatartása, állandó jelenléte. A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. A gyermekek az óvodában többször mosakodnak, fésülködnek, egy alkalommal fogat mosnak. Megtanítjuk a gyermekeket a helyes orrfúvásra, a zsebkendő használatára. Kialakítjuk a WC használat higiéniai szabályait. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. A testápolási szokások gyakorlásához is megteremtjük az intim feltételeket, úgy, hogy az egyéni sajátosságok figyelembe vételével, fokozatosan, egyre önállóbban végezhessék ezeket a teendőket. Gyermekeink a saját jelükkel ellátott törülközőt, fésűt, fogápoló eszközt használják.

Az **öltözködés** védekezés az időjárás változásai ellen. Fejleszti a gyermekek önállóságát. Tájékoztatjuk a szülőket a célszerű és kényelmes, réteges öltözködésről. Óvodáinkban a váltócipő, váltóruha használata kötelező. Pihenéshez átöltöznek gyermekeink. Kialakítjuk a gyermekekben, hogy igényesek legyenek az öltözködésükkel szemben.

A növekedés és a fejlődés elengedhetetlen feltétele a **táplálkozás**. Ez befolyásolja a gyermekek közérzetét. Napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük ¾ részét az óvodában kapják a gyermekek. Megismerjük a gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységét. Kellő toleranciával elfogadjuk a kezdeti étvágytalanságot, a válogatást. Nagy tapintattal segítjük, szoktatjuk a gyermekeket a kívánt egészséges táplálkozási követelményekhez. Az étkezés alatt fontos a derűs légkör, ezért a nyugodt és csöndes beszélgetés engedélyezett. Biztosítjuk a kellő időt a nyugodt, egyéni tempójú étkezésre.

Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezetten, lehetőleg a folyamatosság módszerével élve. Megismertetjük a gyermekeket új ízekkel, az egészséges tápanyagokkal, figyelmüket ráirányítjuk a zöldség-, gyümölcs fogyasztás-,rágás fontosságára. Senkit nem kényszerítünk evésre. Folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll, folyadékfogyasztásukat ösztönözzük. Szorosan együttműködünk a családdal. Tájékoztatjuk a szülőket az óvodai étrendről, gyermekük étvágyáról. Különös figyelmet fordítunk a kulturált étkezési szokások kialakítására, az evőeszközök helyes használatára, az esztétikus terítésre.

Óvodáinkban az orvosi javaslattal rendelkező, speciális diétát igénylő gyermekeknek biztosítani tudjuk a számukra megfelelő diétás ebédet.

Délutáni **pihenésre**, alvásra a gyermekeknek szükségük van, ezért óvodáinkban a gyermekek lepihennek. A pihenést nyugtató zenével, dallal, mesével segítjük. Gyakori szellőztetés mellett biztosítjuk a nyugodt feltételeket.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgásigény kielégítése, a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése

Fontos feladatunk a mozgásfejlesztés, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése, a motorikus képességek fejlesztése.

A mozgásfejlesztés az egész személyiség fejlesztésére irányul, a gyermekek egész napi tevékenységébe szervesen beépül, természetes igényükké válik. A természetes mozgáskedv fenntartása és a mozgásigény kielégítése közben fejlődnek motorikus és értelmi képességeik.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgások sokszínű, változatos, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítjük a rendszeres hely- és helyzetváltoztató, és finommotoros készségek tanulását, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődését.

A mozgásos játékok a kondicionális képességek közül az erő, az állóképesség, a szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését befolyásolják. Felerősítik az egészséges életmódra nevelés hatásait, fontos szerepük van az izomegyensúly hatására.

A pozitív énkép önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődését segítik a szabad játék kereteiben végzett és irányított mozgásos tevékenységek.

Lehetőséget biztosítunk az óvodai nevelés minden napján egészségfejlesztő testmozgásra.

A mindennapos szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A sokféle mozgásfejlesztő eszközökön a gyermekek egyénileg gyakorolják a természetes nagymozgásokat. A szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek

mozgáskoordinációjának fejlesztését. A gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez hozzájárulnak a szervezett csoportos séták is.
Mozgásfejlesztés valósul meg a gyermekek kötetlen, szabad játékában, a mindennapi frissítő szervezett mozgásban, a mozgásos foglalkozásokon és egyéb sporttevékenységek közben. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek.

A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, egészséges életvitel igényének kialakítása

Az egészségmegőrzés fontos feladata a gyermekek edzettsége. Arra törekszünk, hogy a gyermekek képesek legyenek alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. A sok, szabadban eltöltött idő hozzászoktatja őket ehhez. Szervezetük ellenálló lesz. Ennek érdekében sokat tartózkodunk a szabadban. Alkalmat teremtünk a kerékpározásra, rollerezésre, sétára. A napi tevékenységek során sok szabad-, és tervezett mozgásra van lehetőségük a szabadban a gyermekeinknek.
A nyári melegben megteremtjük a pancsolás lehetőségét.
A gyermekeket rendszeresen látogatja a védőnő. Évente kétszer visszük középső- és nagycsoportos gyermekeinket fogorvosi szűrésre is.
Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással gondozzuk, a szülőt haladéktalanul értesítjük.
A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, gyakori kézmosással, külön törölköző használatával igyekszünk gátolni.

Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.
Egészséges életvezetés (egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)
Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségételen szokások korrekcióját jelenti.
Célunk, megóvni a gyermekeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.
Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;

Az óvoda szerepe kiemelkedő az életvezetési készségek megalapozásában, hiszen a gyermekek itt sajátítják el azokat az alapvető készségeket és szokásokat, amelyek a későbbi önálló életük során is fontosak lesznek.

Az óvodában az életvezetési készségek fejlesztése a gyermekek fejlődésének és jólétének szerves része. Ez a nevelés magában foglalja az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek, készségek és képességek elsajátítását, valamint a biztonságos és egészséges környezet megteremtését.

Az életvezetési készségek az óvodában a mindennapi élethez kapcsolódnak, és a gyermekek önállóságának, felelősségvállalásának, valamint szociális és érzelmi kompetenciáinak fejlesztését célozzák. Az óvodai nevelésben az életvezetési készségek fejlesztése nem önálló tantárgy, hanem szervesen beépül a napi tevékenységekbe, játékokba és foglalkozásokba.

Az életvezetési készségek, melyek az óvodában fejleszthetők:

- **Önismeret: reális önismeret képességének magalapozása,**
- **Önállóság:** Öltözködés, étkezés, mosdóhasználat, játékok rendszerezése.
- **Szociális készségek:** csoporttársakkal való együttműködés, konfliktuskezelés, udvariasság, segítségnyújtás.
- **Érzelmi intelligencia:** Érzelmek felismerése és kifejezése, empátia, stresszkezelés.
- **Egészséges életmód:** Higiénia, helyes táplálkozás, mozgás.
- **Biztonság:** Közlekedés, veszélyhelyzetek felismerése és elkerülése.
- **Környezettudatosság:** Szelektív hulladékgyűjtés, növények gondozása.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. Lehetőségeink figyelembevételével első feladatunk a tárgyi környezet elrendezése, óvása, pótlása, megfelelő állapotok biztosítása. A tárgyi környezet, az esztétikus, nyugtató hatású színharmónia jó alapot ad az óvodai nevelő munkához.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósítása érdekében esztétikusan, ízlésesen rendezzük be. A több funkciót betöltő *csoportszobák* alkalmasak a szabad játékra, tevékenységekre, étkezésre, pihenésre, alvásra.

A berendezési tárgyak a gyermekek méretének megfelelőek. Elegendő hely esetén mozgásfejlesztő eszközök is elhelyezhetőek benne. A gyermekek által használt eszközök, játékok elérhető magasságú polcokon találhatóak. A többféle játéktevékenységhez kialakítjuk a megfelelő helyet, sarkokat, elkülönített „kuckókat". Külön figyelmet fordítunk a kézműves és egyéb vizuális tevékenységek, az élő- és természetsarok helyének megválasztására, a mesélés és bábozás színterére. A zenei készség- és képességfejlesztéshez található eszközök szolgálják a játékos zenei alkotókedv fejlesztését. A gyermekek bármikor elővehetik az eszközöket, anyagokat.

A csoportszobát igyekszünk barátságossá tenni, esztétikus dekorációt, kiegészítő eszközöket készítünk. Ez a gyermekek jó közérzetét biztosítja.

A nagy ablakok szolgálják a természetes fény besugárzását, ezért az ablakokat szabadon hagyjuk csak olyan függönyt használunk, ami nem veszi el a fényt. Erős napsütés ellen a csoportszobát világos függönnyel vagy reluxák használatával védjük.

Az *öltöző*ben van a gyermek ruhája, váltóruhája és cserecipője jellel ellátott helyen. A *mosdó*ban található a gyermekek jellel ellátott törölközője, fogmosó felszerelése, valamint a tisztálkodás egyéb eszközei. A WC helyiségek intimitását válaszfallal és függönnyel biztosítjuk.

Az *udvarok* felülete változatos: füves, földes, betonos, kavicsos, gumitéglás. Napos, árnyas részek váltakoznak. Az óvodák udvarai elsősorban a gyermekek mozgásigényének kielégítését szolgálják, fajátékokkal, mászókákkal, hintákkal felszerelve. A homokozás a gyermekek elemi, ősi szükséglete, ezért minden csoport számára homokozási lehetőséget biztosítunk. A homokozók árnyékoltak. Udvarainkon a különböző életkorú gyermekek együtt játszanak. A nagymozgásos játékokhoz megfelelő nagyságú terület áll a gyermekek rendelkezésére.

Az udvar esztétikai szépségét adja a sok szép virág, virágos kert, bokrok, díszfák, cserjék, füves terület.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk: - csapok elzárása, közvetlen környezetünk tisztán tartása

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása, fenntarthatóságra való nevelés

- a fenntartható fejlődés alapelvein és értékein alapul;
- magába foglalja a fenntarthatóság mindhárom szféráját és a fenntarthatóság kulturális dimenzióját is;

- változatos pedagógiai módszereket alkalmaz, amelyek ösztönzik a részvétel alapú tanulást és a magasabb rendű gondolkodásra irányuló készségeket;
- ösztönzi az egész életen át tartó tanulást;
- helyileg releváns, és kulturálisan megfelelő;
- a helyi igényeken, megfigyeléseken és feltételeken alapul, de tudomásul veszi, hogy a helyi igények teljesítésének nemzetközi hatásai és következményei is vannak;
- ösztönzi a formális, a nem formális és az informális oktatást;
- elfogadja, hogy a fenntarthatóság fogalmának értelmezése időről időre változik;
- a tartalomra fókuszál;
- erősíti a közösségi döntéshozatalra, a toleranciára, a környezetgazdálkodásra, a munkaerő alkalmazkodásra és életminőség javításra irányuló képességeket;
- interdiszciplináris: egyetlen tudományterület sem tudhatja egyedül a magáénak a FN-t, de minden tudományág hozzájárulhat a sikeréhez.

Törekszünk a környezettudatos fenntartható szemlélet és magatartás alakítására, gyermekekben, felnőttekben (szülők, óvoda alkalmazottai) egyaránt. Nagy hangsúlyt fektetünk a természet szeretetére nevelés során, hogy óvják környezetüket, a természetet. Fokozott figyelmet fordítunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására: csapok elzárása, szelektív hulladékgyűjtés és közvetlen környezetünk tisztán tartása.

Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Speciális testi- lelki feladatok ellátása

Szükség esetén megfelelő szakember segítségét vesszük igénybe.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli jártasságaik, készségeik.
- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.

- A tisztálkodó eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat.
- Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt tudnak elfogyasztani, önállóan szednek ételt, töltenek folyadékot.
- Készségszinten terítenek, kulturáltan étkeznek. Biztonságosan használják az evőeszközöket.
- Étkezés közben halkan beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek. A ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a helyére teszik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára.
- Képessé válnak önmaguk és társaik segítésére.

2. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

„ Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.” – ONOAP-

Érzelmi nevelés

Az óvodáskorú gyermekek magatartását érzelmei motiválják, ezért célunk, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érjék. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Érezze felé forduló szeretetünket, törődésünket, s ezt vetítse ő is a társai felé. Segítjük a derűs óvodai élethez szükséges szokások alakulását. Szeretetteljes légkörben a gyermekek is jobban elfogadják egymást, hamarabb kötődnek érzelmileg is társaikhoz és az óvodában dolgozó felnőttekhez.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon

csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A jó alaphangulat kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz. A nehézségek feloldásában, a pozitív töltésű viszonyok ápolásában a humor jó segédeszköz, a szeretet egy bizonyos formája, amely a görcsösséget is megszüntetheti.

A gyermekekkel szemben őszinte, barátságos, de ugyanakkor határozott magatartást mutatunk. Azonos elvárásokat, értékeket közvetítünk minden gyermek felé. Így megértik, hogy mit várunk el tőlük, mit tartunk helyesnek, és mit utasítunk el. Olyan viszonyt alakítunk ki a gyermekekkel, hogy bármikor, bármilyen problémával bizalommal forduljanak felénk.

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal és szabályokkal együtt. A korlátokat mindig úgy szabjuk meg, hogy a gyermekek meg tudjanak felelni az elvárásainknak. A gyermekek viselkedéskultúráját fejleszti a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalma és pozitív visszacsatolás, reális értékelés.

Tilalom helyett választási lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, azokban a kérdésekben, amelyekben kompetensek, hogy változásra képessé váljanak, döntéseikért , tetteikért tudjanak felőséget vállalni.

A magatartási szabályokat következetesen alakítjuk. Elegendő szabadságot adunk gyermekeinknek a választáshoz, a döntéshez.

Alapvető udvariassági szabályok és szokások alakítása fontos feladatunk.

A felnőttek és a társak iránti tiszteletadásra neveljük gyermekeinket. Pozitív példákon keresztül alakítjuk erkölcsi tulajdonságaikat – mint pld. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, őszinteség, közösen végzett munka öröme, igazságosság, figyelmesség – fejlesztjük akarati tulajdonságaikat, mint: önállóság, önfegyelem, kitartás, pontosság, szorgalom, feladattudat, szabálytudat.

Nevelésünk eszköze a mintaadás, az elismerés, dicséret, buzdítás, türelem, kérés és tiltás. A gyermek negatív viselkedését próbáljuk pozitív irányba terelni.

Sikerélményhez, pozitív élményekhez juttatjuk a gyermekeket, segítjük a sikertelenséget elviselni, javítani, támogatjuk a próbálkozásokat.

Külön figyelmet fordítunk az átlagtól eltérő, a magatartászavarral küzdő gyermekekre. A szülőkkel nagyfokú együttműködésre törekszünk az okok feltárásában és korrigálásában. Szükség esetén szakemberhez irányítjuk őket gyermekeikkel.

Minden gyermeknek biztosítunk személyes perceket, hogy a jó kapcsolatot megerősítsük. Ezekben a beszélgetésekben hangot kap a mások és a saját érzések megfogalmazása. A

kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélgetőtárs megbecsülése, értékelése. Segítjük a szociális érzékenység kialakulását, mely képessé teszi gyermekeink számára annak megértését, hogy az emberek különböznek egymástól.

Feladatunk a saját meggyőződésből, belülről irányított, cselekvő gyermekek nevelése és a közös élmények, tevékenységek során az alapvető társadalmi normák, értékek, szükségletek, elsősorban a magyar kultúra alapértékeinek közvetítése. A gyermekek nyitottságára építve hozzásegítjük őket ahhoz, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, s rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Beszoktatás

A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Legfontosabb feladatunk ebben az időszakban, hogy a gyermekek biztonságban érezhessék magukat anya nélkül is. Megpróbáljuk az anyai ölelést és szeretetet egy kicsit pótolni, amíg az óvodában vannak.

Testközelséggel, őszinte szeretettel és megértéssel segítjük át őket a nehéz időszakon. Egyénenként figyelünk rájuk, különös gonddal vezetjük be őket az óvodai élet szokásaiba. Már a beszoktatás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük mindennapi tevékenységeinket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk.

A szülők, különösen az édesanya számára nehéz időszak ez. Megadjuk a lehetőséget, hogy a gyermek a szülővel együtt ismerkedjen az óvodával. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő is megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, szokásait. A biztonságérzetének megerősítése segíti társas beilleszkedését.

Segítjük a gyermekek kommunikációját, egymás elfogadását, hogy az óvodai közösségbe saját tulajdonságaik, képességeik, szociális érzékenységük szerint illeszkedjenek be, és fogadják el egymást. Pontos határok megjelölésével az óvodai szokás-, és normarendszer felállítása mellett törekszünk a gyermeki szabadság biztosítására.

A gyermektől függ, hogy milyen ütemben szoktatjuk be. A szülőkkel egyénileg beszéljük meg a beszoktatás menetét.

Közösségi nevelés

Az óvodai közösség a társas kapcsolatok alakításának jelentős színtere, a társkapcsolatok tanulásának és gyakorlásának alkalma.

Az óvodai élet jó megszervezése alapot nyújt a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlásához, a szabad játékhoz is.
Az együttes élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, amelyekben formálódik egymáshoz való viszonyuk.
A harmonikus társkapcsolatokat játszótársi együttérzés, segítőkészség, közös alkotási vágy és sikerélmény jellemzi.
Alakítjuk a közösségi élet szabályait. A különböző tevékenységekben is biztosítjuk a nyugalmat, hogy az ingerek ne okozzanak a gyermekekben zaklatottságot. Közösségfejlesztő pedagógiai munkánkat áthatja az odafigyelés, meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása. Elemezzük, vizsgáljuk a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését, ez alapozza meg a fejlesztő munkát.
A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltéssel segítjük a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását.
Segítjük a gyermekeket abban, hogy teljes személyiségükkel a közösség aktív és elismert tagjai lehessenek.
Támogatjuk az ébredező barátságok kialakulását, úgy formáljuk, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak, hogy a pozitív tulajdonságok hassanak a párokra, csoportokra.
Arra neveljük a gyermekeket, hogy fogadják el, értsék meg, hogy az emberek különböznek egymástól. Fogadják el eltérő képességű, tulajdonságú, viselkedésű és beszédhibás társaikat.
Neveljük a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során. Engedjük, hogy kisebb konfliktusaikat maguk oldhassák meg, csak akkor avatkozunk közbe, ha erre nem képesek, vagy valamilyen veszély fenyegeti a gyermeket.
Az együttélés fontos követelménye, a jó csoportlégkör megalapozója az egymás iránt érzett és kinyilvánított megbecsülés és tisztelet.
A csoport együttélésében érzelmi színeket ad a figyelmesség, számtalan lehetőség kínálkozik a segítségnyújtás gyakorlására.
Hagyományok ápolásával, közös élmények nyújtásával az összetartozást erősítjük. Az óvoda egészét, az egyes csoportokat érintő hagyományokat, és az ünnepeket gondos, örömteli közös készülődés, tervezgetés előzi meg, mert úgy tartjuk, hogy az előkészületek legalább olyan fontosak, mint maga az esemény.
Fontos feladatunk, hogy a gyermekek megtanuljanak türelmesen kivárni. A türelem a kisgyermek számára nem jelent lemondást, csak a kívánt tevékenység késleltetését. Az önfegyelem azonban már kompromisszumot, lemondást is jelent. A gyermeket hozzásegíti

ahhoz, hogy egyéni céljait a csoportnormákhoz alkalmazkodva valósítsa meg. Az önfegyelem alakítása tapintatos, türelmes nevelői magatartást igényel, amely a gyermekek egyéni eltérő sajátosságaihoz igazodik.

Külön figyelmet szentelünk a nehezen motiválható gyermekekre, mielőbb kideritjük érdektelenségük okát. Segítjük a zárkózott, félénk gyerekek beilleszkedését is a közösségbe. Változatos élethelyzetekben lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek, hogy a helyes viselkedés, magatartás szabályait gyakorolhassák, hogy képesek legyenek a környezetükben lévő emberi kapcsolatokban észrevenni a helyes és a nem elfogadott szociális viszonyulásokat.

Az eredményes szocializációval szeretnénk elérni, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodába, jól érezzék magukat a csoportjukban.

Az óvodáskor az „én" fejlődésében is kiemelt jelentőségű, el kell juttatni a gyermekeket a kezdeményező, kooperatív-szociális magatartás szintjére.

A gyermeknél az önismeret az „én" megismerésében nyilvánul meg. Az **én tudata két-három éves kor körül kialakul, a személyiség fejlődésnek az énkép, kialakulása történik az óvodás korban** A gyermek én-képe az önmagáról szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszere. Segítjük a gyermek én-tudatának alakulását. Bizonyos korlátok között teret engedünk az önkifejező törekvéseiknek is. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek legyen lehetőségük minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran megélhessék önállóságukat, amely belülről táplálkozó kedvet és motivációs állapotot hoz létre.

A közösség az egészséges én-fejlődéshez biztosítja a sokoldalúságot, ezáltal segíti a reális önismeret – önértékelés alakulását, biztosítja a lehetőséget annak realizálására.

Elősegítjük, hogy minden gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát. Az én-fejlődés azért kiemelt jelentőségű, mert az egyén fejlődése szempontjából fontos, hogy ismerje önmagát, belső értékeit, lehetőségeit, korlátait. Ezek segítségével válik kiegyensúlyozottá.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben nyilvánítják ki
- A gyermekek énje elég erős ahhoz, hogy társaik akaratát is tudomásul vegyék, elfogadják
- Kialakulnak a felnőttekkel és társaikkal kapcsolatos viselkedési szokásaik. Igényükké válik a helyes viselkedés, a szabályok betartása, erre megkérik társaikat is.

- Kialakul a társakért, a csoportért érzett felelősség.
- Segítenek egymásnak, a kisebbeknek. Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Érdeklődnek, megértést, toleranciát tanúsítanak társaik iránt.
- A csoportba érkező vendéget fogadják ismerik és alkalmazzák a kulturált udvariassági szokásokat.
- Szavak nélkül is érzik környezetük jelzéseit és érzéseit.
- Képesek az önálló helyzetmegoldásra, társaikkal konfliktusos helyzetben egyezkednek. Indulataikon elvárható módon uralkodnak.
- Saját érzelmeiket felismerik, azt képesek kifejezni.
- Felismerik értékeiket, képességeiket, de hiányosságaikkal is tisztában vannak.
- Természetes módon elfogadják és megértik, hogy az emberek különböznek egymástól. Empátiás képességük kialakulóban van.
- Érvényesítik kezdeményezőkészségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, éretté válnak az iskolába lépésre.

3. ANYANYELVI-, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS

Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

„Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelés egészében jelen van.” –ONOAP –

Az anyanyelvi kultúra átadását óvodai nevelésünk kiemelt részeként kezeljük. Az anyanyelv helyes használata a személyiség kibontásának, fejlődésének forrása, egyben kifejezője is. E komplex nevelési folyamat az óvodai élet minden pillanatában jelen van.

A kommunikáció különböző helyzeteiben, beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabály közvetítéssel fejlesztjük anyanyelvi kultúrájukat.

Egészségesen fejlődő gyermekeink anyanyelvi fejlesztésével hozzájárulunk a helyes beszéd kialakításához, valamint a nyelvi képességeket is magában foglaló kommunikációs képességek fejlesztéséhez.

Anyanyelvi nevelésünk alapja a szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó tevékenységgel gazdag óvodai élet. Közvetlen, személyes kapcsolatot alakítunk ki, ahol a gyermekeknek

módja van élmények, cselekvések nyelvi kifejezésére. Olyan beszéltető légkör megteremtésére törekszünk, ahol szabadon elmondhatják érzéseiket, gondolataikat, kreatívan rögtönözhetnek, improvizálhatnak, az anyanyelvükkel játszhatnak. Teljes odafordulással, figyelemmel tartjuk ébren a beszédaktivitásukat, segítjük beszédértésüket. Kialakítjuk a megfelelő hangerőt, törekszünk a beszédfegyelem kialakítására.
Fontosnak tartjuk a felnőttek példaértékű anyanyelv használatát, hiteles kommunikációval alátámasztva.
A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a beszélő környezet, a mese, vers, bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A tevékenységeket kísérő beszélgetések, a közös társalgások, a nyelvi játékok, a szabad önkifejezés segíti a szókincs bővülését. Az óvodába lépés pillanatától kezdve rendszeresen végeznek olyan gyakorlatokat, amelyek a beszédhibák kialakulásának megelőzését segítik. Légzőgyakorlatok, hanggyakorlatok, mozgáskészség fejlesztés, ritmusgyakorlatok, hallásdifferenciálás segítik a beszédfejlesztést. Ebben a munkánkban útmutatást és segítséget nyújt a logopédus. Az anyanyelvi nevelés hatására erősödik a gyermekek biztonságérzete, növekszik tájékozottságuk, gazdagodnak ismereteik, fejlődik beszédkészségük. A helyes szép beszéd mélyíti érzelmeiket, fejleszti esztétikai érzéküket, előkészíti őket az irodalmi élmények befogadására.
A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az anyanyelvi nevelés eredményes megvalósulása hozzájárul a gyermekek iskolai képességeinek megalapozásához.

Kommunikációs készség fejlesztése

A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció, a metakommunikáció a gyermekek környezetükkel való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze. A kommunikáció létrejöttének feltétele az egymást megértő kapcsolat, az egymáshoz beszélni akarás, a meghallgatás. A gyermekek közötti kommunikáció alapja a játék.
Valós élethelyzetekben fejlesztjük a gyermekek nyelvi kifejezőkészségét, együttműködő készségét. Ezekben a helyzetekben lehetővé válik, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes

köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást. Lehetőséget adunk a gyermekeknek a metakommunikációs ismereteik bővítésére, gyakorlására.

Fejlesztés iránya:

- szóbeli kommunikáció
- beszédbátorság
- belső képkészítés – mesehallgatás
- mozgáskoordináció – ritmikus tevékenységek – fejlesztése
- helyes beszédtechnika,
- beszédlégzés, artikuláció,
- beszédtempó, hangsúly, hanglejtés
- beszédpercepciós képesség
- gondolkodás
- magabiztos, tudatos, kreatív önkifejezés
- választékos, nyelvi eszközökben gazdag, kulturált stílus különböző kommunikációs helyzetekben
- kommunikációs igény motiválása, kommunikáció segítése
- a beszédfejlődés hátrányainak, valamint a kognitív funkciók sérülésének kompenzálása
- szókincsbővítés, a kifejezőkészség komplex fejlesztése

Értelmi fejlesztés és nevelés

„Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.” –ONOAP -

Az óvodáskorú gyermekre jellemző az érdeklődés, a kíváncsiság. Ezt kihasználva biztosítunk változatos tevékenységeket a számára. **Az értelmi nevelés feladatai** egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség) fejlesztése. Számára annyi ismerhető meg a világból, amennyi érzékszervei által befogadható, és amelynek élményszintű átélésére lehetőséget biztosítunk.

Arra törekszünk, hogy közvetlen tapasztalás közben használják minél több érzékszervüket, ezáltal észlelésük, megfigyelőképességük megbízhatóbbá, valósághűbbé válik. A megfigyelés, bevésés és felidézés ebben az életkorban gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődik. Valljuk, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el.

Nevelési gyakorlatunk az értelmi fejlesztést – az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve cselekvésen keresztül valósítjuk meg.

A megismerés fokozatosan áttevődik a képszerű szemléletes gondolkodás szintjére, majd az egymásra épülő tevékenységek következtében fokozatosan eljutunk a fogalmi gondolkodásig.

Lehetőséget biztosítunk a tevékenységek közben a szabad próbálgatásoknak, a keresésnek, a gondolkodási kalandoknak. Ezáltal fejlesztjük kreativitásukat. A fejlesztés elsődleges célja a kompetenciákra, az ismeret, attitűd, képesség hármas egységére helyezi a hangsúlyt, melyben elsődlegesek a gyermek életkori sajátosságai, fejlettsége, képességének szintje. A kísérletezéseken, felfedező ismeretszerzésen, a valódi cselekvésen alapuló, érzelmi megközelítésű, saját élményű tanulás a leghatékonyabb.

Önállóságot és öntudatosságot biztosítunk, vagyis elengedünk, támogatunk, és segítünk, értékeljük az eltérő, szokatlan egyéni megoldásokat. Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a mások felé fordulás mindenki számára természetes. A hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket sok- sok szeretettel bátorítjuk.

Gyermekeinket új utak keresésére bátorítjuk, építünk kezdeményezéseikre. Ez érvényes a gyermeki munkára, a játékra, az éneklésre, a mesemondásra és minden egyébre.

Fontosnak tartjuk, hogy az ízlésformálás megjelenjen az óvoda életében. Az esztétikai élmények alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének, biztosítva a rácsodálkozás élményét.

A gyermek megismerési vágya, kíváncsisága fejleszti értelmi képességeit, az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, kreativitást.

Értelmi fejlesztés csak a gyermek aktivitásával valósítható meg.

Értelmi fejlesztés iránya:

- pontos, differenciált vizuális észlelés
- hallott – auditív információk pontos észlelése, megkülönböztetése
- a látott – hallott információk összekapcsolásának képessége

- rövid idejű vizuális – verbális memória
- szándékos figyelem
- környezettudatos magatartás kialakítása
- A gyereki önállóság, önbizalom növelése alkotótevékenységek által
- kreativitás fejlesztése
- művészetekhez való pozitív viszony alakítása
- az emberek közötti együttműködéssel kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás
- önismeret fejlesztés
- döntési képesség megalapozása

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Képesek a párbeszédre, mások beszédének megértésére.
- Képesek másokat türelmesen végighallgatni, mert temperamentumukhoz mérten beszédfegyelmük megalapozott.
- Rendelkeznek életkoruknak megfelelő szókinccsel, törekednek gondolataikat nyelvileg helyesen megformálni.
- Képesek a hangerő, ritmus, irányhallás, hangminőség tekintetében megfelelő érzékelésre, a verbális és metakommunikációs eszközök együttes alkalmazására.

III. TEVÉKENYSÉGEK AZ ÓVODÁBAN

1. JÁTÉK

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie…” - ONOAP

A játéktevékenység célja maga a játék. Minden egészséges gyermek, amikor csak teheti, játszik. A játék a gyermek legkomolyabb, létfontosságú alaptevékenysége, amely mindig spontán és önkéntes. Nem azért játszik, hogy valamit megtanuljon, hanem, mert játszani jó.

A gyermek számára a játék örömforrás, arra belső feszültség készteti, abban lelki felszabadultság jellemzi.

A szabad játék túlsúlya a csoportok napirendjében, időbeosztásában mutatkozik meg.

Célunk:

A gyermekek játéka örömteli és élményt nyújtó legyen.

Feladataink

A gyermek napi 7-9 órányi játékszükségletét ki kell elégíteni, s meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját a gyermek életében. A játék közben gyermekeink **személyisége sokoldalúan fejlődik.** A játék a készség-,és képességfejlesztés leghatékonyabb módja. Pozitív hatásai segítik nevelőmunkánkat. A mi feladatunk, hogy ezeket a hatásokat felerősítsük, kiaknázzuk.

Megteremtjük minden gyermek számára a zavartalan és hosszan tartó szabad játék lehetőségét. A gyerekek szabadsága és az óvodapedagógus tudatos fejlesztő munkája együttesen érvényesül. Naponta folyamatosan változatos lehetőségeket biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy a számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat /kompetenciákat/, amelyek fejlődésüket biztosítják.

Játék közben

- folyamatosan gyakorolja az alkalmazkodást, az együttműködést. Felfedezi a másikat, képet alakít ki önmagáról, és alakítja társaihoz való viszonyát, alakulnak erkölcsi szokásai, illembeli viselkedése, gazdagodnak szociális érzelmei,
- gazdagodik érzelmi élete, megtanulja érzelmei kezelését, oldottá teszi a játék feszültség levezető hatása,
- gyarapodik kommunikációs képessége,
- fejlődik mozgáskészsége, alakul térérzékelése, nagymozgása és szenzomotoros kézügyessége
- ismerkedik az anyagok és tárgyak tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával, azt is próbálgatja, milyen változásokat képes létrehozni, gyarapodnak ismeretei,
- fejlődnek értelmi képességei, szellemi aktivitása,
- megmozdul fantáziája, alkotó képzelete.

Elsődleges feladatunk a **játékfeltételek megteremtése.**

Megismerjük a gyermekek egyéni élményeit, érdeklődését, szükségleteit, a család szokásait, a gyermekektől származó információkat, jelzéseket.
A csoportszobában megfelelő helyet biztosítunk a nyugodt, elmélyült játékhoz. Gyermekeink a hellyel és térrel önállóan gazdálkodhatnak, a berendezés spontán érdeklődésüknek megfelelően átrendezhető. A játékeszközöket szabadon birtokolhatják. Ezek ízlésesek, esztétikusak, praktikusak, jó minőségűek. Felkeltik a gyerekek érdeklődését, fejlesztik alkotókészségüket. Az anyagok biztosításával kreatív játékra ösztönözzük őket.
A játék alapja az élmény, kíváncsiság, tevékenységvágy, a felfedezés.
Az élményeknek meghatározó szerepük van, a játékban újraélik azokat. Minél több élményhez juttatjuk őket, annál színesebb és gazdagabb lesz játékuk.

A játékban a gyermekek nagyfokú szabadságot élveznek. Megélik a döntés szabadságát: eldönthetik, milyen eszközzel, milyen szerepet, milyen műveletet végeznek, kikkel játszanak együtt, milyen szabályok szerint, milyen tartalommal játsszák a szerepet.
A játéktevékenység az óvodába érkezéssel kezdődik. Az étkezés, a szervezett közös mozgás és pihenés látszólag megszakítja ugyan a gyermek játékát, de nem zárja le azt. A reggel megkezdett tevékenységek egész nap, sőt másnap is folytatódhatnak, napirendünkben ezért kap legtöbb időt a játék.

Csoportszobáink valamennyi játékfajta - gyakorló, építő, szerepjáték, szabály- játék, dramatizálás, barkácsolás - gyakorlására adottak. A bábozáshoz, dramatizáláshoz is biztosítunk eszközöket – meseláda, kincsesláda, bábok, paraván, különböző jelmezek, fejdíszek, kellékek stb. Biztosítjuk, hogy képzeletük szabadon szárnyalhasson, lehetőséget adunk az önkifejezésre.

Játéktevékenységre nemcsak a szobában, hanem az udvaron is egyaránt lehetőség van – sport és mozgásos játékok, népi játékok, s az összes játékfajta.

Előtérbe helyezzük a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségű az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg mutatkozik.

Játékirányításunk közvetett. Beavatkozás csak az egészség megőrzése szempontjából indokolt. Az óvónő szükség szerint játéksegítő, játszótárs. Az együtt játék megkívánja az óvónőtől az együttérzést, empátiát, tapintatot.

A játék nagyrészt spontán tevékenység, de emellett kezdeményezünk általunk tudatosan irányított játékokat is. Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével segítjük a játék továbbfejlődését mintaadással, megoldási lehetőségek felállításával, újabb eszközökkel.

Szabályok felállításával alakítjuk a helyes viselkedési formák kialakulását.

A legtöbb információt a gyermekek értelmi fejlődéséről, érzelmi-akarati életéről, szociális érettségéről, mozgásfejlődéséről, a gyermeki személyiség egészéről a játék adja. Folyamatosan figyeljük megnyilvánulásaikat.

A játék megfigyelése segíti a differenciált tervezést, a konkrét célok, feladatok, módszerek, munkaformák meghatározását.

A játék fajtái:

- A mozgásvágyat, beszédaktivitást kielégítő, érzékszervek működését segítő gyakorló játékok /fontos feladat az eszköz- és anyagigény megteremtése./
- A leggazdagabb lehetőségeket nyújtó szerepjáték.
- A szimbolikus szerepjátékot gazdagító, önkifejező dramatizálás, bábozás és dramatikus játék.
- A játék igényéből kiinduló barkácsolás.
- A különböző játékszerekből tárgyakat létrehozó építő, konstruáló játék.
- A gyermekek mozgását, és értelmi képességeit fejlesztő szabályjáték.
- A gyermek beszédkészségének fejlesztését célzó anyanyelvi játék.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Elmélyülten játszanak, esetleg egyes játéktémákat több napon keresztül is képesek folytatni.
- A gyermekek játékában domináns a szerepjáték. Ezt önállóan alakítják, megoldják az adódó problémahelyzeteket.
- Részt vesznek a játék tervezésében, a szerepek elosztásában, az eszközök megválasztásában.
- Betartják a játékok szabályait, megteremtik és megtartják a nyugalmat és a rendet.
- Ismert meséket dramatizálnak, báboznak.
- Képesek élményeiket, érzelmeiket kifejezni a játékban.
- A játéktevékenységben is együttműködőek, alkalmazkodni képesek.

- Kommunikációjuk kulturált, kifejező és érthető.
- Alkotó gondolkodás, kreativitás mutatkozik játékukban.

2. VERSELÉS, MESÉLÉS

„A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.” – ONOAP -

Célunk:

Mesével, verssel élményt nyújtunk a gyermekek számára. Elősegítjük a gyermekek érzelmi-, értelmi-,és esztétikai fejlődését. Megalapozzuk pozitív személyiségjegyeiket a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Feladataink

A 3-6-7 éves gyermekek számára mindennap élményt nyújtunk az irodalom eszközeivel. Biztosítjuk az önkifejezés lehetőségeit: verselés, mesealkotás, drámajáték, bábozás, mondókázás. Elősegítjük a saját vers és mese alkotást, annak mozgással, vagy ábrázolással való kifejezését.

Fontosnak tartjuk, hogy mese-vers hallgatása közben gyermekeink változatos érzelmeket éljenek át. Kezdetben a népi mondókák, dúdolók, csiklandozók, hőcögtetők, tapsoltatók segítségével közvetlen érzelmi kontaktust alakítunk ki a gyermekekkel.

Kisebb gyermekeknek rövidebb lélegzetű állat- és felelgetős, halmozó és láncmeséket, verses meséket mesélünk. Majd fokozatosan hosszabbodó és bonyolódó cselekményű meséket, tündérmeséket, verseket mondunk.

Ezek az irodalmi élmények örömet okoznak nekik, várják a velük való találkozást. Ezért mesélünk, verselünk hetente több alkalommal.

Népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel ismertetjük meg a gyermekeket.

Biztosítjuk a mesehallgatás intimitását, mellyel segítjük a belső képi világ megjelenését. Sok mimikával, gesztussal kísért dúdolóik, mondókák, versek, mesék ismételgetésével érzéki élményt nyújtunk.

A gyermekek számára összeválogatott mesés- és verseskönyvek nézegetésére az egész nap folyamán lehetőség nyílik.
Az irodalmi élmény nyújtása nem korlátozódik csak a csoportszobában általunk előre tervezett időpontokra, hanem az óvodai élet folyamán erre számtalan egyéb spontán lehetőség - séta, udvari játék stb. - adódik. Ezeket csak akkor tudjuk kihasználni, ha rendelkezünk fejben elraktározott megfelelő irodalmi anyaggal.

Feltételek megteremtése az élménynyújtáshoz

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
A mese- vers hatása a legjobban akkor érvényesül, ha megteremtjük a hallgatásához szükséges nyugodt légkört. A feltételek megteremtésével ösztönözzük a gyermekeket, hogy a gyakran hallott meséket, verseket játékukban jelenítsék meg. Eközben megélhetik szorongásaikat és egyben feloldást is találhatnak. Minden nap lehetőséget biztosítunk a bábozásra és a dramatizálásra.

Az irodalmi anyag kiválasztása tudatosan és felelősségteljesen történik.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
A magyar gyermekköltészet és népköltészet alkotásaiból válogatunk. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes műveket halljanak a gyerekek. Olyan meséket válogatunk, amelyek életkorilag megfelelnek az óvodás gyerek szemléletmódjának és világképének. Hangsúlyt helyezünk arra, hogy városunk költői, írói műveivel is megismerkedjenek a gyerekek. Versválasztásunkat az irodalmi igényesség, az ünnepek, az aktualitások és a környezeti nevelés témakörei határozzák meg.

Az irodalmi nevelés hatása és kapcsolata más területekkel:

Az irodalmi nevelésnek a személyiségfejlesztésben nagy szerepe van. Hatására nyelvünk zeneisége, sajátos szókincse és népünk észjárása beépül gyermekeink személyiségébe. Az új szavak megtanulásával a gyermek szókincsét gyarapítjuk.
Az események átélésével a gyermek levezeti feszültségeit, lereagálhatja félelmeit. A hallottak elképzelése fantáziáját fejleszti. Az esztétikai élménnyel érzelmei gazdagodnak.
A mesék és versek segítik a környezeti nevelést.
Az irodalmi nevelés szorosan összefonódik a nevelés egyéb területeivel.

Irodalmi nevelés anyaga

- ✓ **A 3-4 évesek** versanyagát népi mondákból, rigmusokból és az ismert költőink ritmikus, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.
- ✓ **A 4-5 éves** korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, elbeszélések. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsa szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepelnek vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.
- ✓ **Az 5-6-7 éves** kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, elbeszéléseken át, beépülnek a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárában. A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásokban, napokon keresztül izgatottan várják. A gyermekek versanyaga gazdagodik a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Megismertetünk velük közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. Lírai verseket is tervezünk, mert a gyermekek már ebben a korban is megérzik a képek érzelmét, kifejező erejét.

  A kiválasztott verse, mesék segítik a környezet, az évszakok szépségének megszerettetését, a néphagyomány ápolását.

Ajánlott anyag mennyisége:

3-4éves korban:

8-10 mondóka és vers ismételgetése

8-10 mondóka és vers csak meghallgatás céljából

10-12 új mese

4-5 éves korban

2-3 kiolvasó

6-7 (8-10 rövid sorból álló) vers ismételgetése

sok vers hallgatása szórakoztatásul

12-14 új mese

5-8 éves korban

10-12 mondóka

4-5 kiszámoló, hintáztató, labdázó, párválasztó, felelgető

6-8 verset megjegyeznek

15-20 verset meghallgatnak

12-14 új mese

néhány elbeszélés

Az irodalmi nevelés tevékenységformái:

- Mese, vers kezdeményezés
- spontán mesélés, verselés
- lehetősége van a pedagógusnak az egész csoport számára mesélni, a csoportszobai játék befejezése után / min. 2-szer, de akár minden nap is/
- délutáni pihenéshez meseolvasás, mesemondás
- bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok a nap bármely szakában
- a mese és vers összekapcsolása más művészeti tevékenységgel

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek várják, igénylik a mesehallgatást.
- Figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét.
- Kialakul mesetudatuk.
- Szívesen mondogatnak rigmusokat, mondókákat, verseket.
- El tudnak mondani kitalált meséket, történeteket, önkifejezésük gazdagodik.
- Képesek felidézni 6-8 verset, ismernek 10-12 mondókát.
- Részt vesznek a mozgásos improvizációkban, báboznak és dramatizálnak.
- Képek alapján felismerik a meséket, verseket.
- A könyvek használatát ismerik, vigyáznak rá.
- Megalapozódik az irodalom és olvasás szeretete.
- Szemléletformáló hatása alkalmas a gyermekek világképének kialakítására.
- A magyar népmesekincs által erősödik magyarságtudatuk, gazdagodik anyanyelvük.

3.ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

„…az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek.” –ONOAP –

Célunk:

Zenei nevelésünk célja a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése, a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés és játék örömének megéreztetése. A zenei élmények által megalapozzuk a zenei anyanyelvet.

Hagyományok megismertetése, továbbélésének segítése.

Feladataink:

Érdeklődés felkeltése, a gyermekek élményhez juttatása.

Az énekléshez, a dalos játékokhoz nyugodt légkört teremtünk, megfelelő helyet biztosítunk. A feltételek biztosításával elérjük, hogy megtanulják türelemmel, csendben hallgatni, befogadni a zenét, és ne csak befogadói legyenek a zenének, de tudják a zene formanyelvén kifejezni önmagukat.

A nap bármely szakában az adott helyzethez éppen odaillő zenével, dallal, halk furulyaszóval juttatjuk élményhez a gyermekeket.

Beszoktatáskor az ölbeli játékok, a hintáztatók, höcögtetők, cirógatók segítik a gyermek érzelmi kötődését az óvónőhöz.

A dal, a dalos játék szó szerint "jó játék" a gyermekeknek. Számos alkalom nyílik arra, hogy az óvónő és a gyermek közös énekléssel színesítse élményeit, meghitt kapcsolatukat elmélyítsék. Akkor fognak szívesen énekelni, ha az számukra örömet jelent. Ezzel elérjük, hogy előbb vagy utóbb mindannyiuknak lesz kedves dala, játéka, vagy szívesen kapcsolódnak be a körjátékokba, s örömmel énekelnek akár önállóan, akár csoportban. A közös éneklés formálja a közösséget, mert együtt énekelni jó.

A feladatok sikeres végrehajtása elősegíti a gyermekek:

- ✓ biztonságérzetének növekedését,
- ✓ gátlásaik feloldását,
- ✓ önfegyelmük alakulását,
- ✓ érzelmi és szociális képességeik fejlődését,
- ✓ énképük és identitástudatuk alakulását,
- ✓ együttműködő képességük erősítését,
- ✓ akarati, jellembeli, erkölcsi tulajdonságaik pozitív irányú fejlődését,
- ✓ zenei emlékezetük, képzeletük fejlődését,

- ✓ kreativitásának, alkotóképességének növekedését,
- ✓ esztétikus mozgását.

A gyermekek éneklési készségének, zenei képességeinek fejlesztése

A gyermek zene iránti érdeklődését az első zenei élményeit a családból hozza. Az óvodai nevelés folyamatában erre építünk, ezt fejlesztjük, formáljuk, helyes irányba tereljük.

A közös énekléssel, játékkal természetes módon alakul zenei anyanyelvük, anélkül, hogy erőltetnénk.

Figyelmet fordítunk az egyenletes lüktetés megéreztetésére, kialakítására.

Fejlődik éneklési készségük, zenei hallásuk, ritmusérzékük. Játszunk a dallamokkal, ritmusokkal, ezáltal alakítjuk a gyermekek zenei alkotókedvét, improvizációs készségét.

A gyermeki hang a sokszori éneklés, gyakorlás hatására fejlődik.

A dalos játékok gyakori ismétlésével alakítjuk harmonikus szép mozgásukat. Gyakoroljuk a magyar néptáncra jellemző alapmozdulatokat.

Anyagkiválasztás szempontjai

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik .

Zenei nevelésünk Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra épít.

A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A gyermekeknek való komolyzenei művek rövid részletének közvetítésével élményhez juttatjuk őket.

Az énektanítás anyagának kiválasztásában messzemenően figyelembe vesz- szűk a 3-6-7 éves korosztály adottságait, hangkészletét.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve. A daltanítás anyagát elsősorban a magyar népi gyermekdalok és mondókák adják.

Alkalomszerűen más népek dalaival is megismertetjük gyermekeinket.

Kapcsolat más nevelési területekkel

Az ének-zene szoros kölcsönhatásban van a nevelés más területeivel. Így elsősorban az irodalommal és a vizuális neveléssel.
A környezet megismerését is hangulatosabbá, élményszerűbbé tehetjük egy-egy odaillő dallal.
A testnevelés foglalkozásokon és a játékokban is gyakran felhangoznak a ki számolók, mondókák.
Az óvoda ünnepeinek, megemlékezéseinek anyagát elsősorban a tanult dalok, mondókák, dalos játékok adják

Ének, zene, népijáték, néptánc anyaga

- ✓ Mondókák
- ✓ Gyermekdalok
- ✓ Dalos játékok
- ✓ Komponált gyermekdalok
- ✓ Népdalok
- ✓ Néptánc alapelemei
- ✓ Más népek dalai
- ✓ Klasszikus műzene
- ✓ Zenei alapfogalmak
- ✓ Hangszerekkel való ismerkedés

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Örömmel énekelnek, élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel adják elő, egyénileg és csoportosan is.
- A mondókákat- az egyenletes lüktetést kiemelve- a magyar beszéd ritmusa szerint mondják
- A zenei fogalompárokat felismerik, megkülönböztetik (halk- hangos, magas-mély, gyors- lassú)
- Felismerik a dalokat dúdolásról, ritmusról.
- Felismerik a hangszerek hangját, képesek alkalmazni zenei kíséretre.
- Megkülönböztetik környezetünk hangjait.
- Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát.
- Egyszerű táncos mozgásokat képesek esztétikusan előadni.
- Kitalálnak játékos dallamokat, mozdulatokat, játék nélküli gyermekdalokhoz egyszerű játékokat.

- Térformákat alakítanak

4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

„A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére" – ONOAP -

Célunk:

A gyermekek esztétikai érzékének, szép iránti nyitottságának, fogékonyságának fejlesztése, tér-, forma és színképzetének gazdagítása.

Feladataink:

A gyermekek alkotó-, alakító tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtése

Csak oldott légkörben, jó hangulatban lehet alkotni. Ehhez a tevékenységhez méretben és minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum dominál.

A csoportszoba elrendezésénél külön helyet biztosítunk a gyermekek számára ahhoz, hogy nyugodtan, elmélyülten dolgozhassanak.

Ábrázoló tevékenységre a játék közben bármikor, kötetlenül lehetőségük van, ameddig a kedvük tartja.

Különböző technikák megismertetése a gyerekekkel

A rendelkezésre álló változatos eszközökből szabadon választhatnak. Különböző technikákkal ismertetjük meg a gyerekeket, amiket azután egyedül próbálhatnak ki. Segítséget bármikor kérhetnek, ha valamiben megakadnak. Megtanítjuk a gyermekeket, hogy az ábrázolás eszközeit, technikáit önállóan, biztonsággal használják. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termések felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Változatos élmények biztosítása, az ábrázolókedv felkeltése

Az ábrázolásban maga a tevékenység jelent örömet a gyermekek számára. Örömét leli abban is, ha különböző technikák segítségével eszközöket készít egyéb tevékenységeihez.

A gyermekek valamennyi rajzát, alkotását megőrizzük, értékként kezeljük.

A próbálkozás szabadságának biztosítása

Biztosítjuk a szabad önkifejezést, amelyben a gyerekek megjelenítik élmény- és fantáziavilágukat, érzésüket.

Segítjük a kezdeményező kedv, a kreativitás érvényre jutását.

A különböző eszközök és technikák megismertetésével és kipróbálásával ösztönözzük a szabad próbálgatást, kísérletezést.

A gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, a fejlődés üteméhez, a gyermekek érdeklődéséhez igazodva ösztönözzük őket az önállóságra, az egyéni ötletek kidolgozására.

Ezáltal sikerélményhez jutnak, ami további munkára serkent.

Kapcsolat más nevelési területekkel

A gyermekek személyiségfejlődésére gyakorolt hatása:

Az állandó cselekvések által fejlődik a gyermekek finommotorikája, a szem-kéz koordinációja. Fejlődik továbbá megfigyelőképessége, alkotóképessége, formálódik képzete. Gazdagodik élmény és fantáziavilága. Nő önismerete, önbizalma.

Felnőtt segítségével megtanulják észrevenni amit a természet és az ember harmóniája létrehozott, azt ami gyönyörködtető, ami esztétikus.

A jó hangulatú, nyugodt légkörben végzett ábrázoló tevékenység, az együtt- munkálkodás segíti a gyermekek szocializációját.

A vizuális nevelés szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez. Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a játékkal, a környezeti-, irodalmi és zenei neveléssel, de egyéb óvodai vagy óvodán kívüli eseményekkel, mint pl: ünnepek, rendezvények stb.

Ábrázoló tevékenységek anyaga

- ✓ rajzolás, festés
- ✓ mintázás,
- ✓ díszítés,
- ✓ ragasztás,
- ✓ vágás, tépés,

- ✓ karcolás, nyomatkészítés, satírozás,
- ✓ varrás, fonás
- ✓ barkácsolás,
- ✓ építés és konstruálás,
- ✓ a műalkotásokkal való ismerkedés,
- ✓ a környezetalakítás
- ✓ és különböző egyéb sok más technikák

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek örömmel és szívesen végeznek vizuális tevékenységeket.
- Élményeik, elképzeléseik, képzeteik megjelenítésében biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Formaábrázolásuk, színhasználatuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásaikban próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Téralakításban, építésben közösen vesznek részt.
- Beszélgetni tudnak alkotásokról, megfogalmazzák véleményüket.
- Változatos formában képesek a vizuális eszközök alkalmazására.
- Képesek az önkifejezésre az ábrázolás eszközeivel.

5. MINDENNAPOS MOZGÁS

„ A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.
A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:
a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
c) szervezett mozgásos tevékenység.” -ONOAP

Célunk:

A gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése, szervezetük sokoldalú arányos fejlesztése, erősítése, a természetes mozgáskedv fenntartása, mozgásigény kielégítése.

A mozgástapasztalatok bővítése, mozgásszint fejlesztése, gyakorlási lehetőség biztosításával.
A rendszeres mozgás a gyermekek természetes igényévé válik, beépül szokás-, és tevékenységrendszerükbe és elősegíti az egészséges életmód alakulását. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében és megóvásában. Számunkra ezért kiemelt jelentőségű feladat.

Feladataink

- A mozgásfejlesztéshez megfelelő környezet, hely biztosítása.

A tagóvodák eltérő adottságaikból fakadóan a mozgásfejlesztés célját és feladatait a helyi sajátosságoknak megfelelően valósítjuk meg. Csoportszobáink különböző méretei miatt a szervezési feladatok más-más hangsúlyt kapnak. Az udvar adta lehetőségeken kívül szükséges az óvodához közeli szabad terek, a természetes környezet kihasználása is.

- Motorikus képességek fejlesztése

A *mindennapi rendszeresen* végzett mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását, és testi kondicionális képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség.
Testrészeik, a téri irányok, a különböző mozgásformák megismerésével bővülnek ismereteik, mozgástapasztalataik, fejlődik észlelésük, téri tájékozódó képességük.
Különböző mozgásfajták változatos gyakoroltatására törekszünk. A mozgásos játékok szervezésével teremben és a szabad levegőn olyan helyzeteket teremtünk, ahol a gyermekek felfedező és interaktív mozgásokat végeznek, amelyek segítik a téri tájékozódást, a helyzetfelismerést, a személyiség akarati tényezőinek alakulását.
A változatos mozgástevékenységek kedvezően befolyásolják a gyermekek szervezetének növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek, test-részek teljesítőképességét.
A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

A gyermekek fejlesztésénél figyelembe vesszük az egyéni adottságaikat, képességeiket. Betartjuk a fokozatosság elvét.
Szem előtt tartjuk, hogy a mozgásfejlesztés legértékesebb anyagai a játékok, ezért a 3-6-7 éves korosztálynak megfelelő mozgásfejlesztő játékokat szervezünk. Arra törekszünk, hogy kielégítsük a gyermekek nagyfokú mozgásigényét.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében:

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg.

- a szabad játékban a gyermekek spontán, természetes mozgása közben
- a tervezett mozgásos foglalkozáson

A gyermekek **szabad mozgását** az óvodapedagógus a délelőtti és délutáni játék során biztosítja (udvar, séta).

Az **irányított mozgásos** játékokat, a tervezett és szervezett foglalkozást heti egy alkalommal szervezzük csoportonként különböző időkeretben.

A **mindennapi mozgás**os játékot, mindhárom korosztálynak szervezi az óvodapedagógus. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg **az irányított mozgásos tevékenységek,** amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert. A játékos mozgást sok játékkal, jó ritmusú, frissítő mozgással (kötelező jelleggel) szervezze meg az óvodapedagógus szabad játékba ágyazott mozgástevékenységekkel.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A foglalkozások tartalmi felépítését minden óvónő maga határozza meg.

Mozgásfejlesztés anyaga:

- ✓ játékok, szabályjátékok,
- ✓ szabadgyakorlatok, gimnasztika
- ✓ járások, futások irányváltoztatások
- ✓ támasz és függésgyakorlatok: kúszások, mászások, bújások, gurulások, átfordulások
- ✓ egyensúlygyakorlatok
- ✓ ugrások: le-, fel-,átugrások, távol-, magasugrások helyből nekifutással
- ✓ labdagyakorlatok
- ✓ egyéb kéziszerek használata
- ✓ dobások
- ✓ talajtorna
- ✓ küzdőgyakorlatok, húzások- tolások, versengések
- ✓ játékos foglalkozások a szabadban mozgásfejlesztő eszközök használatával
- ✓ légzőgyakorlatok

- ✓ relaxációs gyakorlatok

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Mozgásuk összerendezett.
- Motorikus képességeik önmagukhoz képest fejlettek.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- A szabályokhoz alkalmazkodnak, betartják azokat.
- Ismerik és értik a szakkifejezéseket.
- Tudnak labdát pattogtatni, vezetni, célba dobni, távolba hajítani.
- Növekszik kitartásuk, erő- és állóképességük, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését, testi, lelki, szellemi és szociális képességeiket.
- Szeretnek futni, képesek 100- 200 métert kocogni.
- Megfelelő én-tudattal rendelkeznek.
- A testséma képzetük kialakult: felismerik és megnevezik testrészeiket, észlelik a különböző testhelyzeteket, mozdulatokat, mozgásformákat.

6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

„ A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életformának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.” – ONOAP -

Természeti-, társadalmi-, technikai környezet megismerése, fenntarthatóságra nevelés

Célunk

Olyan egészséges gyermekeket szeretnénk nevelni, akik harmóniában élnek önmagukkal és az őket körülvevő világgal, akik ismerik és szeretik környezetüket, így számukra természetes dolog annak védelme, az élet minden formájának tiszteletben tartása.**:** A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti,

emberi, tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.
A gyerekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről.
Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzése.
Környezettudatos szemlélet, és viselkedésnormák kialakítása, a fenntarthatóság érdekében.
Ismerje meg a gyermek, a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
Az emberi együttélés során kialakult társadalomban bonyolult belső rendszerek alakultak ki, melyeket a piacgazdaság, a hatalom és a kultúra határoz meg alapvetően. Az ember „fejlődése" során a növekvő igények kielégítésére egyre növelte a termelést. Fokozódott a természet, a természeti erőforrások felélése, egyre nagyobb arányú igénybevétele, kihasználása. A körülöttünk lévő világ változásai, a globális környezeti, ökológiai válság, egyre érzékelhetőbb jelei lassan tudatosodtak az emberekben, és felmerült a változtatás szükségességének gondolata.
Egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy elengedhetetlen környezetünk „más" szempontú „használata". A még meglévő értékeinkkel való kíméletesebb bánásmódot az egyes országok belső törvényei, valamint nemzetközi megállapodások, egyezmények szabályozzák. Ezek azonban csak a jogi kereteket biztosítják. Betartásuk, megvalósításuk rajtunk, embereken, a társadalmon múlik. Ezért az emberiség létkérdésévé vált a szemléletváltoztatás, az emberi tevékenység következményeinek tudatos átgondolása, a fenntartható fejlődés megvalósítása.
A tudatosság kialakításához nélkülözhetetlen a környezeti nevelés, a fenntarthatóságra nevelés. A két fogalom ma még együtt él. A kezdet a környezeti nevelés. A környezeti nevelés sokrétű, összetett folyamat, amelynek célja környezetkultúrára nevelés, azaz életmód-, gondolkodás- és viselkedésmód-alakítás. A környezeti nevelés folyamatában a környezet iránti nyitottság kialakításán, a környezet megismerését szolgáló ismeretek megújításán, a környezeti gondok feltárása és megoldását segítő készségek és képességek, az érzelmi viszonyulás alakításán túl az egész emberre, a gyermekre, annak egész személyiségére tudunk hatni.

Feladataink:

Az óvodapedagógus feladata:

- A környezettudatos, környezetre figyelő magatartás megalapozása, mértéktartó felhasználásra való nevelés (öko- lábnyom)

- Aktív érdeklődés felkeltése a gyermekeket körülvevő közvetlen és tágabb természeti - társadalmi jelenségekről, viszonyaikról
- A természet, az emberi alkotások értékeinek megláttatása, az értékek megőrzése és védelme
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt
- Szemléletformálás, a gyermekek látásmódjának befolyásolása, holisztikus gondolkodás megalapozása
- Megfelelő és elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és a szerzett tapasztalat-, élmény-, és ismeretszerzésre, a környező világ tevékeny megismerésére
- Madárvédelmi tevékenység megszervezése
- Hetente egy alkalommal élményszerző séta szervezése

A megismerés folyamatában a közvetlen megfigyelésre, és tapasztalatszerzésre építünk. Mindent a természetes környezetében törekszünk megfigyeltetni, az összefüggéseket, változásokat megértetni. A tapasztalatszerzést természetes élethelyzetekben, a családokkal szorosan együttműködve, segítségüket igénybe véve valósítják meg az óvodapedagógusok.

A környezet megismerésének tartalmát 4 terület alkotja:

- társadalmi környezet
- természeti környezet
- környezetalakítás
- környezetvédelem

Társadalmi környezet:

- A szűkebb /család, óvoda, lakóhely/ és tágabb /ország, haza, világ/ környezet, az ott élő emberek munkája, egymáshoz való viszonya, életmódja, kultúrája
- Az együttélés konkrét tapasztalatai során viselkedésminták gyakorlása /köszönés, kérés, egymásra odafigyelés/
- Lakókörnyezet /falu, város/ közvetlen megismerése /közlekedés, nevezetességeink, ünnepeink, hagyományaink/ - mely segítséget ad a könnyebb eligazodásban a gyermekek biztonságérzetének növelésében.

Természeti környezet:

- Természetes környezetben a természet változásainak megfigyelése /napszakok, évszakok, időjárás/
- A természet változásainak rendszeres megfigyelése: színek, fények, formák szépségei
- A természet változásainak hatása az emberi, az állati és növényi életmódban /építési szokások, fűtés, öltözködés, étkezési kultúra/
- Emberi testrészek, érzékszervek ismerete, funkciója, tisztántartása
- Állatok, növények tulajdonságainak, életmódjának megismerése, megfigyelése
- Talaj, levegő, víz és egyéb anyagok tulajdonságainak megismerése, kísérletek végzése

Környezetalakítás:

- A gyermekek cselekvő részvétele életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a környezetük alakításában.
- Váljék igényükké a kulturált egészséges, tiszta és esztétikus környezetben való lét
- E terület elsősorban a munka jellegű tevékenységekkel van összefüggésben /csoportszoba díszítése, szépítése, folyamatos rendtartás, növény és állat gondozás, minden olyan tevékenység, amely során alakul és változik a környezet/

Környezet-, és természetvédelem:

- Az elemi környezetvédelmi tevékenységekben való aktív gyermeki részvétel, a fenntarthatóság pedagógiai követelményeinek megvalósítására való törekvés
- Nem határolhatók előre meghatározott tevékenységekre, időterekre. Állandóan és mindenkori folytonossággal jelenlévő tevékenységi forma óvodánkban
- A közvetlen és közvetett környezet tisztaságának megtartásának felismertetése /talaj, víz, levegő/
- Növények gondozása, kímélése a gyűjtéstől a szerszámhasználatig
- Állatok gondozása, kímélése, életterének tisztelete, tisztántartása
- Odúk, itatók, fürdetők, etetők közös kihelyezése, ellenőrzése, tisztántartása, az ideérkező madárvilág megfigyelése
- A természet csodáinak szépségeinek megláttatása, felfedeztetése, megszerettetése

A társadalmi környezet védelme, lelki egészségvédelem

- A gyermekek megtanulják közvetlen környezetüket - fejlettségüknek megfelelően - tisztán tartani

- A kulturált élet szokásainak kialakítása, helyes viselkedésforma rögzítése, életviteli stratégiák kialakítása, gyakorlása
- A helyi sajátosságok, város, táj /Kiskunfélegyháza/ megismerésén keresztül, ezen tapasztalatokra építve a gyermekeket körülvevő világ /ország, haza/ megismerése /városunk nevezetességei: múzeum, szélmalom, könyvtár, Petőfi, Móra szülőháza/ Kirándulóhelyek: táj-, természetvédelmi körzetekbe

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek biztonságosan tájékozódnak közvetlen környezetükben.
- A gyermekek ismerik saját és szüleik nevét, lakcímét, szüleik foglalkozását.
- Saját testükön jól tájékozódnak.
- Különbséget tesznek az évszakok között, az időjárás változásait felismerik
- A környezetükben lévő közlekedési eszközöket ismerik, jártasak a gyalogos közlekedés szabályainak betartásában.
- Megalapozott ismeretekkel rendelkeznek a növény és állatvilágról, szűkebb és tágabb környezetükben.
- Megismerkedtek a kerti munkával, a kisállat gondozással.
- Ismernek néhány madárfajt
- Felelősségérzet alakul ki bennük, a madarak védelmével kapcsolatban
- Tapasztalatuk van a környezet tárgyairól, az anyagok tulajdonságairól.
- Ismerik Kiskunfélegyháza néhány nevezetességét
- Pozitív érzelmekkel fordulnak a környezetükhöz.
- Kommunikációjukban ok-okozati összefüggések megfogalmazására képesek.
- Óvják környezetük tisztaságát, szépségét.

Matematika

Nevelésünk célja:

A közvetlen és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól tapasztalatok szereztetése, építve a gyermekek aktivitására, kíváncsiságára.

Az óvodapedagógus feladata:

A fejlesztő munka feltételeinek megteremtése /hely, idő, eszköz/

- Az óvodai élet egészében a matematikai nevelés lehetőségeinek kihasználása /spontán adódó tapasztalatszerzés lehetőségei/
- 3-4 éves korban a gyermekek érdeklődésének, részképességeinek megfigyelése, megismerése
- 4-5 éves kortól a matematikai nevelés tervszerű megvalósítása
- szokások alakítása, részképességek alakítása, gondolkodási műveletek fejlesztése

A gyermekek logikus gondolkodásának, és problémamegoldó képességének fejlesztése. A matematikai tapasztalatok lehetőséget teremtenek a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival, azok változásaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, összefüggések megismerésére. A matematikai nevelés a tanulási folyamat sajátos színtere. Programunkban külön tevékenységi formaként alkalmazzuk.
A matematikai nevelés megvalósul egyéni differenciált fejlesztéssel, páros és mikro csoportos munkaformában. A együttvégezhető feladatok szabadok és kötetlenek, de felvállaljuk az óvodapedagógus jogát abban, hogy a kompenzálás, fejlesztés érdekében saját szempontjai alapján is összeállítsa a mikro csoportot.

A matematikai nevelés tartalma:

- összehasonlítások, válogatások, rendezések, halmazképzés.
- a számfogalom előkészítése, alapozása.
- halmazok összehasonlítása, elemeik párosítása,
- ok-okozati összefüggések keresése, megláttatása,
- mérések különféle egységekkel,
- tő- és sorszámnevek
- tapasztalatok a geometria körében
- építések, alkotások szabadon és másolással,
- tevékenységek tükörrel
- tájékozódás térben és síkban
- ítéletalkotás, relációk feltárása

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat képesek elmondani
- Igaz, hamis állítások megfogalmazására képesek

- Képesek jól ismert tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére.
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező fogalmakat
- Elő tudnak állítani különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Meg tudnak számlálni tárgyakat legalább 10-ig.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- A tükörrel való tevékenységük tapasztalat- és élményszerzésre szolgál: Általában 2-4 elemből álló alakzat tükörképét meg tudják építeni.
- A térben való tájékozódásban a jobbra-balra irányokat meg tudják különböztetni, értik az irányokat kifejező névutók jelentését.

7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

„A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal azonosságot mutató munka és a munkajellegű játékos tevékenység, önkiszolgálás, segítés a felnőtteknek, a csoportért végzett, alkalmi megbízatások teljesítése, naposi munka, állat és növénygondozás.” –ONOAP -

Célunk:

A munka az óvodában játékos jellegű, olyan célra irányuló tevékenység, amelynek elvégzését külső szükségesség indokolja. A munka a gyermek számára örömmel, szívesen, végzett aktív tevékenység, amelyet önmagukért és a közösségért végeznek.

Célunk a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. A munka jellegű tevékenység a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek alakításának fontos lehetősége.

Cél továbbá a gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztése.

Feladataink:

Segítjük a gyermekeket abban, hogy a mindennapi problémákat meg tudják oldani, átéljék, hogy környezetük megváltoztatható, és maguk is képesek legyenek értéket teremteni.

A munkajellegű tevékenységgel fejlesztjük a gyermekek különböző képességeit:

- megfigyeléseket végeznek, s közben tapasztalatokat szereznek, ismeretekhez jutnak,
- a munkával fokozzuk edzettségüket, segítjük fizikai fejlődésüket,
- a különböző munkafajták gyakoroltatásával hozzájárulunk az emlékezet, memória fejlődéséhez,
- megismertetjük őket a részmozzanatok célszerű sorrendjével,
- a hallott, látott és elvégzett cselekedtetéssel elősegítjük a fogalomalkotás és a keresztcsatornák fejlődését is.

A munka-jellegű tevékenységeket felhasználjuk a társas kapcsolatok alakításában. Megmutatjuk a tevékenység értelmét és szükségességét. Hozzásegítjük őket, hogy átélhessék a jól végzett munka örömét. Figyelünk arra, hogy a munkavégzéshez pozitív érzelmek kötődjenek.

Modellként állunk a gyermekek előtt munkavégzésünkkel, munkához való viszonyunkkal. Mintát és segítséget nyújtunk az eszközök használatához, a munkafolyamatok sorrendiségének megismeréséhez, gyakorlásához.

A munka szeretetét fejlesztjük az eredmények elismerése által. Értékelésünk mindig buzdító és megerősítő.

Alakítjuk a gyermekek önértékelését, kitartását, felelősségérzetét és kötelességtudatát, önállóságát és céltudatosságát.

Kialakítjuk a rendezett környezetre való igényt és azt a képességet, hogy észrevegye, mikor szükséges tennie valamit.

> A munkát úgy választjuk ki, hogy az gyermekre szabott legyen, erőkifejtést kívánjon ugyan, de a gyermek képes legyen azt végrehajtani.

A munkaeszközök kikészítése, a munkafolyamat végrehajtása önálló döntést, tervezést, kivitelezést vár a gyermekektől. Amire a gyermek képes, azt nem végezzük el helyette. Kezdetben mintát adunk mindegyik munkafajtánál az eszközök használatához, a munkafázisok sorrendjének megismeréséhez. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mért fejlesztő értékelést igényel.

Fokozottan ügyelni kell a balesetveszély elhárítására. Ennek érdekében fel kell hívni a gyerekek figyelmét a balesetek forrására, s annak elkerülésére.

Tevékenységi formák

3-4 éves korban

Az önkiszolgálás a legfontosabb tevékenységi forma. A testápolásban, öltözködésben, az étkezési szokások terén a gyermekek nagyfokú önállóságra tesznek szert.

Erejükhöz mérten részt vesznek a játékok elrakásában, a rend fenntartásában, a csoportszoba átrendezésében.

Segítenek az udvari játékok, homokozó játékok összeszedésében.

Fejlettségükhöz mérten kisebb egyéni megbízatásokat végeznek.

4-5 éves korban

A közösségért végzett munka bevezetése fokozatosan történik. A naposi munkát akkor célszerű kezdeni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait.

Bármely feladat elvégzésére kidolgozható a naposi rendszer. Az óvónő és a dajka együttműködése szükséges.

A gyermekek egyéni megbízásokat is kaphatnak.

5 – 6 – 7 éves korban

A közösségért végzett, a naposi munkát önállóan végzik. Ha szükséges, együttműködnek.

Az alkalomszerű munkákat, az egyéni megbízásokat saját indíttatásból végzik a gyerekek

Ezek során fejlődik felelősségérzetük, alakul feladattudatuk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek számára természetes a munka, azt örömmel és felelősséggel végzik.
- A munka során együttműködnek a többiekkel és az óvónővel.
- Nagyfokú önállóság jellemzi őket. Érvényesül a problémamegoldó gondolkodás.
- Szívesen vállalnak egyéni megbízatásokat, s azt maradéktalanul elvégzik.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Megbecsülik saját és mások munkáját.
- Ügyelnek környezetük rendjére, s tevékenyen részt vesznek környezetük szépítésében.
- Szívesen segítenek egymásnak, a kisebbeknek. Észreveszik, ha valaki segítségre szorul, s önként felajánlják segítségüket.

8. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

„A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.”- ONOAP -

Célunk:

Óvodánkban a tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

A tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, a gyermek az egész nap folyamán minden tevékenysége által tanul, eközben segítjük a tanuláshoz való pozitív viszony kialakulását, az attitűdök erősítését és a képességek fejlesztését.

Feladataink:

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásuk erősítése.

A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építünk, benyomásaira, tapasztalataira alapozunk. Mivel azt valljuk, hogy elsősorban játék közben, spontán tanul a gyermek, így figyelünk a gyermekek kezdeményezésére is.

Az otthoni, az óvodán kívüli élményeket, előzetes tapasztalatokat, felhasználva szélesítjük ismereteiket, megalapozzuk műveltségüket. Kihasználjuk az élethelyzetekben, a váratlan szituációkból adódó lehetőségeket az ismeretek bővítésére.

Az óvodapedagógus számára az egyik legfontosabb teendő az, hogy sokféle tevékenységrepertoárt kínáljon a gyermekek számára. A gyermek képességei tevékenység közben funkcionálnak, így önmagát fejleszti, teljes aktivitással belefeledkezve a tevékenységbe.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás /szokások alakítása/
- spontán játékos tapasztalatszerzés,

- cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.
- Óvodapedagógus által kezdeményezett, tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás folyamatának alapelvei:

A tudományosság elve

A tudományosság alapelvének értelmében a világ valóságos, igaz tényeit, jelenségeit, a tudomány által igazolt és hitelesnek elfogadott ismereteket adjuk át a gyermekeknek. Az ismeretanyag még az egyszerűsítés érdekében sem tartalmazhat a szakszerűségnek nem megfelelő elemeket. Szűkebb és tágabb környezetünk tényeit, jelenségeit összefüggésükben, fejlődésük és változásuk kölcsönhatásában vizsgáljuk. Az óvodában azon ismeretek elsajátítása a cél, melyek – figyelembe véve az adott konkrét környezetet és a gyermekcsoportok fejlettségi szintjét – nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy környezetükben biztonságosan eligazodjanak, tájékozottak legyenek az érdeklődésüknek megfelelő témákban. Igen fontos, hogy ezen ismeretek alkalmasak legyenek cselekvő-gondolkodási tevékenységük kibontakoztatására.

Az érthetőség elve

Az érthetőség elve a tanulás anyagának lényegét, alapösszefüggéseit, gondolati megragadását teszi lehetővé a gyermek fejlettségének megfelelően, az ismeretanyag terjedelme, feldolgozásának módja tekintetében egyaránt. Az alapelv figyelembevétele azt jelenti, hogy a gyermekeknek a valóság dolgait, jelenségeit értelmi képességeik fejlettségének szintjén kell közvetíteni. Ennek értelmében nem elég az életkori jellemzőket figyelembe venni, hanem az egyéni sajátosságokra, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjére is gondot kell fordítani. Az óvodás gyermeknek akkor lesz környezete érthető, ha konkrét tapasztalásból indulunk ki, lehetőséget adunk cselekvésre, tevékenykedésre, majd az életkornak megfelelő általánosítások, következtetések levonása után ismét tevékenységbe építjük be azokat.

A motiválás elve

A motiválás elve alapvető az óvodás gyermek tanulási folyamatában.

Alkalmazásának célja a tudás megszerzése iránti vágy és érdeklődés felkeltése, valamint pozitív érzelmi állapot kialakítása a tanulás iránt. Az óvodában, ahol a tanulás még nem szándékos tevékenység, igen nagy jelentősége van ennek az alapelvnek. A tanulási folyamat egészében érvényesülnie kell. Az óvodás gyermekek jól motiválhatók környezetük tárgyaival, jelenségeivel. A közvetlenül, minél több érzékszervvel szerzett tapasztalatok, főként, ha közben

a gyermekek tevékenykedhetnek, folyamatosan tanulásra késztetik őket. A tanulási kedvük teljesítményük folyamatos, elsődlegesen pozitív értékelésével igen nagy mértékben fokozható.

A tudatosság és aktivizálás elve

A tudatosság és aktivizálás elvének lényege: képessé kell tenni a gyermekeket tudatos ismeretszerzésre, valamint alkotóképes, öntevékeny, aktív részvételre ebben a folyamatban. Alkalmazása során pszichikus folyamataik szintje, valamint tevékenységük hatékonysága emelkedik. Áthatja az óvodapedagógusok tevékenységét ugyanúgy, mint a gyermekekét. Az Alapprogram szellemében készített helyi programok környezeti nevelési feladatainak megvalósítása elképzelhetetlen a pedagógiai önállóság, a pedagógiai szabadság felismerése és kihasználása nélkül, amelynek alapja a pedagógusok aktivitása. Az óvodás gyermekre jellemző, hogy tapasztalatait, ismereteit főleg szenzomotoros (érzékeléses-mozgásos) tevékenység közben szerzi meg. Így a gyermeki aktivitás megnyilvánulhat az ismeretszerzés folyamatában, főként a gondolkodási műveletek alkalmazásában, a problémahelyzetek megoldásában (például: háziállatok, őszi zöldségek fogalmának alakítása). A mozgásos, manuális tevékenységek egész sora, a játék, a munka jellegű tevékenységek mind-mind alkalmasak a gyermek aktivizálására. Óvodáskorban a beszéd, a nyelvi gondolkodás fejlődésével egyre nagyobb lesz a szerepe a verbális eljárásoknak. Az aktivitás kiváltásához nélkülözhetetlen a kép-szó-cselekvés egysége. Az alapelv megvalósítása függ a feldolgozandó tartalomtól, a feldolgozás során alkalmazott módszerektől és eszközöktől, valamint a szervezési formától, a helyszíntől

A tartósság és szilárdság elve

tartósság, szilárdság elvének érvényesítése következtében beépülnek a gyermekek személyiségébe az elsajátított ismeretek, jártasságok, képességek, teljesítményképes tudás kialakulásához vezetve. Az új ismeretek, melyek a korábban elsajátítottakra épülnek, a továbbiak alapját jelentik. Az alapelv megtartása azt eredményezi, hogy a gyermek az ismereteket tartósan megőrizve szükség esetén alkalmazni tudja. A tartósság érvényesítését szolgálja

- a gyermekek aktív közreműködése a tanulási folyamatban, például: a tények összegyűjtése állatok megfigyelése közben az élőhelyükön;
- az ismétlés, a témakörök, témák egymásra épülése, korcsoportonkénti elrendezése, valamint az a szemlélet, hogy az óvodai élet egészét áthatja a környezeti nevelés;
- a gyakorlás, hiszen a környezetből gyűjtött élmények, tapasztalatok a gyermek bármely tevékenységében megjelenhetnek; játék, munka jellegű tevékenységek, rajzolás stb. Az ismeretek tartósságának, szilárdságának feltétele még óvodás korban az is, hogy

kevesebbet, de alaposabban elemezve ismertessünk meg a gyermekekkel környezetük tárgyaiból, jelenségeiből.

A fokozatosság elve

– A fokozatosság azt követeli, hogy a tanulás irányítása során (az anyag kiválasztásakor, a módszerek és eszközök, a szervezeti formák és helyszínek megválasztásakor) vegyük figyelembe az óvodás gyermekek különböző fejlettségét, ugyanakkor a lehető legnagyobb mértékben fejlesszük őket. A tanulási anyag összeállításakor ügyeljünk arra, hogy az megfelelő nehézségi fokú legyen. Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a túl könnyű vagy a túl nehéz anyag egyaránt gátolja a megfelelő szintű feldolgozást, az elsajátítást. Az ismeretek feldolgozásakor a fokozatosság megtartása megköveteli bizonyos – már Comenius által meghatározott – elemi didaktikai szabályok megtartását, melyek értelmében az ismeretszerzés útja:

– közelitől a távolihoz
– a könnyűtől a nehézhez
– az ismerttől az ismeretlenhez
– az egyszerűtől az összetetthez vezet.

A szemléletesség elve

A szemléletesség elve biztosítja, hogy az elsajátított ismeretek megfeleljenek a valóságnak. Alkalmazásakor elengedhetetlen a gyermekek megfigyeléseinek tudatos irányítása, a látottak elemzése a megfelelő belső kép kialakításához. A szemléletesség elvének érvényesítéséhez igen fontos minél több érzékszerv bekapcsolása, az élmények felidézése, a tárgyak, jelenségek színes, jelzőkben, képekben gazdag, képzeletre, érzelmekre ható bemutatása, leírása, összehasonlítással, példával megvilágítva. A szemléletesség nem azonos a szemléltetéssel! A szemléletesség alapelv, a szemléltetés módszer. A szemléletesség több mint a szemléltetés, az egész tanulási folyamat jellemzője. A szemléltetés a tanulási folyamatban a tényfeltárás során fordul elő rendszeresen. Nem szabad azonban elfeledkezni arról, hogy a szemléletesség egyoldalú alkalmazása nem kívánatos, hiszen a környezet megismerése különösen sokoldalú, komplex, dinamikus folyamat. Ez az alapelv a környezeti nevelés területén jól felkészült, feladatát is szerető óvodapedagógus munkájának fontos szabályozója. Alkalmazhatjuk egy természeti jelenség vagy állat, növény jellemzésekor.

A differenciálás elve

A differenciálás elve a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, szükségleteinek, ezek eltérő jellegének figyelembevételét teszi szükségessé. Ez a gyermeki sajátosságokhoz való

alkalmazkodáson kívül jelenti azok egyidejű fejlesztését is. Főként vegyes életkorú csoportokban, a különböző életkorú gyermekek egyidejű tanulásirányításában van ennek nagy jelentősége. A csoportszoba rendjének helyreállításába a gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelően kapcsolódnak be, de mindenkinek kell valamilyen feladatot végeznie. Ez az alapelv érvényesül az eszközök használatában, a naposi munka irányításában, a fejlesztési feladatok megfogalmazásában.

A visszacsatolás elve

A visszacsatolás elvének fontosságát az adja, hogy az óvodás gyermekek tapasztalatszerzési, tanulási tevékenységük eredményességéről folyamatos visszajelzést igényelnek. A kisgyermekeknek kevés tapasztalatuk, erős érzelmi beállítódásuk miatt igen nagy szükségük van cselekedeteik folyamatos minősítésére. Ez a visszacsatolás történhet verbálisan, négyszemközt, az egész csoport előtt is. Néha azonban elég egy bólintás, biztató mosoly.

A megerősítés elve

A megerősítés elvének lényege a kívánatos magatartásmódok, tevékenységek helyeslése, pozitív megerősítése, illetve a nem kívánatosak helytelenítése. A környezethez fűződő pozitív magatartási formák, viselkedési módok alakítása alapvetően szükséges óvodáskorban, például: szobanövények meglocsolása. A helytelen, környezetre veszélyes magatartás gyakoriságát viszont csökkenteni kell, például: az élettelen környezeti tényezők károsításának, az élőlényekkel kapcsolatos helytelen magatartási szabályoknak a vonatkozásában

Az életközeliség elve

Az életközeliség elve azt jelenti, hogy a környezeti nevelés tartalma a valóságból, a gyermek közvetlen természetitársadalmi környezetéből, a mindennapi gyakorlatból származik. Ezt az alapelvet többféle szempontból is értelmeznünk kell. Az egyik szempont az, hogy a gyermek közvetlenül tapasztalja a természet változásait, annak történéseit, például: hideg van, fúj a szél, esik az eső. A társadalmi élet időszerű eseményeit, aktualitásait, annak okait és következményeit az óvodapedagógus közvetítésével élik át a gyermekek (például: csoporttársuk születésnapjának a megünneplését, a természet ünnepeinek tartalmi feldolgozását). A másik szempont: a városi és a vidéki környezetből fakadó eltérések más és más jellegű környezeti élményeket, tapasztalatokat, cselekvési lehetőségeket biztosítanak (például: utazás metrón, illetve lovas kocsin, háziállatok az állatkert parasztudvarában, illetve a falusi portán). Munkánk során támaszkodjunk ezekre az élményekre és tapasztalatokra,

építsük be óvodai munkánkba, teremtsünk bizalmon alapuló légkört, ami segíti a félelmek oldását, valamint a káros hatások közömbösítését. Alkalmazkodjunk ezekhez az ismeretekhez, ugyanakkor értelmezzük is. Például: ne csak tudják a legszükségesebb közlekedési szabályokat, hanem gyakoroltassuk is velük. Jó lehetőséget teremt erre a naposi munka, a kertben végzett munka, a játék. A körülöttünk lévő világ nagyon gyorsan változik. Ennek követése, a gyermekeknek ezekre a változásokra való felkészítése a mi felelősségünk. A környezetükben jól használható ismereteket, készségeket és képességeket alakítsunk ki a gyermekekben.

A rendszeresség elve

A rendszeresség elvének érvényesülése a tények és jelenségek vizsgálatában meghatározott logikai sorrend betartását jelenti. Fontos tudni azt, hogy a tudomány rendszere nem azonos a tantárgy didaktikai rendszerével, mely elsődlegesen az életkorhoz igazodik. Ennek az elvnek az értelmében rendszer van a tanulásban, s ennek eredményeként a tudásban és a gondolkodásban. A rendszeresség elve nagy rugalmasságot kíván tervezésben, szervezésben, tanulásirányításban egyaránt. A tanulás anyagának rendszere az adott időszakra elkészített tématervben található meg. Ugyanakkor törekednünk kell a rendszer megteremtésére a gyermekek tudásában is

A játékosság elve

Az óvodáskorúak tanulásának jellemzői teszik szükségessé valamennyi tevékenységükben a játékosság elvének érvényesítését. Elsősorban játékos módszerek alkalmazásával biztosíthatjuk a játék jellemző jegyeinek meglétét.

A tanulás szervezeti keretei és munkaformái

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben az tapasztalatszerzésre, gyakorlásra, alkalmazható tudásra, értékekre fordítunk figyelmet. Kötetlen és mikrocsoportos foglalkozásokat a gyermekek egyéni különbségeit figyelembe véve szervezünk.

Óvodánkban a gyermekek tanulása az életkori sajátosságoknak megfelelően a játékban és a tervezett vagy választott tevékenységekben valósul meg.

A tanulás szervezésénél a differenciálást és a kooperatív tanulási technikákat beépítjük a fejlesztő munkánkba.

Az óvodapedagógusok módszertani szabadsága kiterjed az anyagválasztás, a feldolgozás módszereinek, eszközeinek megválasztására, a szervezeti keretek és munkaformák kialakítására.

Módszereink megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, egyéni fejlettsége és érdeklődése befolyásolja. Eljárásainkat változatosan, az adott szituációnak megfelelően kombináljuk. Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára élmény legyen a spontán felfedezés, ráismerés, kitalálás, a keresés, kutatás, a gyűjtögetés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A belső érés a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az egészségesen fejlődő kisgyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- feladattudata kialakulóban van,
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, a szándékos figyelem, az elemi, fogalmi gondolkodás
- képes az együttműködésre, alkalmazkodik a szabályokhoz.
- kitartó, feladatait mindig befejezi.
- nyitott érdeklődésével készen áll az iskolára.

IV. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK

A hagyományőrzés, a jeles napok megünneplése, élményszerű feldolgozása nagyszerű lehetőség a gyermekek lelki életének gazdagítására.

Óvodánkban ünnepelt jeles napok, hagyományok, ünnepek:

Az ősz jeles napjai:

- Mihály napi vásár-családi nap- Dózsa György utcai óvoda
- Állatok napja október 6. Százszorszép, Móravárosi óvoda, Szegedi úti óvoda, Mórautcai óvoda
- Október 23. Szegedi úti óvoda
- Szüreti mulatság (október) Százszorszép, Kossuthvárosi óvoda
- Családi délután (október) Bercsényi utcai óvoda
- Márton- nap (november) Móravárosi óvoda, Móra utcai óvoda
- Autómentes Világnap: Móravárosi óvoda, Dózsa György utcai óvoda

A tél jeles napjai:

- Advent (november 30 utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)
- Családi délután (adventi időszakban) Kossuthvárosi óvoda
- Mikulás (december 6.)
- Luca- nap (december 13.)
- Karácsony (december 24-25-26.), karácsonyi előkészületek az óvodában a családi karácsonyt megelőző héten
- Karácsonyi hangverseny Százszorszép óvoda, Dózsa György utcai óvoda
- Farsang (vízkereszttől hamvazószerdáig)

A tavasz jeles napjai:

- Március 15.

- A víz világnapja (márc. 22) Móravárosi-, Százszorszép, Kossuthvárosi-, Bercsényi utcai óvoda, Mórautcai óvoda Szegedi úti óvoda, Dózsa György utcai óvoda
- Húsvét
- Föld napja (április 21) Móravárosi óvoda , Szegedi úti óvoda, Mórautcai óvoda, Dózsa György utcai óvoda
- Anyák napja
- Madarak- fák napja (május 11.) Móravárosi-, Kossuthvárosi-, Százszorszép, Bercsényi utcai óvoda, Szegedi úti óvoda, Mórautcai óvoda
- Családi nap - Szegedi úti óvoda, Dózsa György utcai óvoda Móraváros, Kossuthvárosióvoda
- Gyermeknap
- Kerti parti (május) Bercsényi utcai óvoda
- Búcsúzó

Gyermekek születésnapjának megünneplése minden csoportban.

V. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

A. A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

B. A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszi az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- ✓ az önkéntes emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- ✓ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- ✓ a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- ✓ érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot. Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- ✓ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

C. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A **szociálisan** egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- ✓ egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- ✓ feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VI. GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

1. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

Gyermekvédelmen értjük óvodánk pedagógusainak azon komplex tevékenységrendszerét, melyet a gyermeki szükségletek és jogok maradéktalan érvényesíthetősége érdekében alakítanak ki megelőző és problémakezelő céllal:

- preventív probléma megelőzés
- intézményes problémakezelés.

Óvodáinkban a gyermekvédelmi feladatok ellátása minden óvodapedagógus munkaköri feladata. A gyermekvédelmi munkát az óvoda vezetője és a tagintézmény-vezetők koordinálják.

Az óvodák felvételi körzeteik mássága miatt eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekeket nevelnek. Ezért az óvó-védő, és gyermekvédelmi feladatok más-más hangsúlyokat kapnak.

Óvodáink alapvető feladatuknak tekintik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását, a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárását pedagógiai eszközökkel, a káros hatások megelőzését, ellensúlyozását.

2. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK, VALAMINT KÜLÖNLEGESEN TEHETSÉGES GYERMEKEK NEVELÉSE

Célja:

A szociálisan hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek felzárkóztatása, segítése, védelme.

Tartalma:

- ✓ feladatunk az óvodába járó gyermekek családi hátterének megismerése után, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vétele, megfelelő ellátásban részesítése
- ✓ jelzőrendszer működtetése
- ✓ biztosítjuk a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, az egyenlő hozzáférés az óvodán belül, szükség esetén javaslatot teszünk védő – óvó intézkedésekre.
- ✓ elősegítjük az újonnan óvodába lépők befogadását, zökkenőmentes beilleszkedésüket az óvodába.
- ✓ igyekszünk felismerni a gyermeki problémákat, a hátrányos, halmozottan hátrányos, veszélyeztetett helyzet okozta tüneteket, szükség esetén szakember segítségét kérjük.
- ✓ tervet készítünk az indulási hátrány kompenzálására – biztosítva ezzel az esélyegyenlőséget
- ✓ részt veszünk az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában
- ✓ szükség esetén javaslatot teszünk a szülőnek gyermeke integrált nevelésben való részvételére, szakember igénybevételére
- ✓ a gyermek fejlődéséről dokumentációt vezetünk
- ✓ fontosnak tartjuk a családok megismerését, a velük való szoros nevelői együttműködést
- ✓ a szülők nevelési célkitűzéseinek ismeretében segítettünk abban, hogy elvárásai reálisak legyenek gyermekeik felé
- ✓ a családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezelünk, betartjuk titoktartási kötelezettségünket.
- ✓ figyelemmel kísérjük a családok életében bekövetkezett változásokat, ha erre szükség van.
- ✓ differenciált, egyéni bánásmóddal, egyéni fejlesztés megvalósításával törekszünk a hátrányokat kompenzálni.
- ✓ napi nevelőmunkában gondot fordítunk a felzárkóztatásra, a tehetséggondozásra. Különös figyelmet fordítunk a sajátos és speciális ismereteket igénylő gyermekek esetében a felzárkóztató foglalkozások, szabadidős tevékenységek megszervezésére.
- ✓ kerüljük a hátrányos megkülönböztetést bármi okból
- ✓ biztonságos, balesetmentes környezet kialakítására törekszünk az előírásoknak és a szabványoknak megfelelő eszközök biztosításával
- ✓ figyelemmel kísérjük az óvodáztatási támogatásra jogosult családokat, segítjük őket.

3. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT ÓVODAI NEVELÉSÉNEK ELVEI

Óvodáink ~~az~~ Oktatási Hivatal 2020. 06. hónapban megjelent Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján, ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

Az irányelv célja: hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljanak meg,
- a gyermekeket a nevelés, a figyelem, a fejlesztés ne terhelje túl,
- a habilitációs illetve rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak az óvoda nevelésének tartalmi elemeivé.

Ezzel elősegítjük a gyermekek családi nevelését és a közösségbe való beilleszkedését. Vállaltuk az együtt nevelést, ezzel magasabb értékeket kínálva a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, mint részvétet és védettséget.

A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (módszertani intézmény, utazótanári szolgálat, ennek hiányában óraadó gyógypedagógusok).Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő

óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl, a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

Az integráltan fejlesztett gyermekek számára igyekszünk biztosítani mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

Feladataink:

- egyéni fejlesztési tervet készítünk, individuális módszereket, technikákat alkalmazunk
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük, a gyermekek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén – eljárásainkat megváltoztatjuk, az adott szükségletekhez igazodó módszereket megválasztjuk
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk
- alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez.
- együttműködünk a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

A fejlődés várható eredménye

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedését, fejlődését, az együtt haladás lehetőségét tekintjük. Az együttnevelés eredményes megvalósításában igyekszünk érvényesíteni a habilitációs, rehabilitációs szemléletet, a sérülés specifikus módszertani eljárásokat. Ezzel törekszünk alkalmazkodni a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz. Mindezt magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógusok végzik.

VII. A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekori nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Egyéni fejlettségmérő dokumentum – OVIkrétaán keresztül történik, központilag megállapított szempontok alapján.

Tartalmazza a gyermek anamnézisét, a gyermekek képességszintjét és a fejlesztési elképzeléseket. A gyermekek mérési-értékelési rendszere a folyamatos megfigyelésen alapul. Minden gyermek fejlődését saját magához mérjük, önmagához viszonyítjuk. A nyomon követéses rendszeren kívül **5 éves korban, amennyiben szükségesnek látja a pedagógus, alkalmazzuk a DIFER programcsomag**ot, amely fejlődési mutató, segítségével reális képet kapunk a gyermek képességeiről, részképességeiről. Ez segíti a tudatos továbbfejlesztés irányának meghatározását.

A csoport előrehaladásának értékelése

Cél

- A nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás-, és szabályrendjének megfigyelése, mérése, elemzése, értékelése, a kapott eredmények alapján továbbfejlesztés.
- Méréseink:
- szociális helyzet mérése (a törvényi előírásoknak megfelelően), ANAMNÉZISSEL
- készség- és képességszint mérés egyéni szinten,

- 5 éves korú gyermekek szűrése, **amennyiben szükségesnek látja a pedagógus** DIFER- módszerrel, májusában
- az óvodapedagógusok hozzáadott értékét jelzi a gyermekek folyamatos fejlődése, amely az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart.

Az **óvodába lépést követően 3 hónappal**, **majd miden év novemberében és májusában** végezzük a méréseket.

Az óvodapedagógusok az előző nevelési év tapasztalatai, és ellenőrzései alapján jelölik ki a fejlesztendő területet. Ez képezi az értékelési folyamat kiinduló pontját.

Csoport neveltségi szint mérése, értékelése

A csoport és a gyermekek harmonikus egyensúlyban történő fejlődése, a nevelés hatékonysága párhuzamosan kerül mérésre, értékelésre, figyelembe véve az esetlegesen felmerülő hangsúlybeli eltolódás hátrányos hatását. A csoport egészére vonatkozó megfigyeléseket és értékelést a csoportnaplókban rögzítjük.

Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja. A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkájának megfigyelésére épül, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire.

E tapasztalatok összegzése alapján történik az objektív értékelés, amely a további fejlesztés meghatározója.

A gyermekek értékelése

Intézményi tervezés-, mérés-, értékelés

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait.

Az egyéni fejlesztési terv az OVIkréta rendszerében óvodák csoportnaplóinak mellékleteként megtalálható.

Az egyéni képességfejlesztés mindenhol érvényesül. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon-követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A rögzített adatokról mindenkor – Az OVI KRÉTA rendszeren keresztül, ha szükséges egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik az utóbbi esetben aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak téjékoztatást megkapták.

Az egyéni fejlődést tartalmazó intézményi szintű dokumentumai:

VIII. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot

A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda intézményei, kapcsolatainak alakításával a gyermekek fejlődését kívánja segíteni. Az együttműködés formái változatosak, módszereiben alkalmazkodnak a konkrét célokhoz, feladatokhoz.

Az óvoda kapcsolataiban nyitott, és kezdeményező partnereivel.

Szoros kapcsolatot tartunk a családokkal és azokkal az intézményekkel, melyek az óvodába lépés előtt, valamint az óvodai élet során és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

1. SZÜLŐ, GYERMEK, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve és segítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Szoros együttműködés kialakítására törekszünk, mely a kölcsönös bizalomra épül, korrekt, őszinte partneri viszony.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, törekszünk a családhoz illeszkedő segítségnyújtás megadására.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatás – szükség szerint
- anyás beszoktatás,
- szülői értekezletek
- fogadó órák

- Nyílt napok
- családi napok
- rendezvények, ünnepi alkalmak
- folyamatos kapcsolattartás, kötetlen beszélgetések, eszmecsere

A Szülői Közösség képviselőivel Együttműködési megállapodás alapján tartjuk s kapcsolatot.

2. KAPCSOLAT TÁRSINTÉZMÉNYEKKEL

Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

A bölcsődékkel elsősorban azok az óvodák tartanak szoros kapcsolatot, melyek területi elhelyezkedésük folytán nagyobb létszámban vesznek fel onnan gyermekeket. Kapcsolatuk szoros és személyes. Az óvodai beiratkozást megelőzően az óvodapedagógusok szülői értekezleten adnak tájékoztatást az óvodai életről. A bölcsődések látogatást tesznek az óvodában. A bölcsödéből érkező gyermekeket a gondozónők is fogadják az óvodai élet első napjaiban. Kölcsönös eszmecserék folynak a gondozónők és az óvodapedagógusok között.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Gyermekcsoportjaink rendszeresen látogatják a Művelődési központ, a Kiskun Múzeum, a Városi Gyermek Könyvtár rendezvényeit. Igénybe vesszük az óvodai nevelőmunkát segítő, azt gazdagító szolgáltatásaikat. Alkalmanként kezdeményezzük a programok óvodában történő kihelyezését. Alkalmi szereplések vállalásával segítjük rendezvényeik sikeres megvalósulását.

Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel

Előkészítő, szervezőmunkával segítünk abban, hogy a szükséges vizsgálatokon részt vegyenek a gyerekek. Segítséget biztosítunk az időszakos ellenőrzések lebonyolításához. Felvilágosító, tájékoztató előadások megtartására kérjük és várjuk az egészségügyi dolgozókat.

Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálattal

A gyermekek problémáinak feltárására tematikusan, illetve folyamatosan kerül sor. A szakszolgálat gyógypedagógusainak munkáját szükség esetén együttműködési megállapodás keretében, a sajátos nevelési igényű kisgyermekek fejlesztése során vesszük igénybe.

Együttműködünk az iskolai alkalmasság megállapításában, az iskolakészültségi szint eléréséig vezető úton.

A fejlesztő foglalkozások a Pedagógiai Szakszolgálatnál és az óvodában kihelyezetten történnek. Szoros, személyes kapcsolatot törekszünk ápolni a szakdolgozókkal, mely a gyermekek fejlődéséhez szükséges feladatok összehangolását is tartalmazza.

A Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottsággal a szakszolgálaton keresztül tartunk kapcsolatot.

Kapcsolat a szociális ellátórendszer intézményeivel, és a segítő hálózattal

A fenntartó Önkormányzatok illetékes osztályaival, a Gyámhivatallal, a Gyermekjóléti Szakszolgálattal, tartunk kapcsolatot. A rászoruló családokat intézményi lehetőségeinkkel, eszközeinkkel törekszünk segíteni. Tanácsadással, felvilágosítással, ha szükséges intézkedések megtételével nyújtunk segítséget a gyermekeknek és családjaiknak.

Közreműködünk a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztető környezetben, nagycsaládban nevelkedő, tartós betegségben szenvedő gyermekek nyilvántartásában, ellátásában.

A jelzőrendszerben elfoglalt szerepünkből adódó feladatainkat nagy felelősséggel törekszünk ellátni. A gyermekvédelmi feladatok ellátása során kérésre pedagógiai jellemzést adunk, környezettanulmányt végzünk. Megbízottjaink rendszeresen részt vesznek a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett esetmegbeszéléseken.

Kapcsolat a védőnői hálózattal

Az óvodában a védőnői feladatok végzése. A gondozás éves munkaterv szerint történik, mely a jogszabályoknak/ módszertani útmutatóknak megfelelően a tanuló szükségletei szerint a családi környezet ismeretén alapul. Részt vesz az 1-es típusú diabéteszes gyermeke ellátásában.

Kapcsolat a fenntartó Önkormányzattal

Az óvoda vezetője tartja a kapcsolatot az Önkormányzatok, Járási Hivatal illetékes osztályaival.

Kapcsolat az egyházak képviselőivel

Törvényi kötelezettségünkből adódóan tagóvodánként évente történik felmérés a szülői igényekről, s ennek alapján biztosítjuk az egyházak képviselői számára a helyet és a nevelési időn túli időt a hitoktatás számára.

Óvoda és iskola kapcsolata

A kapcsolat célja az óvoda-iskola átmenet megsegítése. Az intézmények közötti kapcsolat hagyományokra épülő. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége asz óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A kapcsolattartás formái:

- Gyermekcsoportokkal is látogatást szervezünk az iskolába. A minél zökkenőmentesebb átmenet érdekében fontosnak tartjuk, hogy nagycsoportosaink megismerkedjenek a leendő tanítónőkkel, az iskolával, annak környezetével. Ennek érdekében lényeges, hogy kihasználjuk a lehetőséget és a meghívásnak eleget téve, ellátogatunk az iskolába. Óvodásaink bekapcsolódhatnak az elsősök munkájába, találkozhatnak egykori óvodás társaikkal, akikkel közösen énekelhetnek, körjátékot játszhatnak.
  Ezen alkalommal tovább mélyíthetik kapcsolataikat leendő tanító nénijükkel. Célunk az, hogy a tavalyi nagycsoportos óvodásaink beszámolhassanak iskolával kapcsolatos élményeikről, ezzel is felkeltve az iskola iránti érdeklődést. Biztosítjuk a lehetőséget az iskolában tanultak bemutatására, mely ösztönzőleg hathat az óvodás gyermekekre.
  Az iskolák ajánló programjait hozzáférhetővé tesszük a szülők számára.
  Ezeken az iskolai rendezvényeken a leendő első osztályos tanítónők tartanak közös foglalkozást az óvodásoknak
  A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn, a város testvér települései közül a Korondi óvodával

A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda tagintézményeinek kapcsolata

A kapcsolattartás formái az SZMSZ-ben foglaltak szerint

- Közös nevelőtestületi értekezletek
- Tagintézmény szintű nevelőtestületi értekezletek
- Szakmai előadások, bemutató foglalkozások
- Intézményi szintű munkaközösségek
- Intézmények közötti team munka

- Vezetői szinten rendszeres kapcsolattatás: értekezletek, megbeszélések, konzultációk, egyeztetések szóban és írásban, interneten

IX. TAGÓVODÁK NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Dózsa György utcai székhelyintézmény	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, Mezősi K.u.2	
Csoportok száma:	7
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	158
Csoportszervezési forma:	azonos életkorú

Az óvoda történetének rövid bemutatása:

Székhelyintézményünk története 1929-ig nyúlik vissza, amikor is a település munkásainak igényei szerint a Dózsa György utcában egy munkásotthont emeltek. Az épületet az 1930-as években a Levente Egyesület használta, majd a II. világháború után államosították. 1948-ban a város szociálpolitikai bizottságának kérésére a település elöljárósága hozzájárult, hogy az épületet átalakítsák, és ott napközi otthonos óvodát rendezzenek be. 1949 nyarára az épület átalakítása befejeződött, így az elöljáróság úgy döntött, hogy 1949. aug.1-jén megnyitja az óvodát. Már ekkor kérvényezték a közoktatásügyi miniszternél egy állandó óvónő kinevezését is, és szintén ekkor döntött a képviselő-testület, hogy Petőfi Sándor halálának centenáriuma alkalmából az újonnan létesült intézmény a Petőfi Sándor Napközi Otthonos Óvoda elnevezést kapja. (Érdekesség, hogy ez a névhasználat nem került be a köztudatba, a lakosság a kezdetektől Dózsa utcai óvodaként emlegette az intézményt.) 1950 márciusában Bács-Kiskun megye alispánja az új óvoda létesítését jóváhagyta, ezzel 5-re emelkedett a város óvodai intézményeinek száma. 1959-ben a városban a 386 férőhelyre 491 gyermeket vettek fel. Hamarosan sor került tehát a Dózsa György utcai óvoda foglalkoztató teremmel való bővítésére is. 1966-ban az eredményesebb működés érdekében igazgatásilag önállósították az óvodákat, élükre külön igazgatónőket neveztek ki. A lakosság számának

növekedése újabb és újabb csoportok létrehozását indukálta. Mostani arculatunkat és új intézményünk létrejöttét egy 2007-ben hozott képviselőtestületi határozat legitimálja.
Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata Képviselőtestülete a közoktatásról szóló 1993. évi LXXI.Törvény 102. § /2/. bekezdésében foglaltak figyelembevételével határozatot hozott a város 9 óvodájának integrációjáról. 2007. augusztus 1-től Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda névvel új óvoda jött létre. Az intézmény székhelye a Dózsa György utcai Napköziotthonos Óvoda lett. 2013-ban egy belügyminisztériumi pályázatnak és óvodánk alapítványának köszönhetően 30 milliós energetikai korszerűsítésen esett át a főépület, ezzel együtt kívül-belül megújult, korszerűsödött. A folyamatos felújításoknak köszönhetően napjainkban már a XXI.sz-i igényeket kielégítő, napkollektorokkal, wifi hálózattal, parkosított udvarral rendelkező, a gyermekek tevékenységeihez alkalmazkodó intézményben fogadhatjuk a gyermekeket.

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:

A Dózsa György Utcai Óvoda a város központjában elhelyezkedő hét csoporttal működő intézmény. 2024/2025-ös nevelési évben a gyermekek létszáma 149 fő (2024.10.01-es statisztikai adat). Az intézményvezetővel együtt 11 óvodapedagógus, valamint 12 nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott látja el a nevelési, gondozási feladatokat. Óvodánk frekventált helye, valamint a szomszédos általános iskola meghatározó szerepet játszik abban, hogy magas gyermeklétszámú csoportokkal működhetünk évről-évre. Intézményünk nem óvodának épült, ezért helyiségei – a többszöri átalakítás után is - csak részben optimálisak a gyermekek elhelyezésére. Az épület első szárnya eredetileg Leventeotthonnak épült. 2013-ban – egy korábban beadott belügyminisztériumi pályázatnak, és az óvoda alapítványának köszönhetően - 30 milliós energetikai korszerűsítésen esett át, így kívül-belül megújult, korszerűsödött. 2017-ben megtörtént az L-alakú épületszárny pala tetőjének cseréje is, megszűntetve az addigi beázásokat. A gyermekek két épületben vannak elhelyezve, a csoportszobák mérete nagyon eltérő. Tornaszobánk, közösségi tereink, tároló helyiségeink nincsenek, ami a napi működést megnehezíti. Kollégáink alkalmazkodása azonban ellensúlyozza a tárgyi feltételek hiányosságait. Épületeink állagmegóvása folyamatos, a hiányzó eszközöket igyekszünk folyamatos, ésszerű és takarékos gazdálkodással előteremteni. Energiatakarékos napelemekkel látta el a Fenntartó a város közintézményeit, így 2021 óta óvodánk is hatékonyabb energiaellátással működik. Kültéri játszóeszközeink is folyamatos felújításra, cserére szorulnak. Ebben az óvoda alapítványának erőforrásai a meghatározóak, 2022-23-ban új játékeszközt sikerült vásárolnunk, valamint az

ütéscsillapító talajt is az alapítványunk takarékos gazdálkodásával, szülői hozzájárulásokkal tudtuk megvalósítani. 2024-ben a Fenntartó Önkormányzat új udvari játékeszköz vásárlásához járult hozzá, valamint a játékeszközök felülvizsgálatát-ezzel együtt-állagmegóvó felújítását is elvégeztette. 2025-ben mindkét épületünkben a Fenntartó wifi hálózat kiépítését valósíttatta meg.
Mozgásfejlesztő eszköztárunk jól felszerelt, Mozgáskotta módszer megvalósításához is két teljes eszközkészlettel rendelkezünk. A gyermekek XXI. századi készségeinek fejlesztésére szolgáló padlórobotokat és STEAM-eszközöket is alkalmazunk a városban egyedülállóként. Új eszközök beszerzésére is törekszünk erőforrásokat felkutatni.
Alapítványunknak köszönhetően a bútorzatok cseréje is megvalósult. Az elmúlt évben egy csoportszoba teljes bútorzatát készíttettük el a gyermekek igényeire szabva, az előtte való években pedig mindkét épület konyhabútorzata készült el. A mosdóhelyiségeink is -alapítványi segítséggel- teljes felújításon estek át.

Óvodánkban a gyermekek összetétele, szociokulturális háttere igen nagy különbözőségeket mutat, attól függően, hogy a város mely részén laknak. A belvárosban és a város új építésű részén inger-gazdag környezetből érkeznek a gyermekek, míg a városközponttól távolabb eső, peremhelyzetben élő családok gyermekei ingerszegény családokban, sok esetben csonka családban, átmeneti otthonban élnek. Ezen tényező jelentős mértékben befolyásolja a nevelői munkát, attitűdöt. Sajnos egyre növekvő tendenciát mutat a családok elhanyagoló nevelése is. Az elkövetkezendő időszakban nagy kihívást jelentenek a digitális bennszülött gyermekek, akiknél nem kizárólag a család kontextusába helyezve jelenik meg a generációs szakadék. A szülő - gyermek verbális kommunikációja leredukálódik a minimális közlés szintjére, helyét pedig átveszi az online lét. Ezzel egy időben a pedagógusok feladatai is átalakulnak. Az érintőképernyő használatával fejlődnek a gyermekek kinesztikus képességei, viszont a látási és hallási csatornától veszik el a lehetőséget. Éretlen idegrendszerrel lép be az óvodába a gyermekek jó része, amely további megmérettetést jelent az óvodapedagógusok számára.

Nevelői közösség bemutatása:

Hét homogén összetételű óvodai csoportunk két különálló épületben van elhelyezve. 10 óvodapedagógus 3 pedagógiai asszisztens és egy fél állású pedagógiai asszisztens foglalkozott a gyermekekkel a 2024/25-ös nevelési évben.

Nevelőtestületünkben az utóbbi években nagymértékű volt az óvodapedagógus fluktuáció. A nyugdíjba vonuló kollégák helyét nem minden esetben sikerült óvodapedagógussal betölteni, bár a jogszabályi kereteknek megfelelően a gyermekek ellátása biztosított volt. Két pedagógiai asszisztensünk végzi óvodapedagógus szakirányon egyetemi tanulmányait. Az idei nevelési év végén ez a kedvezőtlen tendencia pozitív változást mutatott az új pedagógus bértáblának köszönhetően. Több szakképzett óvodapedagógus is jelentkezett az üres álláshelyekre, így a következő nevelési évet végzett óvodapedagógusokkal kezdhetjük. Szakképzettség tekintetében két szakvizsgázott pedagógus (mentorpedagógus; közoktatási vezető) mester, PII és PI minősítésű, valamint gyakornok pedagógusunk is van a testületben. Új, formálódó közösségünk nyitott az innovációra, az egymástól való tanulásra. Az elmúlt öt év során a digitális kompetenciák fejlesztése hangsúlyos volt mind a testület tagjai, mind pedig a gyermekek tanulásának támogatására. Mozgáskotta módszer és eszközrendszer elemeit több Kolléganő is beemelte tevékenységi terveibe. A fenntartható környezeti nevelés is egyre meghatározóbb szerepet kap a mindennapi gyakorlatunkban. A szemléletformálásba a családokat is igyekszünk bevonni. A tevékenységekben megvalósuló tanulás során kipróbálunk új módszereket, tanulásszervezési eljárásokat, melyet hospitálások során egyetemi hallgatókkal, gyakornok kolléganőkkel is megosztunk.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok:

- Néphagyomány ápolás: jeles napokhoz köthető tevékenységek; Mihály-napi vásár; Márton-napi hagyományok; adventi projekthét; Luca-napi hagyományok ápolása egész óvoda gyermekeinek; Betlehemi játék óvodai szinten; húsvéti néphagyományok ápolása csoport szinten;
- Tehetséggondozás: digitális kompetenciák, algoritmikus gondolkodás fejlesztése padlórobotokkal, robotika alapjai
- Kísérletezések megvalósítása különböző anyagokkal, laborlátogatások szervezése nagycsoportosokkal a Móra gimnáziummal együttműködésben
- Óvoda-család újszerű együttműködése családi délutánok szervezésével ősszel és tavasszal
- Verselés, mesélés és anyanyelvi nevelés beépítése a heti gyakorlatban
- I-es típusú diabétesszel élő gyermekek gondozása

- Mozgáskultúra és homloklebeny fejlesztése Magyar Gábor Mozgáskotta módszerrel és eszközrendszerrel
- Bozsik program, Sportnapok (családi, városi, intézményi)
- Egészséges életmódra nevelés (Egészséghét, kirándulások, séták az egészséges életvitel megalapozásáért)
- Környezettudatos nevelés, fenntarthatóságra nevelés, környezetvédelem 2026.01.01-től mesterprogram keretében és óvodai szinten
- Fűszerkert, haszonnövények ültetése, gondozása
- Egyetemes értékek beemelése, közvetítése a mindennapjainkban, helyi értékek, hagyományok közvetítése, hagyományápolás, idősek tiszteletére nevelés.

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a foglalkozásokon/tevékenységeken, programokon, és egyéb, óvodai foglalkozáson kívüli keretek között. (pld: kirándulás, élményszerző séta)

Székhelyintézményünk gyakorlatában egyre hangsúlyosabb szerepet kap a fenntartható környezeti nevelés. 2026-tól mesterprogram keretében is kiemelt szerepet fog kapni a szemléletformálás és a fenntarthatósággal kapcsolatos értékrend. Célunk olyan gyermekek nevelése, akik harmóniában élnek önmagukkal és az őket körülvevő világgal, akik ismerik és szeretik környezetüket, így számukra természetes dolog annak védelme, az élet minden formájának tiszteletben tartása. Feladatunk: a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt.

A gyerekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről, ismereteiket tapasztalati úton történő megszerzéssel segítsük elő.

Ismerjék meg a gyermekek a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulják meg ezek szeretetét, védelmét.

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

- A néphagyományőrzés tartalma:

Programunk a néphagyományok és a szokásőrző jeles napok elemein kívül tartalmazza a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A természet változásaihoz kötődő

ünnepek, események meghatározott tartalommal jelennek meg, ez tükröződik a tevékenységekben.

- **Őszi családi délután keretében:**

-megismerkedhetnek a Mihály napjához fűződő szokásokkal, rigmusokkal, történetekkel.
-Népi gyermekjátékokkal
-Kézműves tevékenységekkel
-Népi hangszerekkel
-Népzenével, tánccal.
-Dél-Alföldön hagyományos vásári hangulattal

- **Advent, Miklós (december 6) Luca (december 13) Karácsony (december 24-26)**

A gyermekek megismerkednek az advent jelképeivel (koszorú, naptár) segítenek azok elkészítésében. Különböző élményekkel hangolódnak, készülnek karácsonyra.
Miklós napja előtt ajándékkészítés történik, mellyel a Mikulás személyesen megajándékozza gyermekeinket.
Luca napján pogácsa sütés, Luca naptár készítés búzaültetés mellett különböző varázslásokkal ismerkednek. A nagycsoportosok Luca napján kotyolnak.
Karácsony az advent utolsó napja az óvodánkban.
Hagyományosan arra törekszünk, hogy ez legyen a családok ünnepe. Az óvoda szerepe az ünneplés folyamatában a rákészülés, az ünnepvárás hangulatának támogatása, gazdagítása. Ez magában foglalhat pásztorjátékot, betlehemezés felelevenítését, adventi gyertyagyújtást, ajándékok, meglepetések, dísztárgyak készítését, közös sütögetést, alkalmi dalok, versek tanítását, beszélgetések, mesék tervezését.
Karácsonyi hangversennyel zárjuk az adventi időszakot, mellyel érzelmekben gazdag, meghitt ünnepi hangulatot teremtünk meghívott előadók segítségével.

- **Farsang (vízkereszttől hamvazószerdáig)**

Télbúcsúztató népszokás. A télcsúfoló farsangolás a gyermekek által legkedveltebb népszokás. Tréfás verseket, meséket, rigmusokat, bálba hívogató mondókákat tanulnak. Álarcokat, farsangi dekorációkat készítenek. A szülők jelmezt készítenek vagy vásárolnak és jellegzetes farsangi süteményeket sütnek.
Az óvodapedagógusok farsangi játékokat szerveznek, a gyermekek táncolnak, mókáznak, majd közösen elbúcsúztatják a telet az udvaron tavaszköszöntő rigmusokkal, versekkel dalokkal.

- **Március 15-e**

Magyar jelképeink, szimbólumaink megismertetésének napja. Az óvodapedagógusok Kossuth-nótákat énekelnek, a gyermekeknek korabeli képeket mutatnak huszárokról, katonákról, és az akkori öltözködési szokásokról. Az 5-6-7 éves gyerekek a kisebb óvodásoknak kokárdát készítenek. A szoborhoz a gyermekek által készített jelképpel elsétálnak.

- **Húsvét**

A gyermekek locsolóverseket tanulnak, tojást festenek, batikolnak. Tojásfát készíthetnek, melyre különböző technikával készült díszeket, tojásokat aggatnak. Az ablakra tavaszi képet festhetnek. Sokat sétálnak, séták alkalmával megfigyelik a természet változásait. A fiúk a megszépülés, megtisztulás jelképeként megöntözik a lányokat, akik cserébe tojást adnak ajándékul.

- **Anyák napja**

Az édesanyákat és a nagymamákat köszöntjük. Maguk készítette ajándékkal, süteménnyel, egy-egy rövid verssel, dalos játékkal ajándékozzuk meg őket. Anyás délelőtt keretrében sok-sok interaktív játékkal, együtt töltött minőségi idő keretében ünnepelünk együtt az Édesanyákkal.

- **ÖKO-nap:**

Fenntarthatóság, környezettudatos környezeti nevelés témájával kapcsolatos projekthét záróeseménye a családi délután. Újrahasznosított játékeszközökkel, mozgásos játékokkal, apa-lánya/fia versenyjátékokkal, és kézműves barkácsoló tevékenységgel várjuk a családokat.

- **Gyermeknap**

Kirándulással, vagy óvodában megszervezett vetélkedőkkel, játékokkal, sport-, zenés programokkal tesszük emlékezetessé a gyermekek számára.

- Nagycsoportosok búcsúzója

Meghívott előadóval (zenekar, bűvész, vándormuzsikus) vagy az óvó nénik mesejátékával búcsúztatjuk a nagycsoportos gyerekeket az óvodától.

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

- Családi napok keretében (ősszel és tavasszal) közösségépítő rendezvényeket szervezünk
- Szülői értekezleteket tartunk évente min.2 alkalommal a csoport fejlettségi szintjéről, csoportnormák kialakításáról, aktuális kérdésekről
- Egyéni fogadóórák keretében számolunk be a gyermekek egyéni fejlettség szintjéről

- zárt csoportokon keresztül osztjuk meg a csoporttal kapcsolatos aktuális információkat
- igény esetén közös programokat, kirándulásokat szervezünk
- a szülői közösség tagjaival évente egy alkalommal találkozunk, ahol lehetőség van visszacsatolást kérni a megvalósult fejlesztésekről, szülői elégedettségről, igényekről

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

Az óvoda kapcsolataiban nyitott, és kezdeményező partnereivel.

Szoros kapcsolatot tartunk a családokkal és azokkal az intézményekkel, melyek az óvodába lépés előtt, valamint az óvodai élet során és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatás – szükség szerint
- anyás beszoktatás - igény szerint
- szülői értekezletek
- fogadó órák
- családi délutánok
- rendezvények, ünnepi alkalmak
- folyamatos kapcsolattartás, kötetlen beszélgetések, eszmecsere
- A Szülői Közösség képviselőivel Együttműködési megállapodás alapján tartjuk a kapcsolatot.

Kapcsolat társintézményekkel

Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

A bölcsődével- elsősorban azon intézménnyel tartunk szoros kapcsolatot- mely területi elhelyezkedése folytán nagyobb létszámban biztosít gyermekeket intézményünknek. Kapcsolatunk szoros és személyes. Az óvodai beiratkozást megelőzően az óvodapedagógusok szülői értekezleten adnak tájékoztatást az óvodai életről.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Gyermekcsoportjaink rendszeresen látogatják a Művelődési központ, a Kiskun Múzeum, a Városi Gyermek Könyvtár rendezvényeit. Igénybe vesszük az óvodai nevelőmunkát segítő, azt gazdagító szolgáltatásaikat. Alkalmanként kezdeményezzük a

programok óvodában történő kihelyezését. Alkalmi szereplések vállalásával segítjük rendezvényeik sikeres megvalósulását.

Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel

Előkészítő, szervezőmunkával segítünk abban, hogy a szükséges vizsgálatokon részt vegyenek a gyerekek. Segítséget biztosítunk az időszakos ellenőrzések lebonyolításához.

Kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálattal

A gyermekek problémáinak feltárására tematikusan, illetve folyamatosan kerül sor. A szakszolgálat gyógypedagógusainak munkáját szükség esetén együttműködési megállapodás keretében, a sajátos nevelési igényű kisgyermekek fejlesztése során vesszük igénybe. Együttműködünk az iskolai alkalmasság megállapításában, az iskolakészültségi szint eléréséig vezető úton.

A fejlesztő foglalkozások a Pedagógiai Szakszolgálatnál és az óvodában kihelyezetten történnek. Szoros, személyes kapcsolatot törekszünk ápolni a szakdolgozókkal, mely a gyermekek fejlődéséhez szükséges feladatok összehangolását is tartalmazza.

A Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottsággal a szakszolgálaton keresztül tartunk kapcsolatot.

Kapcsolat a szociális ellátórendszer intézményeivel, és a segítő hálózattal

A fenntartó Önkormányzatok illetékes osztályaival, a Gyámhivatallal, a Gyermekjóléti Szakszolgálattal, tartunk kapcsolatot. A rászoruló családokat intézményi lehetőségeinkkel, eszközeinkkel törekszünk segíteni. Tanácsadással, felvilágosítással, ha szükséges intézkedések megtételével nyújtunk segítséget a gyermekeknek és családjaiknak.

Közreműködünk a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztető környezetben, nagycsaládban nevelkedő, tartós betegségben szenvedő gyermekek nyilvántartásában, ellátásában.

A jelzőrendszerben elfoglalt szerepünkből adódó feladatainkat nagy felelősséggel törekszünk ellátni. A gyermekvédelmi feladatok ellátása során kérésre pedagógiai jellemzést adunk, környezettanulmányt végzünk. Megbízottjaink rendszeresen részt vesznek a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett esetmegbeszéléseken.

Kapcsolat a védőnői hálózattal

Az óvodában a védőnői feladatok végzése a gondozás éves munkaterv szerint történik, mely a jogszabályoknak/ módszertani útmutatóknak megfelelően a tanuló szükségletei

szerint a családi környezet ismeretén alapul. Részt veszünk az 1-es típusú diabéteszes gyermekek ellátásában.

Kapcsolat a fenntartó Önkormányzattal

Az óvoda vezetője tartja a kapcsolatot az Önkormányzatok, Járási Hivatal illetékes osztályaival.

Kapcsolat az egyházak képviselőivel

Törvényi kötelezettségünkből adódóan évente történik felmérés a szülői igényekről, s ennek alapján biztosítjuk az egyházak képviselői számára a helyet és a nevelési időn túli időt a hitoktatás számára.

Óvoda és iskola kapcsolata

A kapcsolat célja az óvoda-iskola átmenet megsegítése. Az intézmények közötti kapcsolat hagyományokra épülő. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

- Gyermekcsoportokkal is látogatást szervezünk az iskolába. A minél zökkenőmentesebb átmenet érdekében fontosnak tartjuk, hogy nagycsoportosaink megismerkedjenek a leendő tanítónőkkel, az iskolával, annak környezetével. Ennek érdekében lényeges, hogy kihasználjuk a lehetőséget és a meghívásnak eleget téve, ellátogatunk az iskolába. Óvodásaink bekapcsolódhatnak az elsősök munkájába, találkozhatnak egykori óvodás társaikkal, akikkel közösen énekelhetnek, körjátékot játszhatnak, kipróbálhatják digitális eszközeiket.

  Ezen alkalommal tovább mélyíthetik kapcsolataikat leendő tanító nénijükkel. Célunk az, hogy a tavalyi nagycsoportos óvodásaink beszámolhassanak iskolával kapcsolatos élményeikről, ezzel is felkeltve az iskola iránti érdeklődést. Biztosítjuk a lehetőséget az iskolában tanultak bemutatására, mely ösztönzőleg hathat az óvodás gyermekekre. Az iskolák ajánló programjait hozzáférhetővé tesszük a szülők számára.

  Ezeken az iskolai rendezvényeken a leendő első osztályos tanítónők tartanak közös foglalkozást az óvodásoknak

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda - Bankfalui Óvoda	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, Tegez u. 25.	
Csoportok száma:	2
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	50 fő
Csoportszervezési forma:	vegyes életkorú csoport

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:

A 2026/2027-es tanévtől 1 csoportos óvodánk 2 csoportra bővül. 2026 nyarán intézményünkben nagy felújítási munkák folynak.

Külső munkálatok: kívülről az épület nemesvakolatot kapott, új ereszcsatornák, padlásszigetelés, teraszok burkolása, nyílászárók cseréje.

Belső munkálatok: minden helyiség festése, az előtérben a lábazat lett cserélve.

Óvodánk a belvárosi résztől távolabb, csendesebb környezetben helyezkedik el. Az intézmény udvara nagy, gyönyörű, zöld terület. Legnagyobb része fűvel, díszcserjékkel, fákkal van beültetve, de gyermekek által is gondozott virágos kertek díszítik környezetünket, melyet 2019-ben alakítottunk ki, s folyamatosan bővítjük. A fűszer-és gyógynövény magaságyás szintén ekkor került kialakításra, ahol a gyermekek közvetlenül megtapasztalhatják a növénytermesztés alapjait. Az itatók, az odúk elhelyezésével a madarakról is gondoskodunk. Az EU szabványnak megfelelő, színes, változatos játékeszközök biztosítják gyermekeink számára az önfeledt, örömteli játékot. A felújítás folyamatos, mind a játékok pótlása, szabványosítása, talajcseréje ütéscsillapítás tekintetében. Az udvar részek a nevelési feladatok megvalósításában fontos szerepet töltenek be, szervezett mozgás tevékenységek, tapasztalat -és ismeretgyűjtési lehetőségek, ünnepek, sportesemények, közös programok szervezése, családi programok helyszíne, hagyományápolás, munka jellegű tevékenységek.
A mozgatható kinti játékeszközök tárolását egy raktár helység biztosítja. Az épület mögött egy KRESZ park helyezkedik el füves, betonos részen, közlekedési táblákkal felszerelve, melyet kisebb növésű díszcserjék és virágos ládák tesznek hangulatosabbá. Kerékpárral, rollerrel, futóbiciklivel tanulhatják a gyermekek az alapvető közlekedési szabályokat, a táblák jelentését. 2024-ben óvodánk főbejáratánál a járda teljes felújításon ment át, térkő burkolatot kapott.
Az épületen belül 2 tágas, világos, eszközileg jól felszerelt csoportszoba található. A bútorok, a szőnyegek, a drapériák színválasztásánál a Föld természetes színeit vettük alapul. Ehhez a nyugalmat árasztó színvilághoz igazítjuk az évszakokhoz, aktualitásokhoz, ünnepekhez tartozó dekorációnkat. Az üres csoportszoba tornaszobaként funkcionál. A közlekedő széles, a gyermekek jellel ellátott öltözőszekrényével, a gyermekmosdó nagyobb méretű. A tálalókonyha a HACCP minőségbiztosítási rendszer elvárásainak megfelelően felszerelt és kialakított. A dolgozók számára egy külön öltöző és mosdóhelység biztosított. A nevelőmunkát egy informatikai eszközökkel ellátott iroda segíti.

Nevelői közösség bemutatása:

Óvodánk nevelőtestülete bővül a 2026/2027-es tanévtől. 3 fő felsőfokú végzettséggel, sok éves gyakorlati tapasztalattal rendelkezik, ebből 1 főnek van meg a pedagógus szakvizsgája. 1 fő pedagógiai asszisztens és 3 fő pedagógiai munkát segítő munkatárs támogatja mindennapjainkat.

1 fő karbantartó és 1 fő közfoglalkoztatott segíti munkánkat.

A mindennapok gyakorlatában arra törekszem, hogy az intézménybe járó gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, a közösség tagjaként érezzék magukat, melyet a feltétel nélküli elfogadás hat át. Hiszem, hogy a kisgyermekkor a felszabadult, felhőtlen, örömteli játék időszaka, mely a gyermeki személyiség, illetve a képességek kibontakozását, fejlődését eredményezheti. Meggyőződésem, hogy a felelősségteljes pedagógiai munka eredményeként nyitott, cselekvésre kész, kreatív gondolkodású, tudásvágy igényével rendelkező gyermekeket nevelünk, mely egész életükre nézve meghatározó irányultságot eredményez.

Kiemelt feladatunknak tartjuk a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, az etnikai kisebbséghez tartozó, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek segítését, felzárkóztatását, hátrányok csökkentését. Törekszünk, hogy olyan jártasságok, készségek, képességek szintjére jussanak - külső szakember bevonásával és együttműködésével, - hogy biztosított legyen további fejlődésük, alkalmassá váljanak az iskolai életre, a társadalomba való beilleszkedésbe. A tehetséges gyermekek felismerése, kiemelése, képességeik tovább erősítése nevelési munkánk részét képezi.

Az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira alapozva, az egyéni sajátosságokból kiindulva a gyermekek teljes személyiségének fejlődését leginkább elősegítő módon, az óvodai élet egész folyamatban valósul meg a tevékenységben történő tanulás.

A családias légkör, az elfogadó és támogató attitűd megteremti a gyermekekben a tanulás legfontosabb feltételét, a tevékenységi vágyat, az érdeklődést, a kíváncsiságot. A tanulás folyamatát és megvalósulását a projekt rendszerű tervezőmunka nagyban elősegíti. Az adott témakörre összpontosítva történik a feldolgozandó anyagok kiválasztása, a konkrét célok és feladatok meghatározása. A téma sokoldalú megközelítésére, a gyermekek több érzékszervét megmozgató cselekvő aktivitásra, megtapasztalására, a felfedezésekre lehetőséget biztosítunk. A tanulási tartalmak integrálása elősegíti az érdeklődés fenntartását, a kreativitás, a találékonyság fejlődését.

Fontos feladatunknak tartjuk a jó gyakorlat megosztását, a következetes, szakmai együttműködést.

A sikeres és örömteli munkavégzéshez elengedhetetlen, hogy tiszteletben tartsuk és segítsük a szakmai önállóságot, az önmegvalósítást, szem előtt tartva a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztését és a Pedagógiai Programunk értékeit. Kiemelkedően fontos a humánus, demokratikus, alkotó munkahelyi légkörben az egymással szembeni megbecsülés, tisztelet, az őszinte kommunikáció, a bizalmi kapcsolat fenntartása. Egy olyan közösség, melyet jellemez a

nyitottság, a humor, az együtt gondolkodás, a kihívásoknak való megfelelés, a módszertani kultúra, az értékek őrzése, az innováció.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok:

- Élményalapú, játékba épített komplex tevékenységszervezés.
- Környezettudatos nevelés – környezet védelme, óvása; értékorientált, erkölcsi, közösségi nevelés.
- Komplex személyiségfejlesztés - a játékon, tevékenységeken, megfigyeléseken, tapasztalásokon, élményeken, kezdeményezéseken keresztül.
- Egészségmegőrzés, egészségtudatos aktív életvezetés. Egészséges életmódra nevelés – vitamin napok, szabad mozgásos játékok, élményszerző séták, kirándulások.
- Néphagyomány ápolása – jeles napok.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése, felzárkoztatása. Tehetségígéretek feltérképezése, tehetséggondozás. Hátránykompenzáció, hátránycsökkentés, esélyegyenlőség – egyéni/mikrocsoportos játékba integrált tanulás.
- Család-óvoda kapcsolata - a szülőkkel való közös tevékenységek szervezése, harmonikus viszony ápolása, együttműködésük megtartása.

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

A fenntartható fejlődés pedagógiai szempontjait, koncepcióit a fenntarthatóság pedagógiája képviseli, amely egy újfajta környezetszemlélet, a globális gondolkodás, egy komplex személetmód kialakítását segíti. A fenntarthatóság pedagógiája egy egész *életen át tartó* tanulási folyamat, ahol a *jövőképek*nek van határozottabb szerepe.

Az óvodás gyermekek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szereznek a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól.

A külső világ tevékeny megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét. Az óvodásokat körülvevő világ megismerésében elsődleges szerepe van a közvetlen megfigyelésnek és tapasztalatszerzésnek.

A környezet megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, és ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat. Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.

Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, a keresztcsatornák fejlődésére, az élmények több szempontú felidézésére.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyerekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti és társadalmi környezetről olyan

tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

A környezetismeret szoros összefüggésben van az összes nevelési területtel, általában témája adja meg a többi foglalkozás témáját, létrehozva így a komplexitást. Így az ismeretek a lehető legtöbb csatornán keresztül jutnak el a gyerekekhez, biztosítva a tapasztalatok beépülését, későbbi hatékony alkalmazását. A környezet megismerésére nevelésben elsődleges fontosságot tulajdonítunk a tapasztaláson alapuló ismeretszerzésnek.

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg a célját, ha fejlesztési programját a gyermek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerébe ágyazza, figyelemmel a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos, tervszerű megszervezése az alábbi pontokon belül:

- a társadalmi és természeti környezet megismerése,
- környezetünk formai és mennyiségi viszonyai,
- környezetvédelem.

<u>A társadalmi és természeti környezet megismerése:</u>

- Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel a családról, munkájukról, az egymáshoz való viszonyról az együttélés konkrét tapasztalatairól.
- Az óvodai környezet megismertetése mind a tartalmát, mind a funkciókat, mind a hozzájuk való alkalmazkodás szokásrendjét illetően.
- A szülőföld, a hazai táj, a nemzeti kultúra értékeinek és a keresztény kulturális értékek megismertetése.
- Szerezzenek tapasztalatokat az óvoda környezetéről fellelhető megfigyelhető felnőtt foglalkozásokról/ kereskedelem, építkezés, tűzoltóság, iskolalátogatás posta/.
- Legyen tapasztalatuk az orvos védőnő, betegellátás feladatairól.
- Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék és gyakorolják önállóan tisztántartásukat, ismerjék érzékszerveiket azok funkcióit, védelmét.
- Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést, alakuljon ki a helyes közlekedési morál. Ismerjék a közlekedési eszközöket.
- Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják a helyes kapcsolódó tevékenységeket.
- A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok megfigyelése.
- Az időjárás a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, formák szépségei alapvető biológiai, ökológiai, fizikai, kémiai tapasztalatokra adnak lehetőséget.
- A növény és állatvilág megismerése, ha lehetséges természetes környezetükben.
- A városi életformának már nem szerves része a néphagyományok gyakorlása, ezért feladatunk a gyermekekhez közel hozható néphagyományok megismertetése, az átélés segítése.

Környezetünk formai és mennyiségi viszonyai:

- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-és mennyiségszemlélete.
- A tevékenységközpontokban elhelyezett eszközök, tárgyak, berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismerésére, sorba rendezésre, mennyiségi és formai műveletek elvégzésére.

A környezetvédelem:

A környezetünk ismeretén, megbecsülésén, rendben tartásán és alakításán keresztül a megfelelő érzelmi kötődés kialakításával az élet tiszteletére és a tárgyi környezet óvására nevelünk.

Fontos, hogy a gyermekek védjék az élő természetet, gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról.

A környezetvédelem az óvoda minden dolgozójának feladata, sőt a szülőtől is meg kell kívánni a példamutatást.

Célunk, feladatunk, hogy elemi környezetvédelmi tevékenységekben aktívan vegyenek részt a gyerekek:

- Állat és növénygondozás tartalma:
  Téli madáretetés

  Madáritatók telepítése

  Madárodúk kihelyezése, madaraink életének figyelemmel kísérése

- Gondoskodunk a kertünkben lakó egyéb állatokról (mókusok, sünök)
- A csoportszobában létrehozunk egy - a mindenkori évszak jellemzőit is mutató- természetsarkot, ahol a növények fejlődését is nyomon követhetik.
- Konyhakertjeinkben a minden évszakban aktuális kerti munkák gyakorlása: növények termesztése, begyűjtése, virágok ültetése, gondozása, gyógynövény- és fűszernövény kert terméseinek beazonosítása, jótékony hatásuk tudatosítása.
- Interaktív, környezettudatosságot alakító, fejlesztő kinti és benti játékok.
- Szelektív hulladékgyűjtés a gyermekek és a szülők bevonásával
- Komposztáló napi használata.
- Napi tevékenyégekbe ágyazva megismertetjük a gyerekeket az újrahasznosítás fogalmával.
- A projektekhez kapcsolódva rendszeresen kirándulásokat, élményszerző sétákat szervezünk a természetbe.
- Energiatakarékosság vízzel, árammal, papírral a mindennapi tevékenységekbe ágyazva.
- Megemlékezés a zöld jeles napokról:
  Állatok világnapja október 4.,

A víz világnapja március 22.,

Föld napja április 22.,

Madarak és fák napja május 10.

Célunk:

- A gyerekek szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket a szűkebb, és a tágabb természeti és társadalmi környezetről, mennyiségi és téri viszonyokról.
- A környezettudatos nevelés célja, hogy kis lépésekben tanítsa meg, hogyan kell tudatosan együtt élni környezetünkkel, hogyan kell védenünk azt, miközben nem mondunk le a - csodálatos emberi felfedezések nyújtotta lehetőségekről.
- A fenntartható fejlődést szem előtt tartó környezettudatos magatartásforma megalapozása, alakítása, kialakítása.

Feladataink

- A természet megszerettetése, védelme, a tiszta környezet iránti igény alapjainak lerakása.
- A környezettudatos magatartásforma megalapozása a fenntartható fejlődés érdekében.
- A gyerekek érdeklődésének felkeltése a környezetük iránti kíváncsiságukra, megismerési vágyukra építve.
- A külső világ tevékeny megismerése során az esztétikai és érzelmi nevelés lehetőségeinek biztosítása, szülőföld szeretetének megalapozása.
- A módszerek gazdagságán belül a természeti megfigyelések, séták, kirándulások dominanciája.
- A pozitív érzelmi viszonyok kialakításának segítése az élő és élettelen világgal.
- A közösségi nevelés lehetőségeinek kihasználása, társas kapcsolataik erősítése.
- Kommunikációs képességeik, beszédkészségük fejlesztése.
- Természetsarok kialakítása, gondozása és az ott történő változások folyamatos megfigyelése.
- Megemlékezés a zöld jeles napokról.
- Az egész életen át tartó tanulás igényének és képességének kialakítása.
- A családokkal való szoros együttműködésre való törekvés.
- A környezet alakításában és a kortárs kapcsolatokban a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességének fejlesztése.

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

(egy ünnep több helyen is felsorolható, amennyiben több feltételnek is megfelel.)

- ✓ **Évszakkörhöz kapcsolódó hagyományok, jeles napok, ünnepek:**
  - Szüreti hagyományok, népszokások
  - Autómentes nap
  - A Magyar Népmese napja

- A zene világnapja
- Állatok világnapja
- Őszi virágok ültetése
- Márton napi népszokások
- Madáretetők feltöltése, téli etetésük
- Mikulás
- Luca napi hagyományok
- Adventi előkészület, érzelmi ráhangolódás az ünnepre. A Zeneiskola növendékeinek hangszeres előadása
- Medve hét
- Farsangi mulatság
- Nőnap
- Március 15.
- Virágültetés
- Víz világnapja
- Húsvét
- Öko hét
- Föld napja
- Anyák napja
- Madarak, fák napja
- Családi nap
- Méhek világnapja
- Kirándulás
- Gyereknap, búcsúzó.

✓ **Családokkal közös ünnepek, működő óvodai programok, innovatív törekvések rövid leírása:**

- Adventi előkészület, érzelmi ráhangolódás az ünnepre. A Balázs Árpád Alapfokú Művészeti Iskola növendékeinek hangszeres előadása.
- Farsangi mulatság (jelmezes jótékonysági rendezvény).
- Öko hét (az újrahasznosítás jegyében közös barkácsolás a szülőkkel).
- Családi nap (színes, tartalmas programokkal teli alapítványi bevételű rendezvény külső támogatókkal).

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

A tagintézményünkre a nyitottság, az elfogadó, inkluzív légkör jellemző, ahol a szülőkkel maximális együttműködésre törekszünk.

Az óvoda és a szülői közösség kapcsolattartás formái:

- napi tájékoztatás, tájékozódás,

- szülői értekezletek,
- fogadó órák
- családlátogatások
- online kapcsolattartás, elektronikusan elküldött információ
- közös programok, óvodai rendezvények.

Részletes leírás a munkatervben.

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

A külső kapcsolat megnevezése	Gyakorisága
Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata	folyamatos
Bács-Kiskun megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye	alkalomszerű
KAPOCS Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	alkalomszerű
Kiskunfélegyházi Balázs Árpád Alapfokú Művészeti Iskola	1 alkalom/tanév
Kiskunfélegyházi Móra Ferenc Művelődési Központ	rendezvények alkalmával
Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár	1 alkalom/tanév
Kiskun Múzeum	1 alkalom/tanév
Kiskunfélegyházi Általános Iskolák	1 alkalom/tanév
Védőnő	védőnői munkatervben meghatározott, illetve szükség esetén
Gyermekfogászat	2 alkalom/tanév
Egészségfejlesztési Iroda, vállalkozók	családi nap megszervezésénél
Kiskunfélegyházi Tűzoltóság	1 alkalom/tanév
MLSZ-OTP Bozsik Program	4 alkalom/tanév
Egyházak képviselői	hetente

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Bercsényi utcai Óvoda	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, Bercsényi utca 5.	
Csoportok száma:	3
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	75
Csoportszervezési forma:	azonos életkorú

Az óvoda történetének rövid bemutatása:

Óvodánk 1930. július 23-án kezdte meg működését két csoportszobával és egy szolgálati lakással. 1971-ig egy, ill. két csoporttal működött az intézmény, mely az elmúlt évtizedekben sok változáson ment keresztül. Az 1970-es évek végén megkezdődött óvodánk közelében a Petőfi-lakótelep építése. Sok fiatal költözött ide, ezért az 1971/72-es tanévben nyílt meg a harmadik csoport, amit az addig szolgálati lakásként használt épületrészből alakítottak ki. Sokáig önálló intézmény volt, majd 2, később 3 intézmény összevonása után tagintézményként működött. 2007. augusztus 1-től Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda névvel új óvoda jött létre, mely a város összes intézményét egyesíti.

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:

Óvodánkba a város szinte valamennyi részéből érkeznek gyermekek. Intézményünk több szülőnek is útba esik a munkahelye felé, hiszen a városon átvezető főútvonal is közel van. Három, tiszta életkorú csoportunk van, maximálisan kihasználva a férőhelyek számát.

Az óvoda két épületrészből áll: az egyik épületben egy csoportszoba és egy hozzá tartozó mosdó található öltözővel és folyosóval. A főépületben két csoportnak közös a fürdőszobája van, de a rugalmas napirendnek köszönhetően ez nem jelent problémát, így a gyermekek kényelmesen végezhetik el a testápolási és öltözködési teendőiket. Ebben az épületben található még a felnőtt mosdó, a konyha és az iroda is. Sajnos más közösségi tér nem található az épületben. A folyamatosan karbantartott és a biztonsági előírásoknak megfelelő udvaron mindhárom csoportnak külön udvarrész van kialakítva, melyen belül saját homokozó és az életkoruknak megfelelő játékok találhatóak, a mozgásfejlesztés eszközei biztonságosak. Gumilappal borított udvarrészünkön mindennapi lehetőség van a szabadban végzett mozgásos tevékenységekre. Védett, nagy tölgy- és gesztenyefáink még a legnagyobb melegekben is hűs árnyékot biztosítanak a gyermekek számára, valamint a kiskertünk, és annak élővilága is hozzájárulnak nevelési céljaink megvalósításához. Csoportszobáink

barátságosak, hangulatosak, nyugalmat árasztó esztétikus nevelési környezetet biztosítanak a gyermekek fejlesztéséhez. Dekorációink követik az évszakok és ünnepek változásait. A csoportszobákban zajlik a gyermekek játéktevékenysége, étkezése, pihenése. Csoportszobáink felszereltsége, játékeszközök mennyisége, minősége, megfelelő. Berendezési tárgyak gyermekeknek megfelelő méretűek. Óvodánk alapítványa segítségével sok eszközt sikerült megvásárolni a gyermekek számára. Tornaszobánk nincs. Benti mozgásos tevékenységeket a csoportszoba bútorainak elrakodásával tudjuk biztonságossá tenni. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek neveléséhez, oktatásához szükséges tárgyi feltételeink megvannak. Informatikai eszközeink rendelkezésre állnak. Wifi hozzáférés biztosított az épületben.

Nevelői közösség bemutatása:

Óvodánk értékei közé tartozik az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, családias légkör megteremtése. Örömmel tölt el bennünket, hogy az óvodai éveket, élményeket nem feledve volt óvodásaink közül nagyon sokan szülőként, nagyszülőként, munkatársként térnek vissza óvodánkba. Tagintézményünket támogató szervezeti és tanulási kultúra, tagintézményen belüli együttműködések, és tudásmegosztás jellemzi. Óvodapedagógusaink szakmailag elkötelezettek, igényük van a továbbképzésekre, a szakmai megújulásra. Nevelői közösségünkben a belső tudásmegosztás jól működik, a továbbképzések tapasztalatainak átadása az együttműködések, megbeszélések, párbeszédek, segítségnyújtások természetessé váltak. Az intézmény lehetőséget teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, a munkatársak javaslataikkal segítik a fejlesztést. A belső tudásmegosztás működtetésében a szakmai munkacsoport komoly feladatot vállal.

Szakmai irányultságunk főbb jellemzői: környezeti nevelésre való kiemelt törekvés, mozgásfejlesztés kiemelt szerepe, önképzés, szakmai együttműködések, szakmai munkacsoportok, tudásmegosztás, innovatív törekvések, tehetséggondozás, esélyegyenlőség megteremtése, meglévő hátrányok csökkentése. Nevelési értekezletek keretében a szakmai megújulás, új módszerek megismerése is megvalósul: digitális technológia alkalmazása, IKT eszközök, oviKRÉTA használata. A pedagógusok és a nevelőmunkát segítők nagyon jól együttműködnek egymással. Tevékenységekben megvalósuló tanulás jellemzői: témahetek, élmény alapú tevékeny tapasztalatszerzés. Segítjük a gyermekeket abban, hogy felfedezhessék saját képességeiket, tehetséges vonásaikat, képessé váljanak különböző közösségekbe beilleszkedni, empátiával fordulni mások felé, érzelmeiket, konfliktusaikat kezelni tudják, a kudarcot és a sikert tudják elviselni és fedezzék fel azt a saját utat, ami

számukra az iskolai élet sikeres megkezdéséhez szükséges lesz. Továbbra is törekszünk gyermekeink környezetének egészségesebbé, biztonságosabbá tételére, korszerűsítésére, szépítésére. Csoportok közötti együttműködésre is sor kerül az intézményben, amely tervezett és szervezett formában zajlik.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok:

- Néphagyomány ápolás - Jeles napok
- Élményalapú, játékba épített komplex tevékenységszervezés
- Óvoda-család újszerű együttműködése, családpedagógia, családközpontú pedagógiai szemlélet
- Egészséges életmódra nevelés (Egészségnapok, kirándulások, séták az egészséges életvitel megalapozásáért)
- Környezeti nevelés – Környezetvédelem-matematikai tartalmú tapasztalatszerzések
- Egyetemes értékek beemelése, közvetítése a mindennapjainkban, helyi értékek, hagyományok közvetítése, Hagyományápolás, idősek tiszteletére nevelés.
- mozgásfejlesztés kiemelt szerepe és változatos megvalósítása

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

Tagintézményünkben az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a tevékenységeken, programokon, és egyéb, óvodai foglalkozáson kívüli keretek között is megvalósul. A környezettudatos magatartás megalapozását és a természet szeretetére nevelést intézményünkben központi feladatnak tartjuk, nevelési gyakorlatunk egyik fő jellemzője. A környezet megismerésére nevelés gyermekeink egész napi életébe illeszkedik, és komplexen kapcsolódik más tevékenységformákhoz. Változatos tevékenységeket kínálunk, amelynek során a gyerekek sokrétű tapasztalatokat szerezhetnek, átélhetik a felfedezés örömét. Az óvodai tapasztalatszerzések módszerei: alkalmi és folyamatos megfigyelések, összehasonlítások, vizsgálódások-kísérletek, szenzitív játékok, becslések-mérések. A hulladékot szelektíven gyűjtjük, a zöldhulladékot komposztáljuk, a megmaradt anyagokat pedig igyekszünk minél sokoldalúbban felhasználni, újra hasznosítani, beépíteni a gyermekek mindennapi tevékenységébe. Az egészséges és környezettudatos nevelés szemléletének és gyakorlatának fontosságát, a családokkal való jó kapcsolatot igyekszünk összekötni saját innovációnk megvalósításával az Állatok Világnapjának megszervezésével, mely szülőkkel közös rendezvény. A környezettudatos nevelés

megalapozásának érdekében minden lehetőséget kihasználunk. Szervezünk óvodán kívüli tevékenységeket, melyek alkalmával a gyermekek fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismereteiket bővíthetik. A közvetlen környezet megfigyelésén kívül sétákat, kirándulásokat szervezünk. A madárvédelem, a madarakról való gondoskodás közben alakítjuk a gyermekekben az érzelmi vonzódást a természet és a madarak iránt, és formáljuk azokat a helyes szokásokat, amelyek meghatározói lesznek a környezettudatos magatartásuk kialakulásának.

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

(egy ünnep több helyen is felsorolható, amennyiben több feltételnek is megfelel.)

- ✓ **Évszakkörhöz kapcsolódó ünnepek:**
  - Őszi Családi délután
  - Állatok Világnapja
  - Mikulás
  - Advent
  - Luca-napi hagyomány
  - Karácsony
  - Farsang
  - Víz Világnapja
  - Föld Napja
  - Madarak, fák napja
  - Anyák napja
  - Gyermeknap

- ✓ **Családokkal közös ünnepek, működő óvodai programok, innovatív törekvések rövid leírása:**
  - Őszi Családi délután
  - Állatok Világnapja
  - Tökfaragás
  - Adventi délelőtt
  - Séta nap a Föld napján
  - Anyák napja

- ✓ **Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepek, projektek, hagyományok:**
  - Idősek-napi megemlékezés, idősek köszöntése
  - Állatok Világnapja
  - Almanap
  - Tökfaragás
  - Mikulás
  - Advent
  - Luca-napi hagyomány
  - Karácsony
  - Farsang
  - Március 15-i megemlékezés
  - Víz Világnapja
  - Föld Napja
  - Kirándulás
  - Múzeum látogatás
  - Könyvtári Napok
  - Madarak, fák napja
  - Nagycsoportosok Búcsúzója

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

A családokra, a szülőkre kulcsfontosságú partnerként tekintünk, ezért közös céljaink megvalósítása érdekében kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer kialakítására törekszünk. Ennek érdekében a szülők közvetlen betekintést nyerhetnek nevelési gyakorlatunkba. A gyermekek optimális fejlődése érdekében a családközpontú szemléletünk erősítése segítheti a családokkal közös eredményes nevelésünket. A közös élmények, hagyományaink ápolása is hozzájárul a családokkal való nyílt, őszinte kapcsolathoz. Hagyományt teremtettünk a Családi Délutánok megszervezésével, melyeken a gyermekek a szülőkkel, testvéreikkel együtt a kézműves foglakozások mellett mozgásos játékokban vehetnek részt, mérhetik össze ügyességüket és állóképességüket. A családokkal való együttműködésben igyekszünk azt a szemléletet közvetíteni, mely a meglévő hátrányok csökkentésére, az esélyegyenlőség megteremtésére törekszik. ahol a tolerancia, empátia, egymás elfogadása alapvető értékként jelenik meg. A családokkal való kapcsolatunkat, újabb közösségi napokkal tettük még teljesebbé. Az eddigi szeptemberi Családi délután mellett az

Állatok Világnapjával és az Adventi délelőttel, Tökfaragással, Séta nappal és közös, egész délelőttöt kitöltő Anyák napi ünnepléssel gazdagodott közösségi életünk. Célunk a tudatos, értékközvetítő tevékenység megvalósítása az óvoda dolgozói részéről, ahol közösségi kapcsolatokat erősítő, változatos élményeket nyújtó program valósul meg, a szülők pedig közvetlen tapasztalatot szerezhetnek abban, hogyan segíthetnek gyermekeiknek. Befogadó óvodai nevelésünk és a családpedagógia erősödése mellett megvalósul az integráció, minden egyes gyermek, szülő és partner érzi, hogy fontos a közösség számára. A szülők és a gyermekek társas és érzelmi kompetenciái erősödnek. A szülői közösséggel való kapcsolattartás formái, szülői értekezletek, fogadó órák, online kapcsolattartás formájában valósul meg. A kirándulások, az ünnepekre való készülődés közös élménye, a meghitt ünnepek, – akár az óvoda falai között, akár az intézményen kívül – maradandó élményt jelentenek mindannyiunk számára.

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

- ✓ <u>Tagintézményünk külső partnerei:</u>
- Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata
- Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda tagintézményei
- Petőfi Sándor Városi Könyvtár
- Móra Ferenc Művelődési Központ
- Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény Tóth Kálmán utcai Nyugdíjas Klubja
- Bács PSZ Kiskunfélegyházi Tagintézménye
- Védőnői Szolgálat
- Kiskunfélegyháza város Általános Iskolái
- Kiskunfélegyházi Balázs Árpád Alapfokú Művészeti Iskola
- Batthyány Lajos Általános Iskola
- KAPOCS Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény
- Oktatási Hivatal
- Szegedi POK
- Városi mozi
- Szent István Templom-hittan
- Kiskun Múzeum
- Szakmaközi Művelődési Központ Aranyalma Népmesepontja

Óvodánk fontosnak tartja a külső partnerekre vonatkozó kapcsolati rendszerét, ezért azt a munkatervében azonosítja, megtervezi, kialakítja és működteti. Az óvoda esélyteremtő szerepének növelése, a befogadó nevelésünk eredményessége szempontjából elsődleges partnereink a gyermekek és a szülők. A kapcsolattartás formái, módszerei, alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolattartás kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező. Minden partnerünkkel igyekszünk hatékonyan együttműködni és kapcsolatainkat ápolni, tartalommal megtölteni. Szeretnénk, hogy a gyermek és a szülők is elégedettek legyenek, ezért igyekeztünk változatos programokat és tevékenységeket szervezni. A partnerekkel elismerjük egymás erőfeszítéseit, a siker és elismerés ösztönzőleg hat mindannyiunkra. Erősödő partnerkapcsolati háló kialakítása, együttműködési formák és tartalmak bővítése és további lehetséges partnerkapcsolatok feltérképezése, kiépítése, folyamatos fejlesztése céljaink között szerepel.

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Kossuthvárosi Óvoda	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, Dessewffy u.38.	
Csoportok száma:	4
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	100
Csoportszervezési forma:	vegyes életkorú

<u>Az óvoda történetének rövid bemutatása:</u>

Az óvoda épülete 1974. június 27-ére készült el, ekkor tartották a műszaki átadást. A tervek Dr. Hévizi Istvánné óvodavezető személyes közreműködésével és szakmai tapasztalatainak segítségével készültek. A gyermekek és a szülők 1974. szeptember 1-én vehették birtokba, a 100 férőhelyes, Kiskunfélegyháza első óvodának épülő intézményét. Különleges adottsága, hogy a minden óvodai csoporthoz külön mosdó helyiség és öltöző tartozik.

Az udvar területe 1000m^2. Az akkori Petőfi város új városrésze volt Kiskunfélegyházának. Az óvoda akkori nyitvatartási rendje szerint reggel 6.00-18.00 óráig tartózkodtak az óvodában. Szombati napokon reggel 6.00 órától 14.00. óráig látták el a gyermekeket.

Óvodánk nevelő-oktató munkáját központilag irányítva az 1971-ben kiadott alapdokumentum „Az óvodai nevelés programja” határozta meg. A nevelő munka alapja és

kerete mindenekelőtt a közösségi nevelés volt, amely a szocialista embertípus nevelését jelölte meg fő célként. A nevelés mellett az oktatás is hangsúlyos terület volt. A kis csoportban kezdeményezéseken vehettek részt a gyerekek, a középső és nagycsoportban, pedig kötelező foglalkozásokon. A nap többi részében jutott idő játékra is. Az óvónők a napi munkájukhoz tervezett készítettek, a csoportnaplóba pedig megírták az éves nevelési-oktatási tervet. A központi szemléltető eszközöknek is nagy szerepe volt a foglalkozások során. Megkülönböztetett módon kellett foglalkozni veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekekkel. Hangsúlyos szerepet kapott az egyenlő tanulási esélyek megteremtése, a felzárkóztatás az óvodai nevelés gyakorlatában. Az évek folyamán a gyermekek létszáma, növekvő tendenciát mutatott. Volt olyan tanév, amikor 136 gyermek kapott elhelyezést a 100 főre tervezett óvodában. Bizony volt, olyan, amikor a mai nevelői szobában mini csoport működött. A csoportok megoszlása a különböző tanévek folyamán változó volt. 1982. szeptemberétől óvodánk a **Kossuthvárosi Napköziotthonos Óvoda** nevet kapta, mert az egész városrész neve is megváltozott. 1999/2000 tanévben a gyermek létszám csökkenése miatt 3 csoporttal dolgoztunk. A 4. csoportszobából torna szobát alakítottunk ki. 2009/2010-es tanévtől újra négy csoporttal fogadjuk a gyermekeket napjainkig. Az óvoda munkáját, programjának megvalósulását segítette a közben létre hozott alapítvány, melyet GONDOSKODÁS ALAPÍTVÁNY néven jegyeztek be 1998-ban. Az alapítvány segítségével sikerült a gyermekek sokoldalú fejlesztését segítő számtalan a csoportokban elhelyezett mozgásfejlesztő eszközök megvásárlása, valamint az udvaron a gyermekek mindennapi életet tartalmasabbá, színesebbé tevő udvari mozgásfejlesztő eszközök, rollerek, kerékpárok, babaházak, homokozók, beszerzését. A gyermeknapi ajándékok, a kirándulások is nagyrész az alapítványi segítséggel valósultak meg. Az intézményi összevonás után 2007-től Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda vezetője Csernus Krisztina irányítja szakmai munkánkat. 2010-ben csatlakozott óvodánk a MADÁRBARÁT ÓVODÁK közé, azóta végezzük tudatosan a madárvédelmi feladatainkat közösen a gyerekekkel, szülőkkel. Óvodánk mindenkori vezetői kiegyensúlyozott ám határozott irányításával megteremtette a jövő számára azt a miliőt, ami a kor elvárásaihoz és szakmai fejlődéséhez szükséges.

Egy óvoda létrejöttéhez, működéséhez, fejlődéséhez mindezen túl kell a teremtő gondolat, tettrekészség, kell sok kisgyermek, jó gazda, gondos szülői közösség, hivatástudattal megáldott nevelő. Hivatásunk tükrében akkor végezzük jól a dolgainkat, ha a ránk bízott óvodások boldogok.

„A ma gyermeke a holnap felnőttje, a jövő évtizedek társadalmát építi majd, ezért a gyermek mindannyiunk felelőssége: nem csak az anya, apa, nagyszülő, a családfelelős érte, hogy milyenné formálódik, nevelődik a gyermek.”

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:

Kiskunfélegyháza kertvárosi részében sok fiatal család által lakott részen helyezkedik el az óvodánk. 4 csoportszobánk 50 nm2-es. Minden csoportszobához külön öltöző és mosdó áll az óvodás gyermekek részére. A csoportok játék és eszköz felszereltsége magas tükrözi a vegyeséletkorú gyermekek differenciált igényeit. Megfelelő mennyiségű és minőségű eszközök állnak a gyermekek és a pedagógusok részére. A csoportszobák bútorzata gyermek léptékű sok szabadpolccal rendelkezik, mely segíti a játék és tevékenység választásban a gyermekeket. A gyermekek pihenését új, könnyű modern ágyak, saját ágyneműk, teflon sötétítők használatával függönyökkel segítjük. Minden játszó csoport számára kis kuckókat tudunk kialakítani a könnyen mozgatható bútorok, paravánok segítségével. Nyugalmat, biztonságot sugárzó csoportszobák teszik lehetővé a gyermekek megfelelő fejlesztését.

A dekorációk az évszaknak, ünnepeknek, jelesnapoknak megfelelően igényesen változnak az óvodapedagógusok kreatív munkája eredményeként. 1000nm -es udvarrészünkön minden mozgásforma kipróbálására, gyakorlására lehetőséget nyújtó modern udvari játékeszközzel rendelkező fás, füves árnyas és napfürdős helyekkel kialakított udvaron mozoghatnak a gyerekek. Az udvari ivókút biztosítja számukra a megfelelő folyadék pótlást. Óvodánk kialakított a helyi „hajós játszótér” irányába egy madárbarát kertet. A nagyméretű fáinkon madárodúkat helyeztünk el. Magas ágyásunk lehetőséget biztosít a kertészkedéshez kapcsolódó kompetenciák, illetve a környezet tudatos magatartás alakítására. A gyermek méretű kerti szerszámok biztosítottak. Informatikai eszközök és Wifi hozzáférés segíti a gyors kommunikáció áramlását.

Az épület tetőszerkezetén elhelyezett napelemek az energiahatékonyságot növelik. Informatikai eszközök és Wifi hozzáférés segíti a munkánkat.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek neveléséhez, oktatásához szükséges tárgyi eszközök megléte biztosított. Nyugalmat, biztonságot sugárzó csoportszobák teszik lehetővé a gyermekek megfelelő fejlesztését.

Nevelői közösség bemutatása:

A mindennapi nevelőmunkát segítő felnőttek száma 13 fő. Óvodapedagógusok száma 8 fő. Szakvizsgával rendelkezők száma 2 fő. Technikai dolgozók létszáma 5 fő.

Az óvodapedagógusok az élthosszig tartó tanulás folyamatában újítják meg ismereteiket önképzéssel, különböző továbbképzéseken és szakvizsgás képzéseken. Kiemelt területként kezeljük a nagy-és kis mozgás fejlesztést. ehhez minden eszköz feltétel biztosított, differenciált módon. Szakmai műhelyek vezetői a vezető segítségével összehangolják a gyermekek fejlesztését. Az egyéni érdeklődési körüknek megfelelő műhelymunkában közösen aktívan vesznek rész az óvodapedagógusok. Az intézmény lehetőséget teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra, a munkatársak javaslataikkal segítik a fejlesztést.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok: (minimum 5-maximum 7 terület felsorolása. Ezek csak ajánlások. Bármi ide írható, ami hozzáadott értékként megjelenik a tagintézmény pedagógiai munkájában.)

- Néphagyomány ápolás - Jeles napok
- Élményalapú, játékba épített komplex tevékenységszervezés
- Óvoda-család újszerű együttműködés, bevontság
- Verselés, mesélés és anyanyelvi nevelés
- Zöldítő tevékenységek
- Mozgás (Mozgáskotta módszer)
- Bozsik program, Sportnapok (családi, városi, intézményi)
- Egészséges életmódra nevelés (Egészséghét, Kirándulások, séták az egészséges életvitel megalapozásáért")
- Környezettudatos nevelés
- Kompetencia alapú nevelés
- Környezeti nevelés - Környezetvédelem
- Tehetséggondozás –Mozgás területen, matematikai, vagy vizuális területen
- Környezettudatos nevelés (Környezetvédelem, értékorientált, erkölcsi, közösségi nevelés.
- Állatbarát óvodai program
- "Biztonságos óvoda" - OVI- zsaru program
- Egyetemes értékek beemelése, közvetítése a mindennapjainkban, helyi értékek, hagyományok közvetítése
- Külső világ tevékeny megismerése - Környezettudatos nevelés

- Montessori pedagógiai elemek használata
- Komplex személyiség fejlesztés a mesén keresztül
- Néphagyományok ápolása, népi kismesterségek fafaragás megismertetése
- „Élményorientált projektalapú játékba ágyazott tevékenységszervezés

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

A környezettudatos, környezetre figyelő magatartás megalapozása, mértéktartó felhasználásra való nevelés.

Környezet-, és természetvédelem:

Madárbarát tanösvényt PI-CIN-KERT néven alakítottuk ki.

A természet csodáinak szépségeinek megláttatása, felfedeztetése, megszerettetése

Állatbarát Óvodai kritériumrendszerének való megfelelés:

Az állatvédelemre, a felelős állattartásra nevelés fontos színtere az óvoda, olyan értékeket és alapelveket képviselünk a mindennapokban és tevékenységeink során, ami lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy megismerhessék hazánk biodiverzitását, és a helyes állattartással, állatvédelemmel kapcsolatos teendőket. Állatvédelmi témahetek szervezése melynek keretében országos szintű kihívások teljesítése, állatmenhelyek számára gyűjtések szervezése. Állatasszisztált aktivitás beépítése a nevelési programunkba. Állatvédelem Pedagógia napját (márc 10.) az óvoda jeles napjai közé emeltük. Csoportszobákban elhelyezett szelektív hulladékgyűjtő a papír hulladék gyűjtésére biztosított. Erőforrásainkkal való takarékoskodás jegyében a megmaradt ivóvizeket összegyűjtve a kerti növények ápolásához felhasználjuk.

Mozgás, mozgásos játékok

Az óvoda udvarán minden gyermek érdeklődésének megfelelően vehet részt bármelyik csoportban kezdeményezett mozgásos játékban. Az 5-8 éves gyermekek legalább heti 2 alkalommal körbefutják az óvoda udvarát. Az év minden napján az udvarunkon használhatják az óvodai és az otthoni kerékpárjaikat. Évente Biztonságos Óvoda programján belül legalább 1 alkalommal "biciklis nap"-ot szervezünk. / Ekkor behozhatják saját kerékpárjaikat a gyermekek, s ügyességi és versenyjátékokat szerveznek számukra az óvodapedagógusok Ősszel és tavasszal kirándulást szervezünk olyan helyszíneken, ahol rövidebb túrákra, mozgásos játékokra is lehetőség nyílik. Óvodánk nagycsoportosai részére

az MLSZ – Bozsik intézményi program keretében szervezünk labdás, játékos mozgást heti rendszerességgel, részt veszünk a Bozsik- fesztivál programban is. Óvodapedagógusaink a MLSZ Grassroots Alap tanfolyam végzettséggel irányítják a tervezett tevékenységeket.

Prevenció: A mozgás során különös figyelemmel kísérjük a gyermekek testi adottságait, a remegés, vagy más szokatlan mozgásformák jelenlétét. Ennek megléte esetén javaslatot teszünk a szakirányú vizsgálatok elvégeztetésére, fejlesztő terápia alkalmazására.

A lábboltozat és talpboltozat süllyedése, a hanyag testtartás kialakulásának megakadályozása a gyermek izomzatának sokoldalú megerősítésével történik. A lábstatikai gyakorlatok végzése rendszeresen, a foglalkozásokba beépítve valósul meg.

Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a foglalkozásokon/tevékenységeken, programokon, és egyéb, óvodai foglalkozáson kívüli keretek között. (pld: kirándulás, élményszerző séta)

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

- Szeptemberben: Madárbarát -délután szervezése
- Célja: A közösségépítés mellett a környezettudatos szemlélet formálása
- Szeptember 19. Kossuth évforduló
- Közlekedésbiztonsági program megszervezése a gyermekek és szüleik részére Biztonságos Óvoda
- Családi délután Advent jegyében, karácsonyi hangolódó
- Karácsony váró ünnepi koncert
- Betlehemes játék
- Március 15. Ünnepség
- Ünnepi koncert-menetelés
- Közlekedésbiztonsági program megszervezése a gyermekek és szüleik részére
- Anyák napi délelőtti program
- Iskolába indulók napja-Gyermeknap
- Családi nap

✓ **Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepek, projektek, hagyományok:**

- Október: Szüreti mulattság
- Advent
- Mikulás várás
- Lucázás

- Karácsony
- Farsang
- Március 10. Állatvédelem pedagógia napja
- Május 10. Madarak és fák napja séták, tematikus nap, madárbarát kerti séta

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve és segítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A gyermek mindenek feletti érdekeit szemelőt tartva szoros együttműködés kialakítására törekszünk, mely a kölcsönös bizalomra épül, korrekt, őszinte partneri viszony kialakításával.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, törekszünk a családhoz illeszkedő segítségnyújtás megadására.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatás – szükség szerint
- anyás beszoktatás
- szülői értekezletek, fogadóórák
- rendezvények, ünnepi alkalmak
- folyamatos kapcsolattartás, kötetlen beszélgetések, eszmecsere
- Csoportok által működtetett online kapcsolattartás

A Szülői Közösség képviselőivel Együttműködési megállapodás alapján tartjuk a kapcsolatot.

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

Művészeti tevékenységek a nagycsoportos gyermekek számára:

Az óvodai nevelés szerves részeként kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek sokoldalú személyiségfejlődésére, különösen a zenei-esztétikai-művészeti nevelés területén. E cél elérése érdekében intézményünk együttműködést alakított ki a Balázs Árpád Művészeti Iskolával. A program keretében a nagycsoportos korosztály számára heti rendszerességgel biztosítunk lehetőséget arra, hogy a Művészeti iskolában zajló, életkoruknak megfelelő zenei, táncos, hangszeres foglalkozásokon -részt vegyenek.

A részvétel önkéntes alapon történik, kizárólag a szülők írásbeli hozzájárulásával és a Gondoskodás Alapítvány támogatásával valósul meg. A foglalkozás szervezése az óvodai nevelés alapelveihez és az ONAP előírásihoz igazodik, külön figyelmet fordítva, a játékosságra az élményszerűségre, gyermekközpontú megközelítésre és teret adva a

tehetségígéretek számára. Célunk a gyermekek művészeti készségeinek kibontakoztatása, az alkotótevékenységek iránti nyitottság erősítése, valamint a közösségi élmény erősítése az azonos korosztály élményeinek bővítése egy új környezetben.

„Fanyűvő „-népi kézműves foglalkozások népi fafaragó vezetésével:

A magyar népi kultúra, hagyományok és kézműves mesterségek megismertetése és megszerettetése céljából rendszeresen szervezünk kézműves foglalkozásokat a nagycsoportos gyermekek számára „Fanyűvő" néven. A tevékenység vezetője Pintér Gábor népi fafaragó, aki hiteles módon, gyermekközeli szemlélettel vezeti be a gyermekeket a famegmunkálás világába, a népi kismesterségek alapjaiba. A tevékenységek célja a magyarságtudat erősítése, a hagyománytisztelet erősítése, a kézügyesség és finommotorika fejlesztése, valamint a tehetségek kibontakoztatása. Szorosan kapcsolódik az óvodai nevelés célrendszeréhez, kiemelten támogatva a munkajellegű tevékenységek megélését, a néphagyomány átörökítését, valamint a gyermeki érzelemi értelmi és szociális kompetenciáinak fejlesztését. A részvétel önkéntes alapon történik, kizárólag a szülők írásbeli hozzájárulásával és a Gondoskodás Alapítvány támogatásával valósul meg. A program heti rendszerességgel fafaragó műhelyben az óvodapedagógusok bevonásával valósul meg.

A köznevelési intézményekkel alkalom szerint tartjuk a kapcsolatot. A meghirdettet eseményeiken lehetőségeink szerint részt veszünk. Az óvoda védőnőjével egészségügyi munkaterv szerint együttműködünk.

A Pedagógiai Szakszolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálattal a szükséges esetekben gyermekek fejlesztése, védelme érdekében kölcsönösen kommunikálunk. A biztonságos Óvodai program megvalósításában, illetve az Ovi- zsaru program révén a helyi Rendőrkapitányság szakembereivel, Polgárőrséggel partnerségben vagyunk.

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda, Móra Ferenc utcai Óvoda tagintézmény	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, Móra Ferenc utca 2/a	
Csoportok száma:	4 csoport
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	100 fő

Csoportszervezési forma:	azonos életkorú és egy vegyes csoport

Az óvoda történetének rövid bemutatása:

Az óvoda 2018. 09. 01-én nyitotta meg kapuit. A gyereklétszám folyamatos növekedése szükségessé tette az óvodai férőhelyek bővítését, az óvoda épület korszerűsítését. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap által kiírt (TOP-1.4.1-15BK 1-2016-00010) a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda fejlesztése pályázaton elnyert összeg segítségével Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata új épülettel bővítette az óvodai férőhelyek számát. A korábbi épület elbontásra került. Az elmúlt éveket tekintve óvodánk közel 100 %-os kihasználtsággal működik.

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:

A Móra utcai óvoda Kiskunfélegyháza belvárosában található. Az óvoda rendelkezik a XXI. századnak megfelelő technikai és gépészeti megoldásokkal, figyelembe véve az energiaforrások tudatos felhasználását. Az épület felső szintjén találhatóak a kiszolgáló helyiségek, mint öltözők, mosókonyha, szertár, raktár, nevelői szoba, karbantartói helyiség. A földszinten került kialakításra a négy csoportszoba, fejlesztő szoba, tornaterem, tálalókonyha, dolgozói étkező és a mosdók. Az épületre jellemző a természetes fény beengedésére alkalmas üvegfelületek, ami által a helyiségek klimatizálás hiányában nyáron rendkívül felmelegszenek. A csoportok 25 gyermek befogadására alkalmas négyzetméter nagysággal rendelkeznek. A csoportszobák a gyerekek méretének és számának megfelelő berendezési tárgyakkal vannak berendezve. A játékeszközöket tekintve minden korosztály számára megtalálható a tudatosan vásárolt, gyermeki igényeknek és a játék különböző fajtáinak megfelelő eszközök. Minden csoport rendelkezik babaszobával és konyhával, mesekuckóval, zöld sarokkal, építésre alkalmas hellyel. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek neveléséhez és oktatásához rendelkezünk azokkal a mozgás és kognitív fejlesztő eszközökkel, amivel elősegíthetjük optimális fejlődésüket. Minden csoporthoz egy árnyékolóval fedett terasz tartozik. Az udvar egy része fás, árnyas, bokrokkal, sövénnyel szegélyezett. Az udvari játékeszközök telepített, fémből készül játékok, illetve van kettő homokozó is. Az udvari bútorok gyerekméretnek megfelelőek, biztonságosak. Továbbá hat magaságyás került kialakításra, ahol lehetőség nyílik a gyógy- és fűszernövények termesztésére. Madárbarát óvodaként madáritatók és etetők, madárfürdető került kihelyezésre.

Intézményünk rendelkezik különböző informatikai eszközökkel és Wi-fi hálózattal, amit a pedagógusok célszerűségi alapon használnak a pedagógiai munka során.

Nevelői közösség bemutatása:

Az alkalmazotti közösség engedélyezett létszáma 13 fő. Ebből nyolc óvodapedagógusi, öt pedig NOKS álláshely. Az óvodapedagógusok közül többen rendelkeznek szakvizsgával, mint pl.: nyelv és beszédfejlesztő, közoktatásvezető, gyógytestnevelő. Az alapdiplomán kívül ketten gyógypedagógusi végzettségűek is. A továbbképzésen szerzett ismereteket egymással megosztjuk, jellemző a támogató szervezeti és tanulási kultúra. Óvodánkban a szakmai munka összefogása érdekében környezeti munkaközösség működik. Nevelőtestületünkre jellemző, hogy innovatív pedagógiai elveket vallunk, amihez olyan óvodai feltételrendszer kialakítására törekszünk, ahol a gyerekek aktív folyamatban, elsősorban a szabad játék során végezhetik közvetett és közvetlen tevékenységeiket. A gyerekekben fenntartjuk a természetes kíváncsiságukat, belső motiváltságukat. Biztosítjuk az elmélyült, zavartalan gyakorlást a cselekedtetés útján való tapasztalatszerzést, a tevékenységekben megvalósuló tanulást, a fejlődésükhöz szükséges „elég" inger meglétét. Alkalmazzuk az élménypedagógia elemeit. Az IKT eszközöket célszerűségi alapon használjuk munkánk során. Kiemelt hangsúlyt kap az érzelmi intelligencia fejlesztése, a problémahelyzetek önálló megoldása, a konstruktív együttműködés kialakítása, a kooperativitás.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok:

A **környezetünk tevékeny megismertetése** által természetszerető – védő gyermekek nevelése a közös hitvallásunk. Óvodánk a Zöld Óvoda a Madárbarát óvoda és a Biztonságos Óvoda címet viseli. A környezeti nevelés komplex módon áthatja az óvodai élet mindennapjait. Az elért címek megtartásához a kritériumrendszernek megfelelő tevékenységeket végzünk.

Célunk, a természet értékeit felfedező, szerető, környezetre figyelő, védő gyermekek nevelése, a természetes környezetben történő ismeretszerzés lehetőség szerinti biztosítása, a környezettudatosság és fenntarthatósága kialakítása.

Feladatunk a példaértékű természet és környezetvédő magatartás közvetítése útján olyan gyermekek nevelése, akik tisztában vannak környezeti értékeikkel és szívesen gondozzák, védik azokat. Biztosítjuk az ökológiai szemlélet kialakulását, ami a fenntarthatóságot szolgálja.

A **mozgás** áthatja az egész napi tevékenységet, minden lehetőséget kihasználunk a mozgásos tevékenységek végzésére. A mindennapos, szabad játékba ágyazott és szervezett mozgásos játékokon túl, közvetve kötelező, motiváción alapuló, játékos tartalommal átszőtt mozgásos tevékenységeket szervezünk. Célunk, a változatos mozgáslehetőségek biztosításával valósuljon meg a sokoldalú mozgásfejlesztés, az örömteli, játékos, szabad és tervezett mozgás által. A kooperatív mozgásos játékok alkalmazásával fejlődjön a gyermekek szociális érzékenysége, értékrendje, kompetenciája.

Speciális gyakorlatokat is alkalmazunk a testi deformitások prevenciójára (lábstatikai és tartásjavító gyakorlatok).

Mozgásos tevékenységeinket úgy szervezzük, hogy megvalósulhasson a komplex pszichomotoros fejlesztés, a gyermekek teljes személyiségének minden oldalról megtámogatott formálása. Ehhez a Mozgáskotta módszert is felhasználjuk.

Különösen fontosnak tartjuk a szabadban végzett, megfelelő intenzitású szabad és tervezett mozgás biztosítását, a minél nagyobb időintervallumban eltöltött szabad levegőn való tartózkodást.

Külső és belső tereinket úgy rendeztük be, hogy a szabad mozgás lehetőségét minden évszakban és napszakban biztosítsuk, kihasználva a tornaterem és az udvar adta lehetőségeket.

A sajátos nevelési igényű gyermekek igényű rehabilitációs foglalkozásának és fejlesztésének programja:

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációs programja ötvözi a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda nevelési program része , ami figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit. https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztő foglalkozása a Móra Ferenc utcai óvodában történik.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszert és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg, a Megyei Szakértői Bizottság javaslata alapján.

A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitáció fejlesztésének feladatai:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlesztése, testi-, szociális-, értelmi képességek fejlesztése, alakítása,
- az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása,

- speciális terápiák, módszerek alkalmazásával az egyre pontosabb észlelés, figyelem összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődésének segítése,
- a verbális és nonverbális kommunikáció kialakítása,
- a tanulási képességeket meghatározó struktúrák, a mozgásra épülő képességek fejlesztése,
- a differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással sokoldalú képességfejlesztés a hiányosan működő, vagy kevésbé sérült képességek korrekciója valamennyi területein.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- kognitív képességek fejlesztése,
- a szocializáció elindítása, elősegítése,
- a nagymozgások kialakítása, korrigálása,
- egyensúlyérzék fejlesztése,
- manuális készségek fejlesztése,
- beszédindítás, beszédszervek ügyesítése,
- a tanult készségek gyakorlatba való átültetése.

A rehabilitációs foglalkozás formáinak megvalósítása:

Jellegéből adódóan elsősorban a kötelező foglalkozásokat részesítjük előnyben, amit főként egyéni, mikro csoportos illetve csoportos fejlesztéseken keresztül valósítjuk meg. Kiemelt szerep jut a képesség szerinti differenciálásnak, az egyéni fejlesztésnek.

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

Óvodánk Zöld óvoda. A cím elnyerése kötelez minket a fenntarthatóságra nevelés megvalósítására, a példamutató felnőtti, dolgozó magatartásra, a Zöld óvodai kritériumrendszerének megfelelően. Feladatunknak tartjuk a családok érzékenyítését a fenntartható fejlődés megvalósulásához, amit a faliújságokon elhelyezett Zöld hírek, tematikus szülői értekezletek, a témához kapcsolódó családi programok által valósítunk meg.

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

- ✓ **Évszakkörhöz kapcsolódó ünnepek:**
  - Szüret
  - Márton nap
  - Advent
  - Mikulás

- Betlehemi játék – karácsonyvárás
- Farsang
- Március 15-i megemlékezés
- Húsvét
- Gyerekeknek áll a világ – élményhét a nagycsoportosoknak
- Gyereknap a Móra oviban
- Búcsúzó a nagyoktól

✓ **Családokkal közös ünnepek, működő óvodai programok, innovatív törekvések rövid leírása:**

- Fészekrakó délután - a beiratkozást követően a kiscsoportosok befogadásának elősegítése, ismerkedés az óvodával és a leendő óvó nénivel
- Népmese világnapja - néphagyományőrző családi délután
- Autómetes világnap – fenntartható városi közlekedést népszerűsítő családi délután
- Márton nap - néphagyományőrző családi délután, lámpás felvonulás
- Nagymamák délelőttje – karácsonyi készülődés a nagymamákkal
- Egy gyerek egy palánta- virágültető délután az anyukákkal
- Anyák délelőttje – egy délelőtt anyával az oviban
- Apák délelőttje – egy délelőtt apával az oviban
- Búcsúzó a nagycsoportosoktól
- Óvodai kerti parti – alapítványi jótékonysági rendezvény a szülők számára

✓ **Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepek, projektek, hagyományok:**

Zöld jeles napjaink:

- Szeptember 22. – Autómenetes világnap
- Október 4. – Állatok világnapja
- Március 10.- Beporzók világnapja
- Március 22. - Víz világnapja
- Április 22. – Föld világnapja
- Május 10. – Madarak, fák napja

Ünnepeink, hagyományaink megtartása az aktuális nevelési év rendjéhez igazodik, ezáltal megvalósításuk változhat.

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

A családokkal való együttműködés során törekszünk a konstruktív együttműködésre, a kétirányú kommunikáció megvalósítására. Minden csoportot két-két szülő képviseli az óvodai Szülői Közösségben. Az SZK tagokat bevonjuk hatáskörüknek megfelelően a döntések előkészületeibe, véleményüket kikérjük.

A szülőkkel való kapcsolattartás formái:

- szülői értekezletek
- fogadóórák
- zárt csoportos Facebook, messenger
- az óvoda Facebook oldala
- telefonos és elektronikus elérhetőségek használata.

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

A tagintézményünk partnereivel folyamatos kapcsolatot tartunk fent. Az aktuális partneri kapcsolatainkat a munkaterv tartalmazza. Partneri kapcsolatainkat az adott év munkatervében meghatározott programok függvényében felülvizsgáljuk, szükség esetén módosítunk rajta, a kitűzött céljaink elérésének érdekében. Célunk, a kiemelt pedagógiai feladatunknak megfelelő partneri hálózat konstruktív működtetése. Az együttműködésünk érdekében kölcsönös visszajelzéssel, tájékoztatással élünk egymás felé.

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Móravárosi Óvoda	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, Platán utca 14.	
Csoportok száma:	5
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	122
Csoportszervezési forma:	3 osztott és 2 osztatlan életkorú csoport

Az óvoda történetének rövid bemutatása:

Az óvoda 1976-ban épült, eredetileg is óvodának, így minden feltétel adott benne a gyermekek harmonikus neveléséhez. Kezdetben 4 csoport volt, jelenleg 5 óvodai csoport működik, melyből 2 csoport vegyes csoport, 3 csoport osztott életkorú csoport. A csoportok létszáma 20 – 25 fő.

Az intézmény önkormányzati fenntartású, a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda vezetése alá tartozik, melynek székhelye Kiskunfélegyháza, Mezősi Károly utca 2. szám alatt található.

Az óvodánk kertvárosi övezetbe épült, hatalmas udvarral, rengeteg fával, örökzölddel és cserjével rendelkezik, így a környéken lakó családok körében nagy népszerűségnek örvend. A mi óvodánk is, mint a városunk valamennyi óvodája a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai programja alapján dolgozik, de ezen belül minden óvoda saját nevelési gyakorlata szerint működik.

Szemléletegyesítő elveink, célkitűzéseink, feladataink, összeegyeztetve kerülnek megfogalmazásra. Csak olyan célokat, elveket fogalmazunk meg, melyek koherensek az Országos Alapprogram és a helyi közoktatási koncepció céljaival, megfelelnek a törvényi elvárásoknak, figyelembe veszi Magyarország Alaptörvényének értékeit. A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda küldetése, hogy Kiskunfélegyháza város és vonzáskörzetének, 3-7 éves korú gyermekeinek óvodai ellátását biztosítsa. Ezt a feladatát a pedagógusok szakmai, módszertani tudásuk legmagasabb színvonalán kívánja teljesíteni. A társadalmi elvárásoknak megfelelően alapelvünk, hogy olyan viselkedési jellemzőket és ismereteket alapozzunk meg gyermekeinkben, amelyek a demokratikus jogállamban biztosítják a későbbi stabil, egészséges életvezetést, a mindenkori társadalmi elvárásokhoz történő alkalmazkodás képességét.

A munkarendet éves munkaterv tartalmazza, majd tudatos tervezőmunka után kerül kidolgozásra a hetirend és a napirend. Óvodánk legfőbb dokumentumai az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, az SZMSZ, az óvoda Pedagógiai Programja, az Alapító Okirat, a Házirend, a Munkaterv, Továbbképzési terv, Kréta Szabályzat.

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:

Az intézményünk a tárgyi feltételeket tekintve felszereltnek mondható, de a csoportszobák, folyosók folyamatos felújításra szorulnak. Az épület helyiségei gyermekbarátok, alacsony bútorok, mosdók, fogasok. A bútorok rendeltetésszerűen vannak elhelyezve, különböző tevékenységi sarkok vannak kialakítva. A játszóeszközök biztonságos tárolókban a gyermekek számára könnyen elérhetőek. A játszóeszközök változatosak és a gyermekek életkorának megfelelőek. A neveléshez, oktatáshoz valamennyi szükséges eszköz rendelkezésünkre áll, a digitális eszköztárunk, ami bővítésre szorul. Az udvarunkon található játékok nagy része leselejtezésre került, így a játék parkunkat is folyamatosan bővíteni kell. Az óvodánkban van fejlesztő szoba, tornaterem, a folyosói előterünk (aula) az ünnepeink megtartásának a helyszínéül szolgál. Az arborétum nagyságú udvarunk, az óvodánk vonzó helyszíne a nyári programjainknak. Az udvarunk hatalmas, sok – sok növénnyel, de a fenyők miatt a fű nem marad

meg, szükséges a fák lombhullató fára cserélése, füvesítés és öntözőrendszer kiépítése. A fűtésünk már korszerűtlen, nehezen szabályozható. A levegőnk, ivóvizünk tiszta. Az óvoda energia pótlását napelem is biztosítja

Nevelői közösség bemutatása:

Az óvoda jelenleg 118, (jövőre 120) 3 – 7 éves korú gyermek óvodai ellátását biztosítja. Az óvodánkban pedagógus munkakörben 8 óvónő 3 pedagógiai asszisztens és 6 nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkatárs (dajka) dolgozik összehangolva és a gyermekek érdekeit szem előtt tartva.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok:

Szakmai irányultságunk jellemzői

Külső világ tevékeny megismerése – kiemelkedő terület

Természetközeli, **környezettudatos nevelés**re való kiemelt törekvés jellemzi az óvodánkat, ennek érdekében önképzéseken, szakmai együttműködésen veszünk részt. 2026. szeptember 01. napjától szakmai munkaközösséget hozunk létre. A környezeti tevékenységek által természetszerető, természetvédő gyerekek nevelése a célunk. Az óvodáskorú gyerekek nyitottak a természeti környezet szépségére, az új ismeretekre, így ez az időszak kiváló lehetőség a természet iránti tisztelet, szeretet és felelősségtudat kialakítására. Feladatunk a példaértékű természet és környezetvédő magatartás útján olyan gyermekek nevelése, akik tisztában vannak a környezeti értékeikkel és szívesen gondozzák, védik azokat. A külső világ tevékeny megismerésén keresztül a helyi, szűkebb és tágabb természeti, társadalmi és tárgyi környezet megfigyelését, megismerését, tapasztalatok szerzését, helyi hagyományok ápolását szorgalmazzuk. Célunk a környezettudatos szemlélet kialakítása mellett, a környezetért való felelősség felkeltése. Vigyázás a növényekre, állatokra, vízre, levegőre. Az újrahasznosítás, energiatakarékosság, vízvédelem, szelektív hulladék gyűjtés megismertetése a gyerekekkel fontos célkitűzésünk. Madárbarát Óvoda címmel rendelkezve, madaraink óvása, gondozása, etetése, itatása valamennyiünk közös feladata.

Legfőbb nevelési elveink:

- élményalapú tanulás
- pozitív mintaadás
- rendszeresség és következetesség
- játékosság

Témafeldolgozási lehetőségeink:

- természetvédelmi tárgyú versek, mesék
- projektek
- természetsarkok
- ökológiai szemléletformálás, fenntarthatóságra nevelés
- egészséges életmódra nevelés
- szelektív hulladégyűjtés
- veszélyes hulladék gyűjtése (elem)
- virágos kertek, komposztálók, magas ágyások, rovarhotelek, madáretetők, madárodúk, madáritatók, esővízgyűjtő létrehozása
- zöld jeles napok
- családokkal való közös program, növények ültetése, környezettudatos nevelés kiterjesztése az otthoni környezetre.

Zöld jeles napjaink:

- Takarítás világnapja
- Állatok világnapja
- Megújuló energiaforrások napja
- Víz világnapja
- Erdők világnapja
- Föld napja
- Madarak és fák napja
- Méhek világnapja

<u>Mozgás</u> – kiemelkedő terület

Mozgás áthatja az egész napi tevékenységeinket, minden lehetőséget kihasználunk a mozgásos tevékenységek végzésére. Célunk a változatos mozgáslehetőségek biztosítása (csoportszoba, folyosó, tornaterem, udvar, Platán iskola), sokoldalú mozgásfejlesztés, alapmozgásformák kialakítása mellett speciális gyakorlatok végzése. A mozgástevékenységeket úgy szervezzük, hogy megvalósulhasson a komplex pszichomotoros fejlesztés, a gyermekek teljes személyiségének minden oldalról támogatott formálása. Nagy hangsúlyt fektetünk a testséma kialakítására, fejlesztésére, térérzék, téri tájékozódás formálására. Sportorientált óvoda (óvodai futóversenyek, ovi olimpia, városi sport rendezvények, Bozsik program) révén rendszeres testmozgásra életmódra helyezzük a hangsúlyt.

Alapelveink:

- örömteli, játékos forma
- életkornak megfelelő nehézségű feladat
- sokszínűség és változatosság
- fokozatos nehézségre épülő tanulási egységek
- biztonságos környezet

Mozgásos nevelésünk célja:

- testi fejlődés elősegítése
- egészségmegőrzés
- szociális képességek fejlesztése
- érzelmi és kognitív képességek fejlesztése

Módszereink és szervezési formáink:

- szabadjáték
- csoportos tornagyakorlat
- tematikus mozgásprojekt
- udvari mozgás
- zenei mozgás

<u>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</u> – kiemelt terület

Célunk a gyermekek esztétikai – művészeti tudatosságának és kifejezőkészségének fejlesztése, érzelmek feldolgozása, kommunikálása nem verbális eszközökkel.

Támogatott fejlődési területek:

- értelmi fejlődés
- érzelmi fejlődés, színérzék, formaérzék fejlesztése
- kitartás, önállóság, feladattudat alakítása
- motorikus fejlődés (finommotorika, szem – kéz koordinációjának és térérzékelésnek a fejlesztése)
- változatos technikák megismertetése (rajzolás, festés, nyomdázás, vegyes technikák, kaparás, dörzsölés, gyurmanyomat)
- szociális fejlődés

Ezek érdekében igyekszünk minél inspirálóbb környezet kialakítani, egyéni képességeknek megfelelően segítséget nyújtani, pozitív visszajelzéssel dícsérni az erőfeszítéseket, alkotás örömét elősegíteni (nem az esztétikai eredményt hangsúlyozni), témákat felvetni, de a szabad alkotás lehetőségét meghagyni.

A gyerekeknek biztosítjuk egész nap a szabad rajzolás lehetőségét, változatosa eszközöket bocsátunk rendelkezésükre, alkotásaikat a csoportszobák előtt kiállítjuk. Egy – egy projekt alkalmával az aulában mini galériát állítunk fel és az óvoda valamennyi gyermekének munkáit paravánokon tekintheti meg a szülők. Részt veszünk az iskolák, cégek, hivatalos szervek által szervezett rajzpályázatokon.

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés

Az **anyanyelvi nevelés** kiemelkedően fontos része a nevelőmunkánknak. Tudatosan és következetesen igyekszünk támogatni a gyermekek nyelvi fejlődését. Célunk a gyermekek beszédkedvének a felkeltése, fenntartása, beszédük tisztaságának, helyességének, érthetőségének kialakítása, szókincsük gazdagítása, kifejezőkészségük fejlesztése, a beszéd és gondolkodás összhangjának kialakítása, kommunikációs helyzetekben való helyes viselkedés elsajátítása. Ennek érdekében modellként szolgálunk a helyes beszédhez, észrevétlenül javítjuk a helytelen beszédformákat, türelemmel, empátiával hallgatjuk a gyerekeket, egyéni és csoportos fejlesztéseket végzünk, együttműködünk a logopédusokkal.

Általunk támogatott fejlődési területek:

- szókincs
- mondatalkotás
- kommunikációs képesség
- artikulációs készség
- szövegértés és szövegalkotás

Módszereink, eszközeink:

- mese, vers, bábozás
- mondókák, találós kérdések
- beszélgető körök
- játék helyzetek
- nyelvi játékok
- projektek (Népmese világnap)

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az ének – zenei nevelés fontossága az óvodánkban nem csak abban rejlik, hogy a zenei készségeket fejlesszük, hanem érzelmi, szociális, beszéd – és mozgásfejlődést is szeretnénk előmozdítani. Ennek érdekében igyekszünk változatos zenei élményt nyújtani (mindennapi ének, zenés, interaktív műsorok, zeneiskolai előadások)

Célunk:

- zenei hallás, ritmusérzék, dallamérzék fejlesztése
- éneklés, közös éneklés örömének megtapasztalása
- néphagyományok ápolása népi gyermekjátékokkal
- közösségi érzés fejlesztése

Fejlesztési területek:

- zenei hallás fejlesztése
- ritmusérzék fejlesztése
- éneklési készség fejlesztése
- mozgással egybekötött ének élményének átélése

Mindezek érdekében a gyermekeknek mindennap éneklünk, tematikus dalcsokrokat állítunk össze heti témákhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó dalokat éneklünk, altatókkal nyugtatunk alvás időben, amikor tehetjük zenét hallgatunk, ritmikus táncmozdulatokat végzünk zenére.

Matematikai tartalmú tapasztalatok

Célunk, hogy a gyermekek játékosan ismerkedjenek a matematika alapjaival. Ez nem formális tanítást jelent számunkra, hanem olyan élmények biztosítását, mely fejleszti a logikai gondolkodást, a megfigyelőkészséget, a rendszerezést, a mennyiségi észlelést, valamint a térbeli és időbeli tájékozódást.

Lehetőségeink tapasztalatszerzés területén:

- számlálás, mennyiségek felismerése
- halmazalkotás, osztályozás,
- térbeli, időbeli tájékozódás
- formák, mintázatok felismerése
- mérések
- logikai gondolkodás fejlesztése

Alapelveink:

- játékosság, élményszerűség
- cselekvésen és tapasztalaton alapuló tanulás
- élethelyzetekbe ágyazott feladatok
- egyéni fejlettséghez igazodó támogatás

Munkánk során arra törekszünk, hogy a gyermekek tapasztalati úton tanuljanak, tiszteletbe tartva az egyénifejlődési ütemüket. A tanulás számukra legyen játékos és örömteli, nem elméleti

tudást akarunk átadni, hanem cselekvésbe ágyazottan fejleszteni őket. A matematikai tartalmakat minél integráltabban igyekszünk megjeleníteni (mozgás, mese, zene).

A gyermekeink a tanköteles korukat megelőző évben, naponta 45 perces időkeretben, differenciált, egyéni terhelhetőséghez igazodva, iskolaelőkészítő, fejlesztő tevékenységekben vesznek részt.

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata azt jelenti az óvodánkban, hogy mi is hozzájárulunk egy felelős és empatikus jövő generációjának a neveléséhez.

Megvalósításának lehetőségei az óvodánkban:

- Egészség és jólét biztosítása (mozgás, egészséges táplálkozás)
- Lelki egészség támogatása, biztonságos, szeretetteljes légkör kialakítása
- Fenntarthatósági témák bevezetése pl. zöld napok, környezetvédelmi projektek
- Megfelelő higiéniai szokások kialakítása
- Kézmosás, vízhasználat tudatosítása
- Újrahasznosítás, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés
- Felesleges pazarlás elkerülésének tudatosítása
- Környezeti értékek megóvása, kirándulások
- Madáretetés, növénygondozás
- Szülők bevonása, közösségi programok (növényültetési)

Módszerek, eszközök:

- projektpedagógia
- mesék, történetek
- környezeti nevelés
- szokás és normarendszer kialakítása pl. fény lekapcsolása, vízcsap elzárása

Célunk, hogy a gyermekinkben kialakuljon a természet iránti tisztelet, a környezettudatos magatartás, az egészséges életmód és a társadalmi felelősségérzet alapja

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

- ✓ **Évszakkörhöz kapcsolódó ünnepek:**
- Újév

- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Föld napja
- Anyák napja
- Apák napja
- Nagymama nap
- Madarak és fák napja
- Gyereknap
- Évzáró, ballagás
- Állatok világnapja
- Márton nap
- Advent, karácsony

✓ **<u>Családokkal közös ünnepek, működő óvodai programok, innovatív törekvések:</u>**

- Márton nap
- Anyák napja
- Apák napja
- Nagymama nap
- Családi nap
- Évzáró, ballagás

✓ **<u>Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepek, projektek, hagyományok:</u>**

- Népmese világnapja
- Takarítás világnapja
- Zene világnapja
- Állatok világnapja
- Tök jó nap az óvodában
- Márton nap
- Mikulás
- Karácsony
- Téli olimpia
- Megújuló energiaforrások napja

- Farsang
- Márc. 15.
- Víz világnapja
- Boldogság világnapja
- Erdők világnapja
- Húsvét
- Föld napja
- Anyák napja
- Apák napja
- Nagymama nap
- Madarak és fák napja
- Gyereknap
- Évzáró, ballagás

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

A családokkal való együttműködés kulcs fontosságú a gyermekek harmonikus fejlődése, biztonságérzete és a nevelési célok elérése érdekében. Az óvoda és a család partneri kapcsolata lehetővé teszi, hogy a gyermekek nevelése egységes elvek mentén történjen, támogatva ezzel a szociális, érzelmi és értelmi fejlődést.

Formái az óvodában:

- szülői értekezlet
- egyéni beszélgetések pl. gyermek fejlődéséről
- fogadó óra
- beszoktatás
- projektek záró napja pl. Márton napi lámpás felvonulás
- ünnepségek: pl. anyák napja, apák napja
- családi programok pl. családi nap
- kézműves délelőtt, délután pl. karácsonyi ajándék készítés
- digitális kapcsolat tartás pl. messenger, facebook

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

Az **óvodai kapcsolatok** ápolása kulcsfontosságú része a nevelő munkánknak. Ez több szinten valósul meg intézményünkben és a sikeres működésünkhöz elengedhetetlen. A legfontosabb

színtér a gyerekekkel való bizalmi kapcsolat kialakítása, mely magába foglalja az egyéni odafigyelést és pozitív megerősítést is. Fontosnak tartjuk a szülőkkel való nyílt, őszinte kommunikációt, partnerség kialakulását, ennek érdekében közös programokat szervezünk: kirándulás, projekt zárónap, családi nap, bál, kerti party. Fontos számunkra a csapatmunka és együttműködés érdekében a munkatársak közötti jó kapcsolat kialakítása is. Az intézményen belüli ilyen kapcsolatok a vezetőség, óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, egyéb dolgozók egymás közötti kapcsolatai. A kölcsönös tisztelet és információ áramlás, ami kiemelkedő szempont számunkra.

Együttműködésünk fő pillérei:

- figyelem
- empátia
- tisztelet
- folyamatos kommunikáció
- közösségi életben való aktív részvétel
- szakmai nyitottság és együttműködés

Együttműködés színterei:

Platán utcai Általános Iskola: hivatalos, szakmai kapcsolat, az együttműködés, kapcsolattartás, alkalomszerűen történik.

Bács – Kiskun Megyei Pedagógiai szakszolgálat: hivatalos, szakmai kapcsolat, szükség szerint, probléma, esemény kapcsán, alkalomszerűen az együttműködés, kapcsolattartás.

KAPOCS Szociális és gyermekvédelmi Intézmény: hivatalos, szakmai kapcsolat, szükség szerint, probléma, esemény kapcsán, alkalomszerűen az együttműködés, kapcsolattartás.

Kiskun Múzeum: szakmai együttműködés, a kapcsolattartás, alkalomszerűen történik.

Gyermek fogászat Dr. Földeáki és Társa Fogászati Szolgáltató Kft.: félévente, szakorvosi ellátás keretében.

Móra Ferenc Művelődési Központ: az együttműködés, a kapcsolattartás, alkalomszerűen történik.

Petőfi Sándor Városi Könyvtár: az együttműködés, a kapcsolattartás, alkalomszerűen történik.

Védőnői Szolgálat: havonta és szükség szerint, probléma kapcsán történő együttműködés.

Tagóvodákkal való eseti kapcsolat: szükség szerinti kapcsolat tartás, szakmai együttműködés keretében.

Balázs Árpád Alapfokú Művészeti Iskola: szakmai együttműködés, a kapcsolattartás, alkalomszerűen történik.

Szülők: naponta és szülői értekezlet, fogadó óra keretében, szakmai és közösségi együttműködés céljából.
Családok: projektek zárásaként, családi nap, bál, kerti parti rendezvényei kapcsán, közösségépítő céllal.
Fenntartó, önkormányzat: hivatalos, szakmai kapcsolat, az együttműködés, kapcsolattartás, rendszeresen az óvoda mindennapi működéséhez szükséges keretekben történik.
Nevelőszülői hálózat: hivatalos, szakmai kapcsolat, szükség szerint, probléma, esemény kapcsán, alkalomszerűen az együttműködés, kapcsolattartás.
Csanyi úti bölcsöde: a szakmai együttműködést a jövőben szeretnénk kialakítani a bölcsödével.
Kiskunfélegyházi Sarlós Boldogasszony templom – Ótemplom: szakmai együttműködés, hetente hitoktatás az óvodában.

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Nagyszőlő úti Óvoda	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, X.körzet 95.	
Csoportok száma:	2
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	45
Csoportszervezési forma:	vegyes életkorú

Az óvoda történetének rövid bemutatása: A Nagyszőlő úti Óvoda a várostól 5 km-re, külterületen található tagintézmény.
A Nagyszőlő úti Óvoda egy épületben működő 2 csoportos intézmény.
1984. szeptember 23-án került sor az óvoda bővítésére.
Ezt megelőzően az épületben a Nagyszőlő úti Iskola és egy szolgálati lakás működött.
Minden csoporthoz 1 mosdó és 1 öltöző helyiség tartozik.
Az óvodában van egy melegítő konyha és egy mosókonyha, pince, felnőtt öltöző is.
A csoportszobák tágasak, 23-24 gyermek nevelésének megfelelő helyet biztosítanak.
Udvara parkosított, homokozóval, babaházzal, fa játékokkal, csúszdával, mászókával, libikókákkal, fás, bokros területekkel, gumitéglás burkolattal rendelkezik és egyéb fejlesztő eszközök biztosítják a gyermekek mozgásfejlődését és változatos játékát.

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:
Külterületi elhelyezkedés.

Csoportszobák felszereltsége megfelelő, játékeszközök mennyisége , minősége, berendezési tárgyak gyermekeknek megfelelő méretű . Élő növények, természetes anyagból készült dekorációk, természetsarok, kuckók, terrárium, udvari játékkészlet-mászókák, homokozók, mozgásfejlesztő eszközök.

Fedett, árnyékos, napos, füves részek, fák, madárkert, odúk, itatók, térburkolattal és gumilappal borított udvarrészek, bokrok, fák, árnyékolási lehetőségek, energia hatékonyság-napelemek, tágas csoportszobák, csoportoknak külön mosdó, magaságyások, kerti tevékenységekhez szükséges eszközök, zenei hangszerkészletek.

Informatikai neszközökkel való ellátottság, wifi hozzáférés. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek neveléséhez, oktatásához szükséges tárgyi eszközök megléte. Nyugalmat, biztonságot sugárzó csoportszobák teszik lehetővé a gyermekek megfelelő fejlesztését.

Nevelői közösség bemutatása: Csoportonként 2 szakképzett óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel, heti váltásban.

Az óvónők együtt terveznek, összehangoltan dolgoznak, a feladatokat megosztva végzik. Pedagógiai elveiket és a nevelési gyakorlatukat egyeztetik.

A nevelő munkát segítő dajkák dajkaképzőt végzett dolgozók, akik segítenek az óvónőknek a gondozási feladatok ellátásában.

Óvodánkban dolgozó kollégák gyermekszerető, munkájukat hivatástudattal végző emberek.

A mindennapi nevelőmunkát segítő felnőttek száma, képzettsége, szakvizsga. Szakmai irányultság főbb jellemzői: Környezeti nevelésre való kiemelt törekvés, önképzés, szakmai együttműködés, szakmai munkaközösségek, innovatív törekvések, jó gyakorlatok, tehetséggondozás. Esélyegyenlőség, hátrányok csökkentése.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás jellemzői: projektek, témahetek, élmények, Továbbképzéseken való részvétel.

Támogató szervezeti és tanulási kultúra, tagintézményen belüli együttműködések, tagintézményen belüli tudásmegosztás.

Digitális technológia alkalmazása, IKT eszközök használata.

Az intézmény lehetőséget teremt az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra, a munkatársak javaslataikkal segítik a fejlesztést.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok:

- Néphagyomány ápolás - Jeles napok
- Tehetséggondozás
- Élményalapú, játékba épített komplex tevékenységszervezés
- Óvoda-család újszerű együttműködés, bevontság, családpedagógia -(családi, helyi gazdaköri, városi, intézményi)
- Verselés, mesélés és anyanyelvi nevelés
- Mozgás
- Bozsik program, Sportnapok, Családi napok
- Egészséges életmódra nevelés (Egészséghét, Kirándulások, séták az egészséges életvitel megalapozásáért")
- Környezettudatos nevelés
- Kompetencia alapú nevelés
- Környezeti nevelés - Környezetvédelem
- Környezettudatos nevelés (Környezetvédelem, értékorientált, erkölcsi, közösségi nevelés.
- Egyetemes értékek beemelése, közvetítése a mindennapjainkban, helyi értékek, hagyományok közvetítése, Hagyományápolás, idősek tiszteletére nevelés.
- Környezettudatos nevelés (környezetvédelem, értékorientált, erkölcsi, közösségi nevelés)
- Külső világ tevékeny megismerése - Környezettudatos nevelés
- Komplex személyiség fejlesztés a mesén keresztül
- Néphagyomány ápolás - Jeles napok - népi kézműves, csoportközi foglalkozások
- Tehetséggondozás- Zenei területen
- Tehetséggondozás – vizuális területen -tánc területén-mozgás területén-lelki egészségnevelés területén.
- Család-óvoda kapcsolata: szülőkkel való közös tevékenységek ,kirándulások, nyílt napok, közös Mikulás, Karácsonyváró, Gyermeknapok a Gazdakörökben, Évzáró, Szüreti felvonuláson való közös részvétel.
- Néphagyományok ápolása
- Élményorientált projektalapú játékba ágyazott tevékenységszervezés

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

Egy olyan életmódszervezést választottunk helyi nevelési sajátosságunk alapjául, amely adottságainkra, szokásainkra, eddigi értékeinkre építve az egészségre nevelés feladatainak megvalósítását tartja legfontosabb feladatának.

Pedagógiai szemléletünkben kiemelt szerepe van, a **környezettudatos magatartás kialakításának és a mozgásnak.**

Az egészségmegőrzésre koncentrálva fogalmaztuk meg sajátos feladatainkat, ezért az egészséges életmód kialakítására, a testi, lelki, szellemi egészség megszerzésére, megőrzésére neveljük a gyermekeket.

Óvodáinkban a tevékenységek folyamatos gyakorlásán keresztül kiemelt szerepet kap

- a **m**ozgásfejlesztés,
- az **a**nyanyelvi nevelés,
- a **k**örnyezet megismerésére nevelés,
- a **k**apcsolatok alakítása, ápolása

Alapvető feladatunknak tekintjük a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítését, amely biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését, valamint azt a későbbi lehetőséget, hogy a mindennapi élet alternatívái közül a számára legegészségesebbet válassza.

Segítjük az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Egészségnevelésünk a testi egészség, a lelki egészség és a szellemi egészség területein valósulnak meg, amelyek egymással szorosan, számos formában összefonódnak.

Az egészség fenntartása nem spontán folyamat, hanem tudatos tevékenységet igényel. Gyermekkorban alakulnak ki a későbbi életüket meghatározó szokások, viselkedések.

Szorosan együttműködünk a családdal, mert fontos a számunkra, hogy a szülők érezzék a gyermekük jó helyen, biztonságban van.

A képességfejlesztés kiemelt figyelmet kap gyakorlatunkban. Fontosnak tartjuk a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazni képes tudást középpontba helyezzük, megalapozzuk az egész életen át tartó tanulást, és képessé tesszük gyermekeinket életcéljaik megvalósítására, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra.

A tanulásszervezésben elsősorban a kötetlenség dominál. Heti 1 alkalommal a mozgást kötelező elemként szervezzük, illetve alkalmanként a matematikai tartalmú tapasztalatok szerzését és az ének-zene, énekes játékot, gyermektáncot nagycsoportban. Mindig a téma

határozza meg tevékenységeink szervezeti keretét, amelyet a csoport óvónője dönt el. Óvodapedagógusainknak módszertani szabadságot biztosítunk. Tematikus terveinkben, a napi tevékenységek megszervezésében a komplexitásra törekszünk. Projekteket készítünk, s ez határozza meg heti ütemtervünket.

Nagy hangsúlyt fektetünk a kapcsolattartásra, ezen belül is a szülőkkel való jó kapcsolatra. Ennek elmélyítését szolgálja óvodánkban ,az év folyamán egy alkalommal Jótékonysági bált szervezünk, ,nyílt napokat, családi napokat tartunk,

alkalmanként szülőkkel kirándulásokon,

Szüreti felvonuláson,

Gyermeknapon,

Idősek karácsonyán,

helyi Gazdakör szervezésében különféle rendezvényeken , Gazdaköri Mikuláson veszünk részt.

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

Évszakkörhöz kapcsolódó ünnepek: Szüreti felvonulás és táncos fellépés

Állatok Világnapi kirándulás

Márton nap megünneplése és Jótékonysági bál a szülőkkel

Advent gyertyagyújtás

Gazdaköri mikulás

Óvodai mikulás

Idősek karácsonya a gazdakörben-fellépés

Karácsonyváró játékos óvodai délelőtt-nyílt nap

Farsang

Nőnap az óvodában

Nemzeti ünnep alkalmából látogatás a Petőfi szoborhoz,könytárba,múzeumba.

Víz világnapja

Tréfálkozó nap

Tojásfa állítása az udvaron

Locsolkodás

Föld napja

Anyák napja

Madarak fák napi kirándulás

Gyermeknap az óvodában

Bozsik fesztivál

Gyermeknap a gazdakörben

Ballagás-Évzáró

Családokkal közös ünnepek, működő óvodai programok, innovatív törekvések rövid leírása: Jótékonysági bált szervezünk,,

alkalmanként szülőkkel kirándulásokon,

Szüreti felvonuláson,

Gyermeknapon,

Idősek karácsonyán,

helyi Gazdakör szervezésében különféle rendezvényeken ,

Gazdaköri Mikuláson veszünk részt.

Évente kétszer nyílt napot tartunk számukra.

Tanévzáró rendezvényünkre is várjuk a családokat.

Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepek, projektek, hagyományok:

Szüreti felvonulás és táncos fellépés

Állatok Világnapi kirándulás

Márton nap megünneplése és Jótékonysági bál a szülőkkel

Advent gyertyagyújtás

Gazdaköri mikulás

Óvodai mikulás

Idősek karácsonya a gazdakörben-fellépés

Karácsonyváró játékos óvodai délelőtt-nyílt nap

arsang

Bozsik edzések

Nőnap az óvodában

Nemzeti ünnep alkalmából látogatás a Petőfi szoborhoz,könytárba,múzeumba.

Víz világnapja

Tréfálkozó nap

Tojásfa állítása az udvaron

Óvodabál

Locsolkodás

Föld napja

Anyák napja

Madarak fák napi kirándulás

Gyermeknap az óvodában

Bozsik fesztivál

Gyermeknap a gazdakörben

Ballagás-Évzáró

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

Nagy hangsúlyt fektetünk a kapcsolattartásra, ezen belül is a szülőkkel való jó kapcsolatra. Ennek elmélyítését szolgálja ,hogy az év folyamán egy alkalommal Jótékonysági bált szervezünk,, nyílt napokat, családi napokat tartunk,

alkalmanként szülőkkel kirándulásokon,

Szüreti felvonuláson,

Gyermeknapon,

Idősek karácsonyán,

helyi Gazdakör szervezésében különféle rendezvényeken ,

Gazdaköri Mikuláson veszünk részt.

A tagintézményünk közösségépítő tevékenységet folytat.

Az óvoda nyitott, befogadó, elfogadó a mássággal szemben. Csoportonként 3-4 fő roma származású gyermekeinket integráltan neveljük.

Szülői közösséggel való kapcsolattartás formái:

Szülői értekezletek, fogadó órák, online kapcsolattartás, közös programok, személyes beszélgetések, óvodai facebook csoport, messenger, email.

Szk-s vezetőkkel való folyamatos kapcsolattartás.

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

Óvodák, művelődési intézmények, egészségügyi intézmények, egyéb szakmai szolgáltatók.

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata.

Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvodák

Kiskunfélegyházi Általános Iskolák

Bölcsödék

Haleszi ill. Nagyszőlő úti Gazdakörök

Területünk önkormányzati képviselője: Ván Jenő

Haleszi Gazdakör Elnöke: Rádi András

Kapocs gyermekjóléti szolgálat.

Pedagógiai Szakszolgálat.

Városi Könyvtár, Múzeum, Mozi. Védőnői szolgálat

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Százszorszép Óvoda	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, Darvas tér 11.	
Csoportok száma:	7
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	171
Csoportszervezési forma:	azonos életkorú

Az óvoda történetének rövid bemutatása:

Az intézményünk 1981. február 9-én nyitotta meg a kapuit. Barátságos, hangulatos, kétszintes épület, melyet csodálatos zöld övezet vesz körül. Hét csoport fogadja az óvodába érkező gyerekeket, 2 kiscsoport, 2 középső és 3 nagycsoport. Az intézmény 171 férőhellyel rendelkezik. Alakulásakor az óvoda és az iskola közös igazgatóság alá tartozott. 1991-től önálló intézménnyé vált. Az 1996/1997-es tanévben, a város óvodáiban újabb szervezeti összevonás történt, a mi óvodánkhoz kapcsolták a Bankfalui Óvodát. 2007-től az Önkormányzati fenntartású óvodák egy vezetés alá kerültek és azóta is így működnek. Tagintézményünk neve: Százszorszép Óvoda, Kiskunfélegyháza, Darvas tér 11.

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:

Komplex Oktatási Centrum része az intézmény, mely a Petőfi lakótelepen a Darvas Iskola és a Darvas téri bölcsőde között helyezkedik el. A Százszorszép Óvoda esztétikus, szép környezetben található. Szeretetteljes, biztonságot adó, érzelmekben gazdag, sokoldalú, változatos, tartalmas tevékenységeket biztosít gyermekeknek.

Az óvoda földszinti részén 4 csoportszoba található, kis és középső korosztály számára, az emeleti részen 3 nagycsoport működik. A két aula jó lehetőséget biztosít a gyermekek mindennapos mozgásos tevékenységeihez. Nagyon sok és változatos mozgásfejlesztő tornaeszköz áll a pedagógusok és gyermekek rendelkezésére, mint pl.: beltéri mászófal, Slackline hevederes egyensúlyozó, melyek kiválóan fejlesztik a szem- kéz-láb koordinációt, egyensúlyérzéket, és az állóképességet. A jobb-bal agyféltekét összehangoló matató fal a percepció fejlesztésre is számos lehetőséget nyújt.

A korszerű informatikai eszközök nagymértékben segítik a pedagógusok szakmai tevékenységét, valamint a vezetők irodai munkáját. A gyerekek számára a kor igényeihez

igazított médiaszoba biztosítja a digitális kompetenciák fejlesztését, ötvözve a régmúlt médiaeszközeivel.

A tágas udvar, nagy fákkal, cserjékkel, kiskertekkel, uniós szabványnak megfelelő komplex játékeszközökkel biztosítja a gyermekek szabadjátékát. A zenélő kerítés lehetőséget ad a zenei fejlesztésére a szabadban is. Minden csoportnak önálló játszórésze van, a gyermekek életkorához igazítva. A zenélő kerítés, a kültéri mászófal, a sportudvar, a bogárhotel, a függőkert és magaságyások színesítik az intézmény udvarát. Az épületben található sószoba használata mindenki számára elérhető. Az emeleti csoportszobák klímaberendezéssel felszereltek.

Nevelői közösség bemutatása:

Tagintézményünkben egy igazgatóhelyettes, és egy tagintézmény vezető látja el az intézményhez kapcsolódó szakmai és adminisztratív feladatokat. A csoportokba 14 óvodapedagógus biztosítja nevelő-oktató munkát, 1 pedagógiai asszisztens, és 9 fő dajka segíti az intézmény feladataink ellátását, valamint 1 kollega karbantartói teendőket lát el. Minden csoportban jól képzett óvodapedagógus dolgozik, szakképzett dajkák segítségével gondoskodnak arról, hogy óvodásaink személyisége egészségesen, harmonikusan fejlődjön. Az intézmény minden dolgozója rendelkezik az aktuális törvényi és rendeleti előírásoknak megfelelő szakképzettséggel, képesítéssel.

Az óvodapedagógusok nagy gyermekszeretettel, empátiával, igényes szakmai tudatossággal végzik nevelőmunkájukat. A nevelőtestületünk által elfogadott legfontosabb értékek: gyermekközpontúság, biztonságos, nyugodt, barátságos légkör, gazdag érzelmi töltés, környezettudatos magatartás, néphagyományok ápolása, megfelelő kommunikációs képességekkel rendelkező gyermekek nevelése. Fontos az intézmény számára az egyediség és a másság elfogadásának képessége a gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok: (minimum 5-maximum 7 terület felsorolása. Ezek csak ajánlások. Bármi ide írható, ami hozzáadott értékként megjelenik a tagintézmény pedagógiai munkájában.)

„ A legtöbb, ami gyermekeinknek adhatunk:

Gyökerek és szárnyak”

„Százszorszép Óvoda” már nevünk is kifejezi hitvallásunkat, hiszen a természet és a szépség szeretete, a derű kifejezője, a gyermekek szeretetének, a felhőtlen, boldog gyermekkornak a szimbóluma. A nevelés valamennyi területét fontosnak tartjuk. Az egészséges életmódra

nevelés, a környezet tevékeny megismerése, megszerettetése, a környezettudatos magatartás megalapozása mindennapos nevelésünk része. A gyermekek harmonikus fejlődésének érdekében kiemelt szerepe van az érzelmi nevelésnek, befogadó nevelésnek valamint a mozgásfejlesztésnek. A játékba integrált tanulás során a szociokulturális hátrányok leküzdésére törekszünk, mert környezetünkben igen sok a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Kiemelt célunk, a kimagasló képességű gyermekek tehetséggondozása, mely igen körültekintő munkát igényel. Nagy odafigyeléssel próbáljuk a kicsinyek tehetségét kibontakoztatni, alkotó kedvüket ébren tartani, képességeiket csiszolni. Önállóan gondolkodó, érdeklődő, elmélyült tevékenységre képes gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bátran, bizalommal fejezik ki érzéseiket, gondolataikat, fogékonyak a szépre és a jóra, szeretik és védik környezetüket.

Programunk a néphagyományok és az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek mentén tervezi a gyermekek tevékenységeit. A szülőkkel, nagyszülőkkel, családdal közösen készülődünk a nagyobb eseményekre, ezzel is teljesebbé, izgalmasabbá, örömtelibbé téve az ünnepeket.

Óvodánk innovációja –Adventi készülődés, Karácsonyi Hangverseny

A Pedagógiai Programunk egyik eleme a karácsonyi készülődés, mely érzelmileg nagy hatással van a családokra, gyermekekre egyaránt. Óvodánkba kezdetben csoportonként történt a készülődés, ráhangolódás. Mikulás látogatott el a csoportokba, karácsonyfákat állítottunk, hangversenyt tartottunk. Összetartó közösségünk innovatív felvetése volt, hogy tegyük közössé a készülődést. Elkészült a közös adventi koszorúnk, melyet a csoportok együtt készítenek el. A közösségi terünk (aula) biztosítja a lehetőséget arra, hogy ráhangolódjunk a szeretet ünnepére és mindez óvodai szinten valósuljon meg. Három héten keresztül minden hétfőn, ünnepi műsorral kedveskedik egy-egy kijelölt csoport. Minden alkalommal meggyújtjuk az adventi koszorún, a soron következő gyertyát. Apró ajándékkal kedveskedünk egymásnak, és elküldjük szeretet üzenetünket az óvodába járó gyerekeknek, felnőtteknek. A három hét magába öleli, egy hagyományőrző ünnepünket, a Mikulást. Ezen rendezvényen is közösen veszünk részt. Óvodánk karácsony délelőttjén partnerintézményeinkből jönnek szerepelni a gyerekek, ajándékoznak meg bennünket ünnepi műsorukkal, a Betlehemi játékokkal. Az ünnepi készülődésünk záró műsoraként délután karácsonyi hangversenyt tartunk, melyre várjuk a családokat, partnereinket és társintézményeinket. A hangverseny műsorát úgy állítjuk össze, hogy minél több partnerintézmény lehetőséget kapjon a bemutatkozásra, szereplésre. Az emelkedett

hangulatú rendezvényt az óvónők kórusa zárja, mely minden esetben osztatlan sikert arat gyermekeink, és szülők körében egyaránt.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban

Verselés - mesélés - dramatikus játék: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjóslások, névcsúfolók, találós kérdések.

Ének, énekes játékok, zenehallgatás: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene.

Rajz, festés, mintázás, kézi munka: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés.

A külső világ tevékeny megismerése: találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások.

Mozgás, mozgásos játékok: ügyességi és sportjátékok.

A hagyományőrző tevékenységi formák beépülnek a játéktevékenységbe, a folyamatos napirendbe. Építünk a családok együttműködő részvételére. A hosszú ünnepi előkészületekkel a gyermek érzelmileg gazdagabbá, fogékonyabbá válik, a múlt értékeinek megismerésével nő a környezetért érzett felelőssége, alapozódik a környezet és a haza iránt érzett szeretete.

Programunk a népművészet és a szokásőrző jeles napok elemein kívül tartalmazza a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A természet változásaihoz kötődő ünnepek, események meghatározott tartalommal jelennek meg, ez tükröződik a tevékenységekben.

Külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében mikro csoportban,- ha a téma megkívánja – frontálisan történik, közvetlen tapasztalat – és élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával.

Amikor a csoport óvodában marad, lehetőség nyílik a tudásszint felmérésére. Az óvónő hetente egy természeti- emberi- tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezze, akár csoportszobában, illetve a szabadban. A délutános óvónő megérkezésével –hosszabb séta esetén a dajka kíséretével – a tervezett délelőttön közösen ellátogatnak az adott helyszínre. A tervezett témát egy óvónő figyelteti meg csoportosan vagy mikro csoportosan a témától függően.

Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendszerezésére, a gyűjtemények közvetlen megnézésére és az évszaki albumok összeállítására a délelőtti játékidő ad lehetőséget.

Matematikai tartalmú tapasztalatok és ismeretek

A matematikai tanulás játékosan, több formában valósul meg:

- Spontán, játékos tapasztalatszerzéssel, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésekre épülő tapasztalatszerzéssel.
- A gyermekek kérdéseire adott válaszokkal, magyarázatokkal.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett játékokkal, foglalkozások keretén belül.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása:

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen vagy kötött jellegű. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos vagy csoportos formában szervezi meg az óvónő. A kötött jellegű szervezett énekes játékot a délelőtt folyamán tartja meg az óvónő. A zenehallgatást kapcsolja a különböző tevékenységekhez (mesedramatizálás, gyülekezés ideje, elalvás előtti altatók stb.)

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal:

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételgetése segítse a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését.

A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása éreztesse meg a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segítse a magán és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játékok adjanak alkalmat a szókincs bővítésére. A gyermekek zenei képességeinek, kreativitásának alakításában az énekes népi játékok mellet megjelennek az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások is.

A tervezett zenei nap folyamatleírása:

A reggeli órákban a gyermekeket várva ölbeli játékokat kezdeményezünk igény szerint, kisebb csoportokban. Érkezéskor mindenki számára biztosítjuk a személyes perceket.

A zenekuckóban előkészítjük azokat az eszközöket, amelyeket a fejlesztéshez, a közös játékhoz használunk.

Az óvónő a délelőtt folyamán képességfejlesztő játékokat kezdeményez mikrocsoportos vagy csoportos formában az anyagtól és korcsoport igényeitől függően. Ezek a tevékenységek korcsoporttól függően 3-8 percig tartanak.

Jó idő esetén az óvónő összehívhatja a gyermekeket az udvaron és a tervezett énekes játékot, kint játszhatja el mindaddig, míg azt igénylik a gyerekek.

Rossz idő esetén, a délelőtt folyamán a csoportszobában vagy az aulában az óvónő teret biztosít, illetve vezeti az énekes játék eljátszását.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Ovigaléria

A mű- és népművészeti alkotásokkal való találkozás lehetőségét az óvodánkban évszakonként megrendezendő gyermeklépték̋ű ovigaléria bővíti. A kiállítás kisebb csoportokban többször is megtekinthető, ahová a gyermekek invitálhatják szüleiket és nagyszüleiket is.

Mini galéria

Csoportszobáinkban külön helyet biztosítunk az ábrázoló, alkotó tevékenységhez. Itt található a gyermekek mini galériája is.

A tervezett rajzolás, festés, mintázás, kézimunka folyamatleírása

Az óvodapedagógus hetente egyszer mikrocsoportos, kötetlen formában kezdeményezzen rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységet.

- Az óvodapedagógus dönti el, milyen téma, témák közül választhatnak a gyerekek.
- Az óvodapedagógus többféle technikát is felajánl az alkotásra.
- A technikához szükséges eszközöket az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt készíti elő, és ha a technikát nem ismerik, akkor annak használatát lépésről-lépésre megtanítja.
- Az óvodapedagógus az alkotás készítését figyelemmel kíséri, és ha szükségesnek látja, javaslatokat fogalmaz meg.
- A gyerekek az elkészült munkákat saját maguk is elhelyezhetik a mini galériába esztétikusan elrendezve.
- Alkotásaikban gyönyörködhetnek, s beszélgethetnek róla a gyerekek, szüleiket is behívhatják a csoportszobába a művek megtekintésére.
- A szabad játék-időben elkészített alkotásaikat a jelükkel ellátott irattartókba teszik, hogy összegyűjthessék, hazavihessék a gyerekek.
- A kezdeményezéseken készített műveket névre szóló dossziéban őrizzük, amelyet év végén hazavisznek.

Verselés, mesélés

E tevékenység minden nap megjelenik az óvodában. Az óvónő közvetett módon zenei szignállal, mesepárnák előkészítésével, gyertyagyújtással csalogatja a gyermekeket a meseszobába (sarokba). Amikor minden gyermek megérkezik, csak akkor kezdi el a mesét, gyertyafénynél, vagy lámpagyújtás után. A hét minden napján lehetőséget biztosítunk arra, hogy mesét hallgassanak a gyerekek. Alaposan megismerve a mese cselekményét, lehetőség nyílik megjeleníteni a mesealakokat, illetve dramatizálni a történetet. A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása, vagy az óvónő éneke, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez. A befejezés hangulati lezárását fokozhatja még egy odaillő zene, ének meghallgatása. A mesék erkölcsi mondanivalóját szólásokkal, közmondásokkal erősítjük meg.

A versek, mondókák is nagyon fontosak a gyermekirodalmi nevelése során. Elvünk, hogy a gyermekek kevés verset tanuljanak meg, de azt hibátlanul tudják elmondani, jó hangsúlyozással, érthetően. A szimbolikus jelek segítségével képesek legyenek felidézni a tanév során tanult verseket.

Mozgás, mozgásos játékok

Óvodánkban mindhárom korcsoport, heti beosztás szerint a napirendbe beillesztve, a földszinti és az emeleti aulát használja a testnevelés foglalkozások megtartására, ahol a szükséges torna eszközök rendelkezésre állnak.

A gyermekek, az óvoda emblémájával ellátott fehér pólóban és egyszínű fekete tornanadrágban tornáznak.

Tavasztól őszig, ha az időjárás megfelelő, a torna udvaron tornáznak a gyermekek.

A tágas terek, a változatos mozgásformák, mozgásos játékok biztosítják a gyerekek pszicho motorikus készségeinek és képességeinek a fejlesztését, és kooperációra való képességüket. A mindennapos testneveléssel és igény szerint zenés mozgásos percekkel is biztosíthatjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését, melyek fejlesztik az esztétikus, összerendezett mozdulataik kialakulását. Az óvoda adta lehetőség biztosítja a gyermekek számára, hogy kültéren és beltéren egyaránt speciális mászó falakon fejleszthessék mozgásukat. A kiemelkedően jó mozgású gyermekek nehezített körülmények között végezhessék a gyakorlatokat tehetséggondozás keretein belül.

Százszorszép Óvoda szervezett tanulási formái:

Hetirend

A gyerekek hetirendjének elkészítése a csoportban dolgozó óvónők feladata. Figyelembe kell venni a csoport kor szerinti megoszlását, a szervezett tanulásra fordítható időkereteket, összehangolva a többi csoport igényeivel.

A szervezett tanulás formái

Kötelező:

- Mozgás
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, Dalos játékok mozgás formájának gyakorlása (3-4-5-6-7 éveseknek)
- Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás
- Külső világ tevékeny megismerésének része (Tapasztalat- és élményszerző séta)
- A külső világ tevékeny megismerése (4-5-6-7) Frontális formában
- Verselés, mesélés
- Egyéni fejlesztések

Kötetlen:

- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc (Készségfejlesztés)
- A külső világ tevékeny megismerése (mikrocsoportos)
- Futás, kocogás szabadban

A szervezett tanulás munkaformái:

Frontális

- Verselés, mesélés
- Mozgás
- Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Futás, kocogás
- A külső világ tevékeny megismerése – a tervezett témától függően

Mikrocsoportos

- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc képességfejlesztése
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- A külső világ tevékeny megismerése
- Képességfejlesztés

Egyéni

- Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként

Korosztály	Versel és, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mozgás	Rendszeres egészségfejlesztés testmozgás	A külső világ tevékeny megismerése	A külső világ tevékeny megismerése – matematikai tartalommal
3-4 évesek	Naponta 5-10’	Heti 1x 10-15’	Heti 1x 10-15’	Heti 1x 10-15’	Heti 4x 5-10’	Heti 1x 10-15’	-
4-5 évesek	10-15’	15-20’	15-20’	20-25’	Heti 4x 10’	Heti 1x 15-20’	Heti 1x
5-6-7 évesek	15-20’	30-35’	30-35’	30-35’	Heti 4x 10’	Heti 1x 30-35’	Heti 1x

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45’

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 65’

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

Az óvodai nevelés során meghatározó feladatunk a fenntarthatóságra nevelés, mely komplex módon áthatja az óvodai életünk mindennapjait.

Célunk, hogy segítsük a gyermekekben annak felismerését, hogy a gazdasági, társadalmi és ökológiai jelenségek kölcsönösen függenek egymástól.

Ezért a gyermekek környezettudatos szemléletének megalapozását, formálását minél több élményalapú, tevékenységek szervezésével biztosítjuk.

- Szűkebb és tágabb környezetünk tisztán tartásával, megbecsülésével az élet tiszteletére és annak védelmére nevelünk.

- Egészségtudatosságukat erősítjük a tisztálkodási, gondozási szokásrendszer kialakításával rendszeres gyümölcs-, zöldségnapokkal.
- Takarékoskodás fontosságának kiemelésével a környezetünk megóvását hangsúlyozzuk.

- Fontos, hogy a gyermekek védjék az élő természetet, gondozzák, és gondoskodjanak életfeltételeiknek biztosításáról. – Hosszú évek óta egy tudatos, fenntarthatóság elsődlegességét szem előtt tartó tervezést és kivitelezést valósítottunk meg óvodánk udvari területein. A beporzó rovarok, madarak számára is otthonos környezet kialakítására törekedtünk a meglévő játszó területek fejlesztése mellett, a biodiverzitás megőrzése érdekében.

Udvarunkon nagy felületű füves területek, árnyas, magas fák, virágos bokrok, haszon- fűszer- és gyógynövénykertek, halastavacska, kihelyezett itatók csalogatják a beporzó rovarokat, madarakat. Gondozásukban aktívan vesznek részt a gyerekek.

Az udvar locsolásához az esővíz gyűjtő hordókat is felhasználjuk. A „rovarhotel” óriásnagyítóval kiegészülve jó lehetőség a télire menedéket kereső rovaroknak, akik a kihelyezett madárodúk, fecskepelenkák lakóival – cinke családokkal együtt, a kártevőrovarok irtásával hálálják meg gondoskodásunkat. Elkötelezettek vagyunk óvodánk teljes vegyszermentessége mellett. Minél több az óvodához közeli élményszerző séta szervezése mellett, rendezvényeink, és kirándulásaink során hangsúlyosan környezet és állatvédelmi feladatokat is megcélzunk. Személyes mintaadást hangsúlyozva törekszünk a gyerekek és szüleik környezet és állatvédelmi szemléletformálására. A Zöld jeles napokhoz kapcsolódó rendezvényeink, kirándulásaink, fő feladata a gyermekek élményszerzése mellett a környezettudatosságuk, állatszeretetük és gondozásuk során felelősségtudatuk erősítése is. Szoros kapcsolatot ápolunk a helyi Kutyamenhellyel szülőink rendszeres felajánlásaival támogatva működésüket. Más Intézményekkel is szorosabbra fűzzük kapcsolatainkat céljaink elérése érdekében. A Mezőgazdasági Szakiskola Tangazdaságába szervezett látogatások a Városi Gyermekkönyvtár témához kapcsolódó interaktív előadásai, a Kiskun Múzeum kiállításai jó lehetőségeket nyújtanak az adott témák megjelenítésére.

Az udvaron kiépített tanösvényünk évente új elemekkel bővül, és területenként folyamatábrák segítik a gyerekek újrahasznosítási, környezetvédelmi összefüggéseinek megértését.

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

(egy ünnep több helyen is felsorolható, amennyiben több feltételnek is megfelel.)

- ✓ **Évszakkörhöz kapcsolódó ünnepek:**
  - Szüreti mulatság,
  - Márton nap,
  - Adventi gyertyagyújtás,
  - Mikulás,
  - Farsangi vigadalom,
  - Március 15-i ünnepség,
- ✓ **Családokkal közös ünnepek, működő óvodai programok, innovatív törekvések rövid leírása:**
  - Állatok világnapja
  - Adventi gyertyagyújtás,
  - Nagymama nap,
  - Karácsonyi Hangverseny,
  - Anyák napja,
  - Évzáró, Ballagás,
  - Családi délután
- ✓ **Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepek, projektek, hagyományok:**
  - Márton nap,
  - Adventi gyertyagyújtás,
  - Mikulás,
  - Farsangi vigadalom,
- ✓ **Zöld napok:**
  - Autómentes nap,
  - Víz világnapja,
  - Föld napja,
  - Madarak- fák napja,

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

A gyermek elsődleges szocializációs színtere a család. Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért a családdal való együttműködés, a partneri kapcsolat a gyermekek fejlődésének elengedhetetlen feltétele. Ebben összekötő kapocs a Szülői Közösség, mint koordináló,

illetve segítő fórum. Az állandó tájékoztatáson, bizalmon alapuló kapcsolat fenntartásával biztosítjuk az együttnevelés hatékonyságát.

Alapelvek: tiszteletben tartjuk a családi nevelés elsődleges szerepét, az óvoda dolgozói a szülővel szemben: tisztelettudók, feladat- és probléma érzékenyek, titoktartók, empatikusak és segítőkészek, a kapcsolat a bizalomra és kölcsönös tiszteletre épül, a szülők számára biztosítjuk a közvetlen kapcsolattartás lehetőségét a nevelőmunkát segítő munkatársakkal, rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket a gyermekek aktuális fejlettségi szintjéről. Őszinte, nyílt kommunikációt folytatunk, empátiával és megértéssel fordulunk feléjük.

Kapcsolattartás formái: családlátogatás szükség esetén, vagy a szülő kérésére, rugalmas beszoktatás, napi kapcsolattartás személyesen, valamint infokommunikációs csatornákon keresztül, szülői értekezletek, fogadó órák, közös ünnepek, programok, családi délutánok.

Az együttműködés sikeressége mind a szülők, mind az óvoda szerepvállalásának függvénye.

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

óvodák iskolák, bölcsőde, művelődési intézmények, egészségügyi intézmények, egyéb szakmai szolgáltatók…

- ✓ Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata
- ✓ Bankfalui Óvoda
- ✓ Bercsényi Óvoda
- ✓ Dózsa Óvoda
- ✓ Kossuthvárosi Óvoda
- ✓ Móra utcai Óvoda
- ✓ Móravárosi Óvoda
- ✓ Nagyszőlő úti Óvoda
- ✓ Kiskunfélegyházi Darvas Általános Iskola
- ✓ Darvas téri Bölcsőde
- ✓ Kiskunfélegyházi József Attila Általános Iskola
- ✓ Platán utcai Általános Iskola
- ✓ Batthyány Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- ✓ Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kiskunfélegyházi Tagintézménye
- ✓ Constantinum Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Kollégium
- ✓ Dózsa György Általános Iskola
- ✓ Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

- ✓ KAPOCS
- ✓ Családok Átmenti Otthona
- ✓ Szegedi Pedagógiai Oktatási Központ
- ✓ Művelődési Központ
- ✓ Könyvtár
- ✓ Múzeum

Az intézmény pedagógiai programjával összhangban megtörténik a kulcsfontosságú partnerek azonosítása. Ügyelünk a partneri igények időszakos felmérésére, szülői igények, kérések figyelembevételére. Minél eredményesebb együttműködés érdekében közösen törekszünk a további konstruktív jellegű lehetőségek megvalósítására.
Lehetőségeinkhez mérten kihasználjuk a felkínálkozó, alkalomszerű programokat külső kapcsolataink ápolására, továbbépítésére. Az együttműködés lehetőséget ad arra, hogy az óvoda szélesebb körű támogatást kapjon szakmai, közösségi területen, hogy a gyermekek minél sokoldalúbb fejlődése biztosított legyen.

Tagintézmény neve: Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Szegedi úti Óvoda	
A tagintézmény címe: 6100 Kiskunfélegyháza, Szegedi út 5.	
Csoportok száma:	2
Alapító okiratban foglaltak szerinti férőhely:	42
Csoportszervezési forma:	vegyes életkorú

<u>Az óvoda történetének rövid bemutatása:</u>

Óvodánkat 1946-ban alapították. Történetével kapcsolatban pontosabb adatokat az 1971-től vezetett törzskönyvekben találunk. Az 1970-es évek elején Felszabadulás úti Napköziotthonos Óvoda volt a pontos megnevezése és a három gyermekcsoportban 59 férőhellyel rendelkezett. Mindig önkormányzati fenntartású volt, és más óvodákkal együtt

integráltan működött. 2007. augusztusától a Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda egyik tagintézménye. Központi elhelyezkedéséből adódóan mindig teljes volt a férőhely kihasználtsága. Fenntartói támogatással kisebb korszerűsítések, felújítások történtek az évek során, ilyenek például földgázzal való fűtés kialakítása (1983), épület tatarozása (1988), városi csatornahálózatra kötése (2006), csoportszobák padlózatának cseréje (2007, 2012), belső festés, mázolás, kerítés felújítása, a homlokzat részeges felújítása (2015), utcafronti csoportszobák ablakainak és az épületben található lámpatestek cseréje (2016). Szülői kezdeményezésre 1998-ban létrejött a Szegedi úti Óvoda Gyermekeiért Alapítvány, mely támogatásával a hiányzó tárgyi eszközöket (csoportszobai játékok, ábrázolási tevékenység eszközei, mozgásfejlesztő és udvari játékeszközök, projektor), berendezési tárgyakat (öltözőszekrények, babaszobai bútorok, polcok, szekrények, székek) sikerült lecserélni, pótolni és kisebb felújításokat (mosdó felújítása, melegvizes kézmosó kialakítása, járda felújítása, folyosók burkolása, gumiburkolat kialakítása az udvaron) is sikerült megvalósítani. Nagyobb munkálatokra azért nem került sor, mivel a fenntartó 2016-ban óvodai fejlesztésre beadott pályázata nyert, és az eredeti tervek szerint óvodánk másik tagintézménnyel összevonva az újjonnan épített óvoda épületbe költözött volna. Köszönhetően a magas gyermeklétszámnak 2018 februárjában döntés született arról, hogy szeptembertől az óvodai körzethatárok módosításával csak egy csoportnyi gyermek kerül áthelyezésre az új óvodába és tagintézményünk két gyermekcsoporttal 42 férőhellyel továbbra is működni fog. 2022 tavaszán energetikai pályázati keretből korszerűsítették a fűtést, a régi nyílászárók cseréje is megtörtént, illetve a csoportszobák és a folyosó új padlóburkolatott kapott.

Szakmai munka szempontjából az elmúlt húsz évben két nagyobb projektnek a részesei lehettünk. 2005-ben két másik óvodai intézményegységének 1-1 csoportjával közösen részt vettünk a HEFOP 3.1.3. „Felkészítés a kompetenciaalapú oktatásra” című pályázaton. 2018 őszén felkérésre vállaltuk az EFOP 3.1.5 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” elnevezésű projektben való részvételt.

Nevelési környezet és tárgyi feltételek bemutatása:

Tagintézményünk Kiskunfélegyháza város központjában helyezkedik el. A régi családi házból kialakított épület még a háború előtt épült, ezért nagyobb külső felújítás elengedhetetlen lenne. A belső terek egy részében az elmúlt években korszerűsítések, felújítások történtek. Két különböző méretű, férőhelyszámú (25 fő, illetve 17 fő)

csoportszobánk világos, otthonos hangulatot sugároz, berendezési tárgyai szépek, esztétikusak, igazodnak az óvodás korosztály igényeihez. A csoportszobákban, a folyosón felfedezhető az óvodapedagógusok dekorációja, a gyermekek által készített produktumok. A játékeszközök kínálata, minősége, mennyisége megfelel a pedagógiai követelményeknek, melyet folyamatosan modernizálunk, bővítünk. Az öltözők a csoportszobák melletti folyosón kerültek kialakításra. A gyermekcsoportoknak egy közös mosdó és egy külön helyiségben található wc áll a rendelkezésére melynek felújítása szükséges lenne. Korábbi csoportszobából kialakított kis tornaszobánk mozgásfejlesztő eszközökkel jól felszerelt, megfelelő lehetőséget nyújt a gyermekek változatos mozgásfejlesztésre, egyéb tevékenységek szervezésére. Az óvodában tálalókonyha működik, a gyermekek számára az étkezést az önkormányzati fenntartású főzőkonyha biztosítja. Nevelői szoba, iroda és egy szertár/raktár áll még rendelkezésünkre az óvoda épületében. Az óvoda udvara zárt, tágas, fákkal árnyékolt, nagy része homokos talajjal borított, de gumitéglával, betonnal fedett részei is vannak. Szépítésére növények ültetésével, gondozásával folyamatosan törekszünk. Udvari játékaink sokfélék, esztétikusak, megfelelnek az EU-s szabvány előírásainak, anyagi lehetőségeinkhez mérten bővítjük, szükség esetén cseréljük azokat. Tagóvodánk rendelkezik minden, a feladatellátáshoz szükséges és előírt felszereléssel, eszközzel, alapvető IKT eszközökkel és az egész épületben internet csatlakozási lehetőséggel. Szakmai eszközeink bővítésénél arra törekszünk, hogy pedagógiai munkánk minősége minél magasabb szintű legyen. A beszerzésekhez a költségvetési keretek mellett elsősorban óvodánk alapítványa nyújt anyagi támogatást.

Nevelői közösség bemutatása:

Tagintézményünkben jelenleg négy felsőfokú végzettséggel, sok év szakmai tapasztalattal rendelkező óvodapedagógus dolgozik. Ketten közülük „Fejlesztő differenciáló” szakvizsgával is rendelkeznek. Nevelőtestületünk tagjai hivatásuk és a gyermekek iránt elkötelezettek, szakmailag felkészültek, többnyire nyitottak a változásokra, új módszerek, eljárások kipróbálásra, szaktudásuk bővítésére. Az óvodapedagógusok nevelő munkáját három dajka segíti, akiknek munkájára a mindennapi feladatok elvégzése mellett egyéb óvodai és óvodán kívüli programok megvalósításában is számíthatunk. Dolgozói közösségünket az összetartás, együttműködés, egymás munkájának kölcsönös segítése, támogatása jellemzi. Az óvodában mindent megteszünk azért, hogy a gyermekek

érzelmekben, élményekben gazdag, biztonságos, szeretetteljes, családias légkörben töltsék mindennapjaikat.

A tagintézmény nevelési gyakorlatának legfontosabb jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok:

Változó világunkban a modern élet negatív hatásaival szemben óvni és védeni kell a gyermekeket.

A szülők és óvodapedagógusok felelőssége egyre nagyobb abban, hogy megőrizzük a gyermekkor nyugalmát, derűjét, ugyanakkor megalapozzuk az egész életen át tartó tanulást, és képessé tegyük gyermekeinket életcéljaik megvalósítására, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra.

Pedagógiai gyakorlatunkban nagy hangsúlyt fektetünk az erős család-óvoda kapcsolat kialakítására, a gyermekek képességfejlesztésében a kompetencia alapú óvodai nevelés szemléletének, gyakorlatának érvényesülésére, a mozgásfejlesztésre.

Elismerjük és hangsúlyozzuk a család elsődleges nevelői szerepét, arra alapozva szeretnénk elérni, hogy az óvodáskor végére a gyermekek minél inkább önálló gondolkodású, kreatív, a társas viselkedési normák betartására képes, az iskolába lépéshez nyitott személyiséggé váljanak.

A családközpontú pedagógiai gyakorlat alapján:

- Már az óvodába lépés előtt felvesszük a családokkal a kapcsolatot, ezt segíti Oviváró rendezvényünk is, illetve a családlátogatás lehetőségének felajánlása.
- Nagy figyelmet fordítunk a családok hagyományainak, szokásaiknak, nevelési elvének, elvárásainak, értékrendjének megismerése.
- Törekszünk olyan kétirányú kommunikáció, közös együttműködés kialakítására, melynek alapja a kölcsönös tisztelet és bizalom.
- Az óvodapedagógus szülők közötti jó kapcsolattal erősítjük a gyermekek biztonságérzetét, az együttműködés segít az esetleges nehézségek felismerésében, közös megoldásában.
- Óvodánk nevelési elveit igyekszünk megértetni, elfogadtatni a szülőkkel úgy, hogy megismertetjük hogyan támogatják azok gyermekeik érzelmi, szociális, kognitív és mozgásfejlődését.

- Bátorítjuk a szülőket arra, hogy aktívan vegyenek részt az intézmény életében. Közös programjainkat, együttműködési, kapcsolattartási formáinkat úgy alakítjuk, hogy azok összességében minden gyermek kiegyensúlyozott fejlődését támogassák, segítsék.

A kompetencia alapú óvodai nevelés szemléletének, gyakorlatának az érvényesülésén az alkalmazni képes tudást előtérbe helyező készség és képességfejlesztést értjük, ahol az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segítjük hozzá a gyermekeket. A gyermekközpontúság és a játékosság elveit követve kiemelt feladataink:

- Kialakítani annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezzen olyan élményeket, melyek megnyitják, ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömének átélésére.
- Érzelmekben gazdag, szeretetteljes, biztonságos óvodai légkör megteremtése, hogy gyermekek derűs, nyugodt körülmények között töltsék mindennapjaikat.
- A gyermekek egyéni igényeit, fejlődési ütemét, fejlettségi szintjét szem előtt tartó óvodai nevelés biztosítása.
- A gyermekek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épülő ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer megteremtése.

A mozgást valamilyen formában szinte minden tevékenységbe beépítjük. A szabad és tervezett játékos mozgástevékenységek szervezésével a célunk a mozgás megszerettetése, a gyermekek mozgásigényének kielégítése, optimális mozgásfejlődésének, komplex személyiségfejlődésének biztosítása. A kezdeményezés kezdete óta minden nevelési évben aktívan részt veszünk az 5-7 éves gyerekekkel a Bozsik-programban, mellyel megalapozzuk a gyermekek élményszerű sportolását, hozzájárulunk koordinációs, mozgásos és labdaügyességi képességeik fejlesztéséhez. Az „Egészséghét” keretében tartott sportnapon nagy hangsúlyt fektetünk a mozgás szerepére a testi és lelki egészségmegőrzésben. A gyermekek mozgásélményhez való juttatása kulcsfontosságú feltétele fejlődésüknek, ezzel kapcsolatban feladatunk:

- A mindennapok során megismertetni a gyerekeket sokféle mozgásformával, mozgásos játékkal, eszközzel, mellyel hozzájárulunk az örömteli mozgáshoz, a mozgáskedv fenntartásához, ezáltal fejlesztjük motoros, kognitív és szociális képességeiket.

- A komplexitás jegyében a különböző nevelési területek tevékenységeibe is beépíteni a mozgást.
- A Bozsik-program keretében heti rendszerességgel 5-7 éves gyermekeknek játékos, mozgásos foglalkozások tartása, részvétel a nevelési évben szervezett közös fesztiválokon.
- Kiemelt figyelem fordítása az egészséges életmód szokásainak alakítására.

A fenntartható fejlődés céljainak és aktuális feladatainak megvalósulása a tagintézmény nevelési gyakorlatában.

Óvodánkban a fenntartható fejlődés biztosítása elsősorban az egészséges és környezettudatos magatartás megalapozását, a természeti és tárgyi környezet értékeinek a megőrzését jelenti.
A zöld ünnepek megtartása mellett az óvodai mindennapok során ez a gyakorlatban magában foglalja a természeti erőforrások megőrzését, a hulladék csökkentését és az újrahasznosítást, valamint a környezetvédelmi szemléletformálást, mindezt játékos, a gyerekek életkorának, fejlettségének megfelelő módon. Ilyen tevékenységeink például:

- A növények ültetésével, magok csíráztatásával a gyermekek nyomon követhetik a növények fejlődését, aktív szerepet vállalnak a növények gondozásában, megfigyelik a természet körforgását.
- Kirándulás, élményszerző séták alkalmával megfigyelik a természet változásait, megismernek, megkedvelnek növényeket, állatokat, a város helyi értékeit.
- Az egészséges táplálkozás alakítását segítjük a heti rendszereséggel megtartott vitaminnapokkal, az „Egészséghét” tevékenységeivel.
- A mozgás örömének átélését biztosítjuk, a mozgás megszerettetését, a rendszeres mozgás iránti igény kialakulását segítjük a mindennapos mozgásos játékok szervezésével, Boszik-program keretében tartott játékos foglalkozásokkal.
- Játékok, dekorációk készítésénél, gyermekek számára szervezett ábrázoló tevékenységeknél az újrahasznosítás jegyében felhasználunk kidobásra szánt anyagokat.
- A célzottan választott, alkalmazott mesékkel, versekkel, játékokkal is hozzájárulunk a gyermekek környezettudatos viselkedésének, gondolkodásának alakításához.
- Folyamatosan felhívjuk a gyermekek figyelmét a tudatos vízhasználatra, energiatakarékos világításra.

- Szelektív hulladékgyűjtés keretében megismertetjük a gyerekeket a különböző hulladékfajtákkal, azok anyagával, az újrahasznosítás lehetőségével.
- A gyermekek szemléletének, életformájának a megalapozásához környezettudatos viselkedésük elismerésével, dicséretével, személyes példamutatással is hozzájárulunk és igyekszünk a szülőket is megnyerni a fenntartható fejlődés elveinek otthoni gyakorlásához is.

Tagintézmény saját ünnepei, hagyományai

- ✓ **Zöld ünnepek:**

  A zöld ünnepek természeti értékek megbecsülését segítik, megtartásuk témahetek keretében történik.

  - *Autómentes nap* (szeptember): A környezettudatos közlekedés fontossága.
  - *Állatok világnapja* (október): Az állatok szeretetére, védelmére nevelés, a felelős állattartás alakítása.
  - *Víz világnapja* (március)*:* A víz természeti értéke, vízi állatvilág, takarékos vízfogyasztás, kísérletek a vízzel.
  - *Föld napja* (április)*:* Földünk védelme, környezettudatosság, természeti környezetünk megóvása, szépítése növények ültetésével, gondozásával.
  - *Madarak, fák napja* (május)*:* A madarak, fák szeretetére, védelmére nevelés, környezetünkben betöltött szerepük kiemelése.

- ✓ **Családokkal közös ünnepek, működő óvodai programok, innovatív törekvések:**

  A családok számára szervezett programokkal az óvoda és a család kapcsolatának erősítését, minél szorosabb együttműködését, a közösség építését támogatjuk.

  - *Apás délután* (január) A programhoz kapcsolódó témahét az apukákról szól, melynek zárásaként a délutánon a gyermekek apukáikkal közös játékban vesznek részt, majd ajándékkal, verssel köszöntik őket.
  - *Márton napi délután* (november): A hagyományok felelevenítése, libás játékok, versek, dalok, Márton napi uzsonna és a lámpás felvonulás által.
  - *Anyák napja* (május): A délutánra szervezett ünnepségen a gyerekek általuk készített ajándékokkal, anyák napi dalokkal, versekkel, esetenként közösen készített finomságokkal köszöntik az anyukájukat.

- *Oviváró játszódélután* (május): A játszódélutánt az újonnan érkező gyermekek és szüleik számára szervezzük támogatva ezzel az ismerkedést, az óvodakezdést.
- *Családi délután* (május): A rendezvény elsődleges célja közösségi élmény nyújtása, mely által a családok jobban megismerhetik egymást a játékos délután során.
- *Búcsú az óvodától* (május utolsó munkanapja): Az iskolába készülő gyermekek számára egy élményekkel, programokkal teli délelőttel tesszük emlékezetessé a napot, melynek lezárására az óvodától való búcsúzásra a szülőket is meghívjuk.

Működő óvodai programjaink, innovatív törekvéseink célja elsősorban az egészséges életmód és környezettudatos magatartás szokásainak hangsúlyozása, alakítása.

- *Öko hét* (január): Környezetünk védelmére irányuló tevékenységek, a szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás fontosságának kiemelésével.
- *Egészséghét* (március): Játékos formában szervezett tevékenységekkel (fókuszban a személyi higiéné, megfelelő táplálkozás, mozgás és betegségmegelőzés) ismertetjük meg az egészséges életmód alapjait, szokásait.
- *Bozsik-program* (októbertől hetente játékos foglalkozások, évente négy fesztivál): Játékos gyakorlatokkal, feladatokkal az 5-7 éves gyermekek koordinációs, mozgásos és labdaügyességi képességeinek fejlesztése, a mozgás megszerettetése.

✓ **Jeles napokhoz kapcsolódó ünnepek, projektek, hagyományok:**

- *Mikulás-várás:* A várakozás örömét a pedagógusok ünnephez kapcsolódó mesejátéka is fokozza. A Mikulást dalokkal, versekkel köszöntik a gyerekek, akiket megajándékoz az óvodapedagógusok által készített meglepetésekkel.
- *Óvodai karácsony:* Az adventi időszak óvodai lezárása, az ünnepvárás hangulatának támogatása, gazdagítása a közös gyertyagyújtással, énekléssel, zenehallgatással, ünnepi asztallal, ajándékokkal.
- *Farsang:* Az óvodai farsang alkalmával a gyermekek jelmezben érkeznek az óvodába. A vidám télbúcsúztatót a pedagógusok ügyességi játékokkal,

jelmezes felvonulással, zenével, tánccal, énekléssel, mondókákkal, mesejátékkal, farsangi finomságok elfogyasztásával színesítik.

- *Március 15.*: Az ünnephez kapcsolódó témahéten a gyerekek megismerkednek nemzetünk jelképeivel, az ünnep szimbólumaival. Óvodánkban hagyomány, hogy a gyerekekkel közösen készített nemzeti színű jelképekkel elsétálunk a Petőfi Sándor szoborhoz és elhelyezzük azokat.
- *Gyermeknap* (május utolsó pénteki munkanapja): A délelőttöt Ovimozival, csillámtetoválás készítéssel, fagyizással, ügyességi és mozgásos játékok szervezésével, kézműves tevékenységgel, apró meglepetéssel, igyekszünk emlékezetessé tenni a gyermekek számára.

Családokkal való együttműködés formái, tartalma és jellemzői:

A család-óvoda együttműködés célja a gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése, a szülők bevonása az óvodai nevelésbe, valamint a két fél közötti hatékony kommunikáció és bizalom kiépítése.

A gyermekek, családok befogadása már az „Oviváró" délutánnal kezdődik, ahol megismerkednek az óvodai környezettel, az óvoda dolgozóival, a szülők választ kapnak az óvodakezdéssel, óvodai élettel kapcsolatos kérdéseikre. A gyermekekkel és a családokkal való közvetlenebb kapcsolat kialakítása és a könnyebb befogadás érdekében felajánljuk a családlátogatás lehetőségét. A befogadási folyamatot a gyermekek igényei szerint rugalmasan kezeljük, alkalmat adunk arra, hogy a gyermekek az első napokban a szülő jelenlétében ismerkedhessen a gyermektársakkal, óvodai szokásokkal, illetve a gyerekek behozhatják otthonról hozott alvós játékaikat, megnyugvást jelentő kedvenc tárgyaikat.

A tavaszi időszakban nyílt délelőtt alkalmával biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a szülők bepillanthassanak gyermekeik óvodai életébe.

A szülőkkel törekszünk a napi kapcsolattartásra, a szülőknek lehetősége van arra, hogy a gyermekekkel történt napi lényeges eseményekről tájékozódjanak. Nevelési évenként legalább két alkalommal tartunk szülői értekezletet, mely során az óvodát, a csoportot, a gyermekeket és szüleiket közvetlenül érintő közérdekű témák, programok megbeszélésére nyílik alkalom. Fogadóórákat igény szerint a szülők és a pedagógusok kezdeményezésére előre egyeztetett időpontokban tartunk.

A személyes megbeszélések mellett a csoportok faliújságjait, digitális felületeket (oviKréta, Messenger, e-mail) is használunk a szülők tájékoztatására, kapcsolattartásra.

A tagintézmény külső kapcsolatai, az együttműködés tartalma, gyakorisága:

Tagintézményünk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, szervezetekkel, melyek az óvodai élet során meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek, családok életében, akik segítik pedagógiai programunkban meghatározott céljaink, feladataink sikeres megvalósítását.

Óvodánk központi elhelyezkedése is támogat bennünket abban, hogy a gyermekekkel rendszeresen látogatjuk a közművelődési intézmények rendezvényeit (meseelőadás, tematikus foglalkozások, kézműves foglalkozás, kiállítás stb.) és élünk az óvodai nevelőmunkát gazdagító, segítő szolgáltatásaikkal. Évente két, három alkalommal mi is hívunk az óvodába utazó gyermek színházakat zenés meseelőadásaik bemutatására.

A pedagógiai szakszolgálat szakembereivel folyamatos a kapcsolatunk a gyermekek problémáinak a feltárásában, fejlesztésében és a fejlődéshez szükséges feladatok összehangolásában, megvalósításában.

Az általános iskolákkal való együttműködés során igyekszünk segíteni a gyermekek számára az óvoda-iskola átmenetet. Pedagógusaink az iskolák meghívására bemutató órák keretében minden évben meglátogatják volt óvodás gyermekeiket az első osztályokban, és közös szakmai megbeszélésre is sor kerül a tanítókkal. Körzetünkben található általános iskolában minden évben részt veszünk a tanköteles korú gyerekekkel játékos iskolaváró foglalkozáson, rajzpályázaton.

Szükség esetén a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakembereivel is rendszeresebb, szorosabb kapcsolatban állunk, hogy a gyermekek, családok számára együttműködve nyújthassunk segítséget az észlelt, jelzett problémákkal kapcsolatban.

Közreműködünk a gyermekek egészségügyi szűrővizsgálatainak a lebonyolításában, évente két alkalommal fogászati szűrésre kísérjük az 5-7 éves gyermekeket, illetve előzetesen egyeztetett időpontban óvodánk védőnője elvégzi a gyermekek gondozottságával, egészségügyi állapotával kapcsolatos ellenőrzéseket.

A fenntartó évente néhány alkalommal az óvodás gyermekek számára is szervez programokat, melyeken lehetőség szerint részt veszünk, illetve óvodánk alapítványának, mint civil szervezetnek évente nyújt pályázati lehetőséget az óvodai programok szervezéséhez szükséges anyagi támogatás elnyerésére.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje:

A nevelőtestület általi elfogadása után– határozatlan időre

A program módosításának lehetséges indokai:

- ✓ ha szervezeti átalakulás szükségessé teszi
- ✓ ha a nevelőtestület 51 %-a kezdeményezi a változást
- ✓ ha a pedagógiai program felülvizsgálata során szakmai munkaközösség szaktanácsadó, szakértő módosítást javasol
- ✓ ha az egyeztető fórum, illetve a fenntartó javasolja
- ✓ a programban még meg nem jelenő fejlesztő kezdeményezések elindítása
- ✓ új programelem beépítése, valamint a meglévő programok módosítása, pontosítása, átalakítása, törvényi változásoknak megfeleltetése

- ✓ az óvoda vezetője, és a tagintézmény vezetők egy személyben is kezdeményezhetik a program módosítását

A programmódosítás előterjesztésének módja:

- ✓ írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőjének
- ✓ a módosítási javaslat előterjesztése a nevelőtestület számára

A módosításról szóló döntés előzetes véleményezése, a módosítás elfogadása a nevelőtestület kompetenciájára tartozik.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Intézmény OM - azonosítója: 200962	Készítette a nevelőtestület: ……...…… Intézményvezető Ph
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások	
A pedagógiai program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak **……** **……** **a szülői közösség képviseletében**	Az **Nkt. 26. § (1) bekezdése** alapján Csernus Krisztina mint az Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda vezetője nyilatkozom, hogy a pedagógiai program jelenlegi módosítása a fenntartótól többletfinanszírozást nem igényel. ……...…… Intézményvezető

	Ph
Az **Nkt 26. § (1) bekezdése** alapján a pedagógiai programot az fenntartó a **határozatszámon** jóváhagyta ……. **óvodavezető Ph**	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: https://www.felegyhaziovoda.hu	**Érvényes:** A kihirdetés napjától 2025. 09.01. visszavonásig
	Iktatószám: Készült: 3.eredeti példány

Érvényességi rendelkezés

A Kiskunfélegyházi Napköziotthonos Óvoda Pedagógiai programja 2025. augusztusában

Érvényessége:

Az óvodavezető jóváhagyását követően a kihirdetés napján 2025.09.01-jén lép életbe és visszavonásig érvényes.

Területi hatálya kiterjed:

- Óvoda területére

- az óvoda által szerevezett – a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó – óvodán kívüli programok helyszínére

Személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre
- továbbá azon személyekre, akik az intézményekkel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az feladatainak megvalósításában

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:-

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása:

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet a(z):

- óvodavezető
- nevelő testület bármely tagja
- szakmai munkaközösség
- szülői szervezet
- óvoda fenntartója

A pedagógiai program módosítását az érvényes és hatályos jogszabályok alapján a nevelőtestület fogadta el és az óvoda vezetője hagyta jóvá. A módosított és jóváhagyott pedagógiai programot, 2025.09.01.napjától kell bevezetni.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános. 1 – 1 példányát a nevelőtestületi szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezzük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető: https://www.felegyhaziovoda.hu/

Egy – egy példánya a következő személyeknél, intézménynél, illetve további helyeken található:

- óvoda fenntartójánál,
- óvoda irattárában,
- óvoda vezetőjénél,

- tagintézményeknél,
- óvoda csoportjaiban.

Módosításának indoka lehet

- jogszabályi változás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- a nevelőtestület munkatervében szereplő évenkénti felülvizsgálat eredménye alapján tett javaslat

Tájékoztatás a pedagógiai programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodavezető vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról.

Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az óvodavezető vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy előre egyeztetett időpontban nyújt tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján is folyamatosan megtekinthető.

A fentieken túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda vezetőjétől, vezető-helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A pedagógiai programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor felteheti az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre a szülő szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviseletére jogosult személyektől. Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az óvodavezető-helyettesnek címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

TÖRVÉNYI MEGFELELTETÉS

Programunk a **363/2012. (XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja** alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi (városi) óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről** (Nkt., ágazati törvény) és a városi közoktatási koncepció irányelveit**.**
Ezen kívül programunkba az alábbi törvényeket, rendeleteket építettük be:

- Magyarország Alaptörvénye
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról